नागपूर मुख्य कार्यालय
कॉटन मार्केट, नागपूर -४४००१८

संपर्क
संपादकीय : ९९२२९७००२३
वितरण : ८८८६४७७५३
जाहिरात : ७४४७७३५८५१ /९३२६९०६०६२
नागपूर कार्यालय संपर्क : ७४४७७३५८५१

नागपुर, अकोला, अमरावती, खामगांव, यवतमाळ, वर्धा, गडचिरोली, वाशीम, भंडारा, गोंदिया, मुंबई, पालघर (ठाणे), नाशिक आणि चंद्रपूर महासागर

महासागर

Epaper: www.epaper.dainikmahasagar.in nagpurpost@gmail.com / mahasagarngp@gmail.com

* वर्ष ५२ * अंक १४३ * * अकोला * बुधवार, दिनांक २६ नोव्हेंबर २०२५ ८ पाने ● किमत रू. २/-+ वितरण खर्च रू. १ = एकुण ३ रू.) * विशेष ऑफर : महासागर + नागपूर पोस्ट = ४ रु. फक्त

राममंदिरावर फडकला धर्मध्वज

■ **वृत्तसंस्था, अयोध्या, दि. २५ :**
अयोध्येत रामलल्लाच्या प्राणप्रतिष्ठेनंतर ६७३ दिवसांनी, पंतप्रधान मोदी आणि संघाचे प्रमुख मोहन भागवत यांनी राम मंदिराच्या शिखरावर ध्वजारोहण केले.

सकाळी ११:५० वाजता, अभिजित मुहूर्ताच्या वेळी, बटण दाबताच १६१ फूट उंच शिखरावर २ किलोचा भगवा ध्वज फडकला. यासोबतच राम मंदिराचे काम पूर्ण झाले. यादरम्यान, पंतप्रधान मोदी भावुक झाले. त्यांनी हात जोडून धर्मध्वजाला नमस्कार केला.

तत्पूर्वी, राम मंदिरात, पंतप्रधान मोदींनी मोहन भागवत यांच्यासमवेत पहिल्या मजल्यावरील राम दरबारात पहिल्यांदाच पूजा आणि आरती केली. त्यांनी रामलल्लाचे दर्शन घेतले. पंतप्रधान रामलल्लासाठी वस्त्र घेऊन आले. त्यांनी सप्त ऋषींचे दर्शन घेतले, भगवान शेषवतार आणि लक्ष्मण यांची पूजा केली.

यापूर्वी पंतप्रधान मोदींनी साकेत कॉलेजपासून रामजन्मभूमीपर्यंत सुमारे दीड किलोमीटर लांबीचा रोड शो केला. यावेळी शालेय विद्यार्थ्यांनी ताफ्यावर फुले उधळली आणि महिलांनी त्यांचे स्वागत केले.

यापूर्वी सकाळी रामलल्लाची आरती करण्यात आली. रामलल्लानी आज सोने आणि रेशीम धाग्यांनी बनवलेले पीतांबर वस्त्र परिधान केले. धर्मध्वज वर जाताच पंतप्रधान मोदी, मोहन भागवत आणि मुख्यमंत्री योगी हात जोडून नतमस्तक झाले. धर्मध्वज शिखरावर फडकवताच, परिसरात उपस्थित असलेल्या हजारो संतांनी जय श्रीरामच्या घोषणा दिल्या.

प्रत्येक युगात, रामाचे विचार आपली प्रेरणा असतील. विकसित भारताकडे प्रवासाला गती देण्यासाठी, आपल्याला अशा रथाची आवश्यकता आहे ज्याची चाके धैर्य आणि संयमाने भरलेली असतील. असा रथ ज्याचा ध्वज धोरण आणि हेतूंशी तडजोड करत नाही. असा रथ ज्याचे घोडे शक्ती, ज्ञान, संयम आणि परोपकाराने भरलेले असतील, असे सांगत पीएम मोदी म्हणाले, असा रथ ज्याचे लगाम क्षमा, करुणा आणि संयमाने भरलेले असतील, जिथे यशाचा अहंकार नसतो आणि अपयशातही इतरांबद्दल आदर अबाधित राहतो. खांद्याला खांदा लावून उभे राहण्याचा हा क्षण आहे, हा वेग वाढवण्याचा क्षण आहे.

पंतप्रधान मोदी म्हणाले, १९० वर्षांपूर्वी १८३५ मध्ये लॉर्ड मॅकॉले यांनी मानसिक गुलामगिरीचा पाया घातला. दहा वर्षांनंतर २०३५ मध्ये त्या अपवित्र घटनेला दोनशे वर्षे पूर्ण होतील. पुढील दहा वर्षांत आपण भारताला गुलामगिरीच्या मानसिकतेतून मुक्त करू. मॅकॉले यांच्या दृष्टिकोनाचा परिणाम व्यापक झाला. आपल्याला स्वातंत्र्य मिळाले, पण आपण न्यूनगंडातून मुक्त झालो नाही. आपण असा विचार विकसित केला की परदेशी गोष्टी चांगल्या आहेत, आपल्या गोष्टी वाईट आहेत. ही गुलामगिरीची मानसिकता आहे. आपण परदेशी देशांकडून लोकशाही उधार घेतली आहे आणि आपले संविधान देखील परदेशी देशांपासून प्रेरित आहे. तर वास्तव असे आहे की भारत लोकशाहीची जननी आहे.

आम्ही गुलामगिरीचे प्रतीक काढून टाकले आहे. आम्ही छत्रपती महाराजांचा वारसा उंचावला आहे. ही रचना नव्हती, तर मानसिकतेत बदल घडवण्याचा क्षण होता. भारताची व्याख्या त्याच्या ताकदीने आणि प्रतीकांनी होईल, दुसऱ्याच्या वारशाने नाही. याच बदल आज अयोध्येत स्पष्ट दिसतो, असे ते म्हणाले. आपला राम आपल्याला भावनांनी जोडतो. त्यांच्यासाठी भक्ती महत्त्वाची आहे, तो सहकार्याला महत्त्व देतो, सत्तेला नाही. आपण त्याच भावनेने पुढे जात आहोत, असेही ते म्हणाले.

अग्रलेख
खरीखरी..
पशुतुल्य गर्जे

महाराष्ट्रा मध्ये बीड नावाचा एक जिल्हा आहे. हा जिल्हा अत्यंत प्रगत आहे असे म्हणतात. परंतु त्या जिल्ह्याची प्रगती जशी आहे तशीच अधोगतीही काही बाबतीत आहे की काय अशी शंका आम्हाला येऊ लागलेली आहे. काही महिन्यांपूर्वी संतोष देशमुख नावाच्या सरपंचाला अत्यंत निर्घृणपणे मारण्यात आले होते. हे प्रकरण संपूर्ण महाराष्ट्राला माहित आहे. ही जी काही घटना घडली त्याच्यामध्ये प्रत्यक्ष किंवा अप्रत्यक्ष मुंडे नावाच्या एका व्यक्तीचा हातभार लागला असे दिसून आलेले आहे. विशेष म्हणजे मुंडे या राजकारणी घराण्याजवळचा कराड नावाचा एक व्यक्ती ज्याला जगमित्र म्हणतात तो सध्या पोलीस आणि न्यायालयीन कोठडीच्या वाऱ्या करीत आहे. त्यातच अजून एक नवीन प्रकरण समोर आलेले आहे. सध्याच्या या नव्या प्रकरणात माजी महिला मंत्र्यांच्या स्वीय सहाय्यकाला आपल्या डॉक्टर असलेल्या पत्नीची हत्या करण्यात जराही लाजलज्जा वाटली नाही. कारण या गर्जे नावाच्या एका मंत्र्यांच्या सहाय्यकाला केवळ गरजेपुरतीच बायको हवी होती. त्याचे नशीब चांगले होते म्हणूनच डॉक्टर असलेली बायको मिळाली. परंतु जर का माणसाला शेण खाण्याची चटक लागली तर त्याची बुद्धी आरोग्यदायी पोळी खाण्यासाठी कधीच चालत नाही आणि अशा शेण खाणाऱ्यांना घरच्या पोळीची मजा आणि चवही कळत नाही. या गर्जे नावाच्या इसमाला चांगली बायको मिळूनही त्यातील मतितार्थ कळला नाही. मात्र जेव्हा डॉक्टर असलेल्या बायकोला आपल्या नवऱ्याच्या काही भानगडी समजल्या. त्या भानगडी मधून जन्माला आलेल्या मुलाच्या बापाचे नाव आपल्या नवऱ्याचे आहे असे समजले. तेव्हा कोणतीही बाई हादरून जाणार नाही काय, हा प्रश्न संपूर्ण महाराष्ट्रातील महिलांनी स्वतःला विचारून पहावा. त्यासोबतच राजकारणातील महिलांना हे चालेल काय हे त्यांनी स्वतःच्या अंतर्मनाला विचारावे. कारण हा गर्जे नावाचा नवरा एक हैवान होता. विशेष म्हणजे तो कुठल्यातरी माजी मंत्र्यांच्या मदतनीस सुद्धा होता. या भावनाशून्य हैवानाने त्या सुशिक्षित डॉक्टरीणीला मारहाण केली. असा हा नालायक माणूस आपल्या डॉक्टर पत्नीला मारहाण करतो काय, शिव्या काय देतो, तिचा अपमान काय करतो आणि तिची हत्या काय करतो. हे सर्व या बीड जिल्ह्याच्या कुप्रवृत्तीने केले आहे. याची लाज शरम त्याला असेल किंवा नसेल परंतु बीडच्या सगळ्या जनतेला हा असभ्यपणा अजिबात सहन होणार नाही. हे आम्हाला माहित आहे. राजू करण्याच्या वाड्यावरून पापावर पांघरूण घालता येत नाही, हे आता त्या पांढरपेशा गुंडाला समजले पाहिजे. आपल्या सहचारिणी सोबत एखादा माणूस किती क्रूर होऊ शकतो याचा हा नमुना आहे. विशेषता जनतेतून निवडून आलेल्या महिलांनी याची दखल घेतली पाहिजे, हे या ठिकाणी आम्हाला नमूद करावेसे वाटते. बीड जिल्हा अनेक प्रकरणांमध्ये बदनाम झालेला आहे. बऱ्याच ठिकाणी बीड म्हणजे चीड अशी संपूर्ण महाराष्ट्रात लोकभावना असताना त्या आगीमध्ये तेल ओतण्याचे काम या गर्जेने केलेले आहे. त्याबद्दल खरे तर त्याला उलटे टांगून मिरच्यांची धुरी दिली पाहिजे. हे लिहिताना आम्हालाही क्रोध येतो आणि लाजही वाटते. 'अरे नीच माणसा तुला नरकातीलही महानरक यातना मिळो', ही आमची मनीषा आहे.

nagpurpost@gmail.com
Mob. No. 9922970023

'बोगस' मतदारांचा सुळसुळाट!
महापालिकेच्या मतदार यादीत तब्बल ११ लाख दुबार नावे

■ **महासागर प्रतिनिधी, मुंबई, दि. २५ :**
मुंबई महानगरपालिकेच्या आगामी निवडणुकीच्या तोंडावर एक धक्कादायक माहिती समोर आली आहे. मुंबई महापालिकेने जारी केलेल्या वॉर्डनिहाय आकडेवारीनुसार, मुंबईत तब्बल ११ लाख १५०५ दुबार मतदार असल्याचे समोर आले आहे. यावरून निवडणूक प्रक्रियेच्या पारदर्शकतेवर मोठे प्रश्नचिन्ह निर्माण झाले आहे.

मुंबई महापालिकेच्या यादांमध्ये मोठ्या प्रमाणात दुबार नावे असून बोगस मतदारांचा भरणा असल्याचा दावा विरोधकांनी केला होता. विरोधकांच्या तक्रारीनंतर आता खुद्द मुंबई महानगरपालिकेनेच संशयित दुबार मतदारांची वॉर्डनिहाय आकडेवारी जाहीर केली आहे. त्यानुसार तब्बल ११ लाखांहून अधिक नावे दुबार असल्याचे स्पष्ट झाले आहे. एवढ्या मोठ्या संख्येने दुबार मतदार असल्याने निवडणुकीच्या निकालावर याचा मोठा परिणाम होऊ शकतो, अशी भीती व्यक्त केली जात आहे.

मंत्री मेघना बोर्डीकर अजित पवारांना भिडल्या

■ **वृत्तसंस्था, परभणी, दि. २५ :**
अजित पवारांच्या वक्तव्यानंतर काही तासांतच पालकमंत्री मेघना बोर्डीकर यांनी जोरदार पलटवार केला.

बारामतीच्या विकासासाठी मिळालेला निधी आणि इतर शहरांमध्ये असणारी स्थिती यांची तुलना करत त्यांनी अजित पवारांना थेट प्रश्न केला. बारामतीला दहा रुपये लागत असतील तर तुम्ही शंभर रुपये निधी देता, इतर शहरांचा विकास तसाच का राहिला? असा प्रश्न त्यांनी विचारला.

निवडणूक आयोग आता भाजप आयोग

■ **वृत्तसंस्था, बोनगाव, दि. २५ :**
पश्चिम बंगालच्या मुख्यमंत्री ममता बॅनर्जी यांनी मंगळवारी सांगितले की, निवडणूक आयोग आता निष्पक्ष राहिलेला नाही. तो 'भाजप आयोग' बनला आहे. त्या म्हणाल्या की, जर त्यांना बंगालमध्ये आव्हान दिले, तर त्या संपूर्ण देशात भाजपचा पाया हादरवून टाकतील.

ममता बोनगावमध्ये अँटी-एसआयआर रॅलीला संबोधित करत होत्या. ममता यांनी दावा केला की, जर राज्यातील मतुआ-बहुल भागांमध्ये राहणाऱ्या लोकांनी नागरिकत्व (दुरुस्ती) कायदा अंतर्गत स्वतःला परदेशी घोषित केले, तर त्यांना तात्काळ मतदार यादीतून वगळले जाईल.

जर एसआयआरचा उद्देश अवैध बांगलादेशींना हटवणे असेल, तर भाजपशासित राज्यांमध्ये स्क्रू का केले जात आहे? भाजप हे मान्य करत आहे का की त्यांच्या डबल इंजिन असलेल्या राज्यांमध्येही घुसखोर उपस्थित आहेत? जर बांगलादेशी समस्या आहे, तर तुम्ही मध्य प्रदेश आणि उत्तर प्रदेशमध्ये एसआयआरका चालवत आहात? एकदा एसआयआरनंतर आलेली मसुदा मतदार यादी समोर आल्यावर, लोकांना समजेल की निवडणूक आयोग आणि भाजपने किती मोठा विनाश केला आहे, अशा शब्दात त्यांनी भाजपावर ताशेरे ओढले.

२७ टक्के ओबीसी आरक्षणासह
निवडणुका होणार

■ **महासागर प्रतिनिधी**
नागपूर, दि. २५ :
तत्कालिन मुख्यमंत्री उद्धव ठाकरे यांच्या कार्यकाळात स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या निवडणुकीत ओबीसींचे आरक्षण गेले होते. ते आम्ही न्यायालयातून परत मिळवले. परंतु त्याला अवमान याचिका दाखल करून आव्हान देण्यात आले. के.कृष्णमूर्ती यांच्या पीठाच्या निकालाचा त्यासाठी हवाला देण्यात आला आहे. त्यामुळे हे प्रकरण न्यायालयात आता सुरू आहे.

न्यायालयाच्या निकालाची प्रतीक्षा आहे. परंतु राज्य सरकार ओबीसींना २७ टक्के आरक्षणासह स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या निवडणुका घेण्यावर ठाम आहे, असे मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांनी म्हटले आहे.

७ नेत्यांची पक्षातून हकालपट्टी
बिहारमध्ये काँग्रेसची मोठी कारवाई

■ **वृत्तसंस्था, पाटणा, दि. २५ :**
बिहार विधानसभा निवडणुकीत एनडीएने शानदार विजय मिळवला आहे. काँग्रेस आणि आरजेडीचा दारूण पराभव झाला आहे. या पराभवामुळे दोन्ही पक्षांतील अंतर्गत वाद आता समोर आला आहे.

अशातच आता काँग्रेस पक्षाने मोठी कारवाई करत सात नेत्यांची ६ वर्षांसाठी हकालपट्टी केली आहे. पक्षाचे मुख्य प्रवक्ते राजेश राठोड यांनी एक निवेदन जारी करत ही माहिती दिली आहे. कोणत्या नेत्यांना निलंबित करण्यात आले आहे.

काँग्रेसचे बिहारमधील मुख्य प्रवक्ते राजेश राठोड यांनी एक निवेदन जारी करत म्हटले की, बिहार प्रदेश काँग्रेस शिस्तपालन समितीने सात नेत्यांवर कठोर कारवाई केली आहे. पक्षाच्या मुख्य तत्त्वांबद्दल, शिस्त आणि संघटनात्मक शिष्टाचाराबद्दलच्या हलगर्जीपणाबद्दल आणि पक्षाच्या व्यासपीठाबाहेर वारंवार दिशाभूल करणारी विधाने केल्याबद्दल त्यांना सहा वर्षांसाठी पक्षातून निलंबित करण्यात आले आहे.

काँग्रेसच्या शिस्तपालन समितीचे अध्यक्ष कपिल देव प्रसाद यादव यांनी सांगितले की, निलंबित करण्यात आलेल्या काँग्रेस सेवा दलाचे माजी उपाध्यक्ष आदित्य पासवान, काँग्रेसचे माजी प्रदेश उपाध्यक्ष शकीलूर रहमान, किसान काँग्रेसचे माजी अध्यक्ष राजकुमार शर्मा, युवा काँग्रेसचे माजी प्रदेश अध्यक्ष राजकुमार राजन, मागासवर्गीय विभागाचे माजी अध्यक्ष कुंदन गुप्ता, बांका जिल्हा काँग्रेस समितीच्या अध्यक्षा कांचना कुमारी आणि नालंदा जिल्हा नेते रवी गोल्डन यांच्याकडे स्पष्टीकरण मागितले होते.

मुंबईत महायुतीचाच महापौर

■ **महासागर प्रतिनिधी**
मुंबई, दि. २५ :
राज्यात सध्या स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या निवडणुकीच्या प्रचाराला वेग आला आहे. महायुतीसह महाविकास आघाडीचे नेते प्रचारात व्यस्त आहेत.

उपमुख्यमंत्री एकनाथ शिंदे राज्याच्या विविध भागात जाऊन प्रचारसभा घेत आहेत. शिंदेंनी विविध मुद्यांवर भाष्य केले आहे. आगामी मुंबई महापालिकेतील युतीबाबतही एकनाथ शिंदे यांनी महत्त्वाची माहिती दिली आहे.

मुंबई महापालिका निवडणुकीबाबत विचारलेल्या प्रश्नावर बोलताना एकनाथ शिंदे म्हणाले की, मुंबई महापालिकेत आम्ही महायुती म्हणून एकत्र लढणार आहोत. मुंबईत महायुतीची सत्ता येईल आणि महायुतीचाच महापौर होईल. कारण गेल्या निवडणुकीत निवडून आलेले जवळपास ७० नगरसेवक शिवसेनेकडे आहेत. २०१२ पासूनचे काही लोक आमच्यासोबत आहेत, जवळपास १२५लोक आणच्याकडे आहेत. त्यामुळे भाजप, शिवसेना आणि राष्ट्रवादीचा आगामी निवडणुकीत विजय होईल आणि महायुतीचा महापौर होईल.

शिंदेंचा विश्वास

दुसरीकडे, मित्रपक्षातील पदाधिकारी, कार्यकर्त्यांना एकमेकांच्या पक्षात प्रवेश द्यायचा नाही, असे महायुतीत ठरवण्यात आले आहे. शिंदे यांनी एका वृत्तवाहिनीला मुलाखत दिली. मी प्रचार करतोय. देवेंद्र फडणवीस, अजित पवार प्रचार करत आहेत. आम्ही प्रचारात आघाडीवर आहोत. लोकांना स्थानिक पातळीवरील विकास पाहिजे. मैत्रीपूर्ण लढतीत एकमेकांवर टीका न करता सकारात्मक पद्धतीने, विकासात्मक प्रचार करायचा, असं आम्ही ठरवलेलं आहे, असे शिंदे यांनी सांगितले.

डॉ. थोरातांना महात्मा फुले समता पुरस्कार

■ **महासागर प्रतिनिधी, मुंबई, दि. २५ :**
ज्येष्ठ विचारवंत आणि अर्थतज्ज्ञ डॉ. सुखदेव थोरात यांना यंदाचा 'महात्मा फुले समता' पुरस्कार जाहीर झाला आहे.

अखिल भारतीय महात्मा फुले समता परिषदेच्या वतीने महात्मा फुले यांच्या १३५ व्या पुण्यतिथी आणि समता दिनानिमित्त हा पुरस्कार दिला जातो. पुरस्कार प्रदान सोहळा शुक्रवार, २८ नोव्हेंबर २०२५ रोजी पुण्यात होणार आहे. महात्मा फुले समता परिषदेच्या पदाधिकाऱ्यांनी ही माहिती दिली.

या पुरस्काराचे स्वरूप रुपये एक लाख, फुले पगडी, मानपत्र, शाल आणि स्मृतिचिन्ह असे आहे. २८ नोव्हेंबर २०२५ रोजी सकाळी ९.३० वाजता, समता भूमी, फुले वाडा, पुणे येथे हा सोहळा पार पडेल.

उपमुख्यमंत्री अजित पवार यांच्या अध्यक्षतेखाली होणाऱ्या या कार्यक्रमात खासदार उपेंद्र कुशवाहा आणि समता परिषदेचे संस्थापक-अध्यक्ष छगन भुजबळ यांच्या हस्ते डॉ. थोरात यांना पुरस्कार प्रदान केला जाईल. यावेळी हेमंत रासने, रूपाली चाकणकर, बाळासाहेब शिवरकर, कमल ढोले-पाटील, दिप्ती चवधरी यांची प्रमुख उपस्थिती असेल.

निर्मला गावितांचा भीषण अपघात

■ **वृत्तसंस्था, नाशिक, दि. २५ :**
इगतपुरीच्या माजी आमदार आणि शिंदे गटाच्या नेत्या निर्मला गावित यांचा नाशिकमध्ये अत्यंत भीषण अपघात झाला आहे. घराबाहेर नातवाला घेऊन फेरफटका मारत असतानाच पाठीमागून आलेल्या एका भरधाव कारने त्यांना जोराची धडक दिली.

हा अपघात इतका भयानक होता की, कारने त्यांना काही फुटांपर्यंत फरफटत नेले. या घटनेत त्या गंभीर जखमी झाल्या असून, सध्या नाशिकमधील एका खासगी रुग्णालयात अतिदक्षता विभागात (क्रव) त्यांच्यावर उपचार सुरू आहेत. निर्मला गावित यांचा हा अपघात काल सोमवारी घडला. निर्मला गावित आपल्या नातवासोबत घराबाहेर चालत होत्या. त्यावेळी अचानक मागून आलेल्या एका कारने त्यांना धडक दिली. धडक बसताच गावित कारच्या बोनेटवर आदळल्या.

भारताला क्लीन स्वीपचा धोका
बुधवारचा पूर्ण दिवस काढावा लागणार
आफ्रिकेला ८ विकेट्सची गरज

■ **वृत्तसंस्था, गुवाहाटी, दि. २५ :**
दक्षिण आफ्रिकेविरुद्धच्या गुवाहाटी कसोटीत भारतीय संघाला पराभव आणि क्लीन स्वीपचा धोका आहे. विजयासाठी ५४९ धावांचे अशक्य वाटणारे लक्ष्य गाठताना, चौथ्या दिवशी खेळ थांबला तेव्हा भारताने दोन विकेट गमावून फक्त २७ धावा केल्या. साई सुदर्शन आणि कुलदीप यादव नाबाद राहिले. सलामीवीर यशस्वी जयस्वाल १३ आणि केएल राहुल ६ धावांवर बाद झाले.

तत्पूर्वी, दक्षिण आफ्रिकेने आपला दुसरा डाव २६०/५ धावांवर घोषित केला. दक्षिण आफ्रिकेने पहिल्या डावात ४८९ धावा केल्या होत्या. प्रत्युत्तरात, भारताचा पहिला डाव २०१ धावांवर संपला, ज्यामुळे भारतासमोर कसोटी जिंकण्यासाठी ५४९ धावांचे लक्ष्य होते. दक्षिण आफ्रिकेने पहिली कसोटी ३० धावांनी जिंकली. जर संघाने गुवाहाटी कसोटी जिंकली तर २५ वर्षांनंतर भारतात मालिका विजय आणि भारताविरुद्ध क्लीन स्वीप साध्य होईल. दक्षिण आफ्रिकेने २००० मध्ये दोन कसोटी सामन्यांच्या मालिकेत भारताला २-० असे पराभूत केले होते. आता सामन्याचा पाचवा आणि शेवटचा दिवस बुधवारी सकाळी ९ वाजता सुरू होईल.

भारत-पाक सामना १५ फेब्रुवारीला
टी-२० विश्वचषक : भारत-श्रीलंकेच्या मैदानांवर ५५ सामने

■ **महासागर प्रतिनिधी, मुंबई, दि. २५ :**
आयसीसीने टी-20 विश्वचषक 2026 चे वेळापत्रक (शेड्यूल) जाहीर केले आहे. भारत आणि पाकिस्तान यांच्यातील गट फेरीचा (ग्रुप स्टेज) सामना 15 फेब्रुवारी रोजी कोलंबोमध्ये होईल. ही स्पर्धा भारत आणि श्रीलंकेतील 7 शहरांमधील 8 ठिकाणी (वेन्यू) खेळवली जाईल. 29 दिवसांत 55 सामने होतील.

भारताचे विश्वचषक विजेते कर्णधार रोहित शर्मा यांना स्पर्धेचे ब्रँड ?ॲम्बेसेडर बनवण्यात आले आहे.

मुंबईत आयसीसीचा समारंभ झाला, जिथे समितीने सांगितले की, उद्घाटनाचा सामना 7 फेब्रुवारी रोजी पाकिस्तान आणि नेदरलँड्स यांच्यात होईल. गट फेरीत (ग्रुप स्टेज) दररोज 3 सामने खेळले जातील. अंतिम सामना अहमदाबादमधील नरेंद्र मोदी स्टेडियमवर होईल. जर पाकिस्तानने नॉकआउट फेरीत प्रवेश केला, तर सामने श्रीलंकेत होतील. या स्पर्धेत 20 संघ आहेत, ज्यांना 4 वेगवेगळ्या गटांमध्ये विभागले आहे.

भारतात अहमदाबादमधील मोदी स्टेडियम, नवी दिल्लीतील अरुण जेटली स्टेडियम, कोलकातामधील ईडन गार्डन्स स्टेडियम, चेन्नईतील चेपॉक स्टेडियम आणि मुंबईतील वानखेडे स्टेडियममध्ये सामने खेळले जातील. तर श्रीलंकेत कोलंबो आणि कँडीमध्ये सामने होतील. कोलंबोमध्ये आर प्रेमदासा आणि सिंहलीज स्पोर्ट्स क्लब स्टेडियमवर सामने खेळले जातील. टीम इंडिया मुंबई, दिल्ली, कोलंबो आणि अहमदाबादमध्ये गट फेरीचे सामने खेळेल.

इथिओपियामध्ये १२ हजार वर्षांनंतर ज्वालामुखीचा उद्रेक

१५ किलोमीटर उंच धुराचे लोट
सर्वत्र भीती : २ उड्डाणे रद्द

■ **वृत्तसंस्था, अदीस अबाबा, दि. २५ :**
इथियोपियाच्या एक ज्वालामुखी १२ हजार वर्षांनंतर अचानक रविवारी फुटला. या स्फोटातून निघणारा धूर सुमारे १५ किमी उंचीपर्यंत पोहोचला आणि लाल समुद्र पार करत येमेन आणि ओमानपर्यंत पसरला.

हा स्फोट अफार प्रदेशातील हेली गुब्बी ज्वालामुखीमध्ये झाला. हा इतका जुना आणि शांत ज्वालामुखी होता की आजपर्यंत त्याची कोणतीही नोंद नव्हती. या घटनेत कोणाचाही मृत्यू झाला नाही, परंतु येमेन आणि ओमानच्या सरकारने लोकांना, विशेषतः ज्यांना श्वास घेण्यास त्रास होतो, त्यांना सावधगिरी बाळगण्यास सांगितले आहे.

आकाशात पसरलेल्या राखेमुळे विमानांनाही अडचणी येत आहेत. भारतापर्यंतही राख

येण्याची शक्यता आहे, त्यामुळे दिल्ली-जयपूरसारख्या भागांतील विमानांवर लक्ष ठेवले जात आहे. अधिकाऱ्यांनी सांगितले की, ज्वालामुखीच्या स्फोटामुळे सोमवारी कोची विमानतळावरून निघणारी दोन आंतरराष्ट्रीय उड्डाणे रद्द करण्यात आली.

राखेचे कण इंजिनला नुकसान पोहोचवू शकतात, त्यामुळे आंतरराष्ट्रीय विमान वाहतूक प्रोटोकॉलनुसार खबरदारी घेतली जात आहे. धोकादायक लाल आणि नारंगी क्षेत्रांपासून वाचण्यासाठी अनेक विमानांनी आपला मार्ग बदलला किंवा उड्डाणे रद्द करण्यात आली.

राखेचे हे ढग दोन दिवसांत दिल्ली, पंजाब आणि हरियाणाच्या भागांतही पोहोचू शकतात अशी शक्यता आहे. यादरम्यान, भारताच्या डायरेक्टरेट जनरल ऑफ सिव्हिल एव्हिएशनने विमान कंपन्यांसाठी सविस्तर मार्गदर्शक तत्त्वे जारी केली आहेत. विमान कंपन्यांनी उड्डाणे टाळावीत, असे निर्देश जारी झाले आहेत.

महाराष्ट्रात घराणेशाहीचा कळस

शिवसेनेचे एकाच घरातील सहा उमेदवार : सामान्य कार्यकर्त्यांना नो एन्ट्री

■ महासागर प्रतिनिधी, मुंबई, दि. २५ : महाराष्ट्रातील स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या निवडणुका जसजशा जवळ येत आहेत, तसतसे राज्याच्या राजकारणात घराणेशाहीचा मुद्दा पुन्हा एकदा गाजू लागला आहे. अनेक वर्षांपासून सुरू असलेली ही परंपरा आता अधिकच खोलवर रुजली असल्याचे या निवडणुकीत स्पष्ट दिसून येत आहे.

कोणताही पक्ष असो, उमेदवारीच्या वाटपात सामान्य कार्यकर्त्यांपेक्षा नेत्यांच्या घरातील सदस्यांना अधिक प्राधान्य दिल्याचे वास्तव लपलेले नाही. यामुळे कोणत्याही पक्षाचे नाव पुढे करीत असले तरी प्रत्यक्षात सत्ता आणि नेतृत्व हे काही विशिष्ट कुटुंबांच्या भोवतीच फिरत असल्याची भावना कार्यकर्त्यांमध्ये वाढू लागली आहे. या पार्श्वभूमीवर काही नगरपरिषदांमधील उमेदवारीने तर घराणेशाहीचा कळस गाठल्याची चर्चा सुरू झाली आहे.

कुळगाव-बदलापूर नगरपरिषदेत तर हा प्रकार सर्वाधिक चर्चेत आहे. शिवसेना शिंदे गट या पक्षाने शहराध्यक्ष वामन म्हात्रे यांच्या संपूर्ण कुटुंबालाच तिकीट देऊन सर्वांचेच लक्ष वेधले आहे. वामन म्हात्रे स्वतः, त्यांची पत्नी, भाऊ, भावजई, मुलगा आणि पुतण्या यांना एकाचवेळी उमेदवारी देण्यात आली आहे. एका कुटुंबातील सहा जण थेट मैदानात उतरल्याने बदलापूर

शहरात राजकीय वातावरण तापले आहे. कार्यकर्त्यांच्या नाराजीपासून ते जनतेच्या चर्चांपर्यंत या निर्णयाचे पडसाद उमटत आहेत. २०१५ मध्येही म्हात्रे कुटुंबातील चार जणांना तिकीट मिळाले होते, त्यामुळे घराणेशाहीचा हा पॅटर्न पुन्हा उघड झाला आहे. या निर्णयावर मुख्यमंत्री एकनाथ शिंदे किंवा इतर नेते काय म्हणतात, याकडे राज्याचे लक्ष लागले आहे.

फक्त शिवसेनाच नव्हे, तर भाजपमध्येही यावर्षी हा कल दिसून येत आहे. नांदेड जिल्ह्यातील लोहा नगरपरिषद निवडणुकीत भारतीय जनता पक्षानेही एकाच कुटुंबातील सहा जणांना उमेदवारी देत आश्चर्याचा धक्का दिला आहे. नगराध्यक्षपदासाठी गजानन सूर्यवंशी यांच्या नावासोबतच त्यांची पत्नी, भाऊ आणि इतर नातेवाईकांना स्थान देण्यात आले आहे. त्यामुळे भाजपने घराणेशाही विरोधातील आपली भूमिका स्वतःच गोंधळात टाकल्याची टीका विरोधकांकडून होत आहे.

पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांनी अनेकदा विरोधकांच्या घराणेशाहीवर टीका केली असतानाच, स्थानिक पातळीवर मात्र अशा प्रकारे तिकीट वाटप होत असल्याने प्रश्नचिन्ह निर्माण झाले आहे.

पक्षांमध्ये असंतोष वाढण्याची शक्यता

या दोन्ही उदाहरणांमुळे कार्यकर्त्यांच्या मनात एक मोठा प्रश्न निर्माण झाला आहे. सामान्य कार्यकर्त्यांचे राजकारणात नेमके स्थान काय? अनेक वर्षांची मेहनत, जनसंपर्क आणि संघटन बांधणी केल्यानंतरही पक्षातील मोठ्या पदांसाठी नेत्यांच्या आपल्या घरातील सदस्यांनाच प्राधान्य देण्यात येत असल्याची भावना आता उघडपणे व्यक्त होऊ लागली आहे.

काही ठिकाणी कार्यकर्त्यांनी नाराजी व्यक्त केल्याचे सांगितले जात आहे. स्थानिक निवडणुकांमध्ये तिकीट वाटप ही कार्यकर्त्यांच्या अंतिम अपेक्षांपैकी एक असते. परंतु ही अपेक्षाच सतत नातेवाईकांनाच दिली जात असल्याने पक्षांमध्ये असंतोष वाढण्याची शक्यता व्यक्त होत आहे.

राज्यातील अनेक नगरपंचायती आणि नगरपरिषदांमध्ये अशाच प्रकारचे चित्र दिसत असल्याने घराणेशाहीचा मुद्दा पुन्हा एकदा निवडणुकीचा केंद्रबिंदू बनला आहे. एकीकडे नेते सामान्य कार्यकर्त्यांना संघटना मजबूत करण्याचे आवाहन करतात, तर दुसरीकडे निर्णय मात्र आपल्या परिवारापुरते मर्यादित ठेवतात. यामुळे कार्यकर्त्यांचा उत्साह कमी होत आहे. उमेदवारी वाटप पक्षांना कितपत फायद्याचे किंवा तोट्याचे ठरणार, हे निकालानंतर स्पष्ट होणार आहे.

ठाकरेंना नाशिकमध्ये मोठा धक्का

■ नाशिक : मनमाड शहरात नगरपरिषद निवडणुकीची धुमधुमी वाढत असतानाच एक मोठा धक्का बसला आहे. प्रभाग क्रमांक १०-अ मधून शिवसेना ठाकरे गटाचे उमेदवार असलेले नितीन वाघमारे यांचे काल रात्री अचानक हृदयविकाराच्या झटक्याने निधन झाले.

नितीन वाघमारे हे गेल्या अनेक वर्षांपासून प्रभाग १०-अ मध्ये लोकसंपर्क, सार्वजनिक प्रश्नांवर आवाज उठविणे आणि स्थानिक पातळीवरील कामांमध्ये अग्रेसर होते. त्यामुळे या प्रभागाची उमेदवारी जाहीर झाल्यानंतर अनेकांनी त्यांचे स्वागत केले होते. मात्र अचानक त्यांचा मृत्यू झाला. या घटनेचा निवडणूक व्यवस्थापनावर परिणाम होणार असल्याचे स्पष्ट झाले आहे. प्रभागातील प्रचार मोहीम तात्पुरती स्थगित करण्यात आली असून भावनिक वातावरणात पुढील रणनीतीबाबत चर्चा सुरू आहे.

मुंडेंची राष्ट्रवादीतून हकालपट्टी करा

सुप्रिया सुळे यांची अजित पवारांकडे मागणी

सातारा : सत्ताधारी राष्ट्रवादी काँग्रेसचे नेते तथा माजी मंत्री धनंजय मुंडे यांनी परळीच्या जाहीर सभेत संतोष देशमुख यांच्या हत्याकांडातील प्रमुख आरोपी वाल्मीक कराडची आठवण काढली होती. त्यावरून खासदार सुप्रिया सुळे यांनी त्यांच्या पक्षातून हकालपट्टीची मागणी केली आहे. कुणाच्या तरी वडिलांची, महाराष्ट्राच्या लेकाची क्रूर हत्या करणाऱ्यांना फाशी दिली पाहिजे. तसेच अशा लोकांची आठवण काढणाऱ्यांचाही जाहीर निषेध केला पाहिजे, असे त्या म्हणाल्यात.

सुळे म्हणाल्या, मी धनंजय मुंडे यांच्या विधानाचा जाहीर निषेध करते. ज्या लोकांनी कुणाच्या तरी वडिलांची, महाराष्ट्राच्या लेकाची क्रूर हत्या केली, त्यांना फाशीची शिक्षा द्यायला पाहिजे. पण अशा लोकांची राज्यातील कोणत्याही नेत्याला आठवण येत असेल तर त्याचा जाहीर निषेध केला पाहिजे. अशा प्रवृत्तीला एखाद्या पक्षातून मदत करण्याची भूमिका घेतली जात असेल तर संबंधितांना पक्षातून काढून टाकले पाहिजे. माझी त्या पक्षाच्या नेत्यांना तशी विनंती आहे. या लोकांना क्रूर हत्याकांडातील लोकांची आठवण येत असेल तर त्यांची विचारधारा काय आहे? यावरच प्रश्नचिन्ह उपस्थित होते. हत्येतील आरोपींना मदत करण्याची भाषा महाराष्ट्राच्या ऐक्यासाठी घातक आहे.

अजित पवार जबाबदार नेते पण...

बोलताना तारतम्य ठेवावे

मुंबई : अजित पवार हे जबाबदार नेते आहेत, पण प्रत्येकाने बोलताना तारतम्य बाळगले पाहिजे, माझ्या सारखी कार्यकर्ता अजित पवारांना काय सांगणार, असे भाजपच्या नेत्या चित्रा वाघ यांनी म्हटले आहे. अजित पवार राज्याचे उपमुख्यमंत्री आहेत मी त्यांच्यासोबत काम केले आहे, त्यामुळे सर्वच कार्यकर्ते अनू नेत्यांनी तारतम्य ठेवून बोलले तर बरे राहील. आमदार चित्रा वाघ म्हणाल्या की, प्रचारसभांमध्ये कोण काय म्हणतंय हे काही महत्त्वाचे नाही. राज्याचे प्रमुख मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस आहेत त्यांच्या नेतृत्वामध्ये महाराष्ट्र प्रगती करतो आहे, त्यामुळे कोण काय बोलतो याला फारसे महत्त्व नाही. निधीच्या चाव्या आमच्या हातात या राष्ट्रवादीच्या प्रचार मुद्द्यावर बोलताना त्यांनी असे म्हटले आहे.

आमदार चित्रा वाघ म्हणाल्या की, निवडणुकीच्या प्रचार सभांमध्ये प्रत्येकाने आपले काम सांगावे आणि यापुढे काय काम करणार आहे हे सांगावे त्याचा जास्त फायदा होईल. काही ठिकाणी आम्ही युतीमध्ये तर काही ठिकाणी आम्ही स्वतंत्र लढत आहोत. लोकांसाठी आपण काम केले तर लोकं ती कामे विसरत नाहीत. जनता सुज्ञ असल्याने आपण केलेले काम आणि लोकांचा विश्वास यावर या निवडणुका आहेत.

दीर-नणंदेलाही ताब्यात घ्या

मुंबई : मंत्री पंकजा मुंडे यांच्या पीए असलेल्या अनंत गर्जे यांना त्यांच्या पत्नी डॉ. गौरी पालवे-गर्जे यांच्या संशयास्पद मृत्यू प्रकरणात पोलिसांनी अटक केली. या घटनेला गौरीच्या कुटुंबाकडून आत्महत्येऐवजी घातपाताचा आरोप होत आहे.

गौरीच्या मृत्यूनंतर तिचे वडील अशोक पालवे यांनी वरळी पोलिस ठाण्यात अर्ज देत गंभीर आरोप केले आहेत. त्यांच्या मते, गौरीच्या मृत्यूस जबाबदार फक्त अनंत नव्हे, तर त्याचे भाऊ अजय गर्जे आणि बहिण शितल आंधळे देखील आहेत. त्यांनी आपल्या पत्रात या तिघांची नावे स्पष्टपणे आरोपी म्हणून नमूद केली असून, सध्या फक्त अनंतला अटक होऊन इतर दोघे मोकाट फिरत असल्याचा आरोप पालवे यांनी केला आहे. तसेच घटनेच्या दिवशी बिल्डिंगमधील लिफ्ट, जिना आणि मुख्य प्रवेशद्वाराचे उपलब्ध फुटेज तातडीने जप्त करावे, अशी मागणी त्यांनी पोलिसांकडे केली आहे.

महिलांच्या आर्थिक सक्षमीकरणास शासनाचे प्रथम प्राधान्य

■ महासागर प्रतिनिधी, मुंबई, दि. २५ : राज्यातील ग्रामीण भागातील महिलांना अर्थार्जनासाठी विविध संधी उपलब्ध करून देण्याच्या दृष्टीने ग्रामविकास विभागांतर्गत उमेद अभियानांतर्गत काम सुरू आहे. ग्रामीण आणि आदिवासी भागातील महिलांना आर्थिक सक्षमता व शाश्वत उपजीविकेच्या संधी उपलब्ध करून देण्यासाठी उमेदद्वारे महाराष्ट्र राज्य ग्रामीण आजीविका अभियान आणि राह फाउंडेशन यांच्यातील सामंजस्य करार निश्चितच व्यापक प्रमाणावर विस्तार करण्यास सहायक ठरेल, असे प्रतिपादन मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांनी केले.

ग्रामीण आणि आदिवासी भागातील महिलांना आर्थिक सक्षमता व शाश्वत उपजीविकेच्या संधी उपलब्ध करून देण्यासाठी उमेद आणि राह फाउंडेशन यांच्यात सामंजस्य करार करण्यात आला.

फडणवीस यांच्या संकल्पनेतून ग्रामीण भागातील जनतेला आर्थिक विकासाच्या संधी निर्माण करण्यासाठी वैविध्यपूर्ण उपक्रम राबविले जात आहेत. प्रामुख्याने पालघर, नाशिक आणि रायगड या भागातील आदिवासी तसेच ग्रामीण महिलांसाठी त्यांच्या अंगभूत कौशल्याचा आणि स्थानिक संसाधनाचा वापर करून संधींचा विस्तार करण्यात येणार आहे. ग्रामीण महिलांना आर्थिकदृष्ट्या स्वावलंबी आणि सक्षम करण्यासाठी उमेदसह विविध योजना, उपक्रम राबविले जात आहेत. राह फाउंडेशन सोबतच्या सामंजस्य कराराने या तीन जिल्ह्यांतील महिलांना तांत्रिक ज्ञान, अद्ययावत माहिती यांच्या सहाय्याने अधिक सक्षम करण्याच्या दृष्टीने भरीव प्रयत्न करण्यात येणार आहे.

या कराराचा उद्देश पालघर, नाशिक आणि रायगड जिल्ह्यांतील महिलांना हवामान, स्मार्ट शेती, जलसुरक्षा आणि निसर्गाधारित उपजीविका उपक्रमांद्वारे सक्षम करणे आहे. राह फाउंडेशनचे तांत्रिक ज्ञान आणि उमेदच्या स्वयं-सहायता गटांचे विस्तृत जाळे यांचा समन्वय साधून ग्रामीण महिलांना साधन संपत्ती, प्रशिक्षण आणि बाजार पेठेतील संधी मिळतील. या भागीदारीअंतर्गत तीनही जिल्ह्यांमध्ये दोन नर्सरी विकास व जैव-उत्पादन केंद्रे उभारली जाणार असून ५ हजारांहून अधिक महिला आणि शेतकऱ्यांना याचा लाभ होईल. तसेच महिलांच्या सहभागाने फूड फॉरेस्ट प्रकल्प उभारला जाणार आहे, ज्यातून प्रत्येक महिलेला वर्षाला १ लाख रुपयांपर्यंत उत्पन्न मिळण्याची अपेक्षा आहे.

ओबीसी आरक्षण : सुनावणी पुन्हा लांबली

स्थानिकच्या निवडणुकीवरील टांगती तलवार कायम

■ महासागर प्रतिनिधी मुंबई, दि. २५ : महाराष्ट्रातील आगामी स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या निवडणुकांसाठी अत्यंत महत्त्वाचे ठरणाऱ्या ओबीसी आरक्षणाच्या प्रश्नावर आज २५ नोव्हेंबर रोजी सर्वोच्च न्यायालयात सुनावणी झाली.

सरन्यायाधीश सूर्यकांत आणि न्यायमूर्ती जॉयमाला बागची यांच्या पीठासमोर ही सुनावणी झाली. केंद्र सरकारतर्फे हजर असलेल्या सॉलिसिटर जनरल तुषार मेहता यांनी सरकारला अधिक माहिती गोळा करण्यासाठी थोडा अतिरिक्त वेळ देण्याची विनंती केली.

ही मागणी मान्य करत न्यायालयाने पुढील सुनावणी २८ नोव्हेंबर रोजी म्हणजेच शुक्रवारी नियोजित केली. या निर्णयामुळे आधीच लांबलेल्या आरक्षण प्रक्रियेत पुन्हा एकदा विलंब झाला असून, राज्यातील निवडणुकांवर अनिश्चिततेचे वातावरण कायम आहे.

याचिकाकर्त्यांनी सुनावणीदरम्यान ठामपणे सांगितले की, अनेक नगरपरिषदांमध्ये ५० टक्क्यांच्या मर्यादेचे उल्लंघन होत आहे आणि निवडणूक प्रक्रिया आधीच सुरू असल्याने आणखी वेळ देणे अयोग्य आहे. अर्ज दाखल करण्याची अंतिम मुदत पार गेल्यामुळे उमेदवार निवडणूक प्रक्रियेत सक्रिय झाले आहेत, असेही त्यांनी स्पष्ट केले.

बांठिया आयोगापूर्वीच्या परिस्थितीत ओबीसी आरक्षण अस्तित्वात नव्हते आणि त्या काळातील कायदा सर्वोच्च न्यायालयानेच निश्चित केला होता, अशीही आठवण याचिकाकर्त्यांनी न्यायालयाला करून दिली. त्यामुळे या टप्प्यावर बदल करणे योग्य नाही आणि वेळ वाढवून घेण्यामागे हेतुपुरस्सर विलंब दिसत असल्याचा आरोपही त्यांनी केला.

दरम्यान, निवडणूक आयोगानेही सुनावणीत बाजू मांडताना सांगितले की, न्यायालयाने जर आज कोणताही निर्णय दिला तर आयोगाला नव्या आरक्षण वर्गवारीनुसार पुढील प्रक्रिया करावी लागेल. त्यामुळे स्पष्ट निर्देश मिळणे आवश्यक असल्याचे त्यांनी नमूद केले. सरन्यायाधीश सूर्यकांत यांनी स्पष्ट केले की, निवडणुका केवळ न्यायालयाने दिलेल्या अंतिम आदेशानुसारच पार पडतील आणि कोणतीही तातडीची भूमिका आज जाहीर करणे शक्य नाही.

अखेर न्यायालयाने सुनावणी शुक्रवारी दुपारी १२ वाजता ठेवली आणि तोपर्यंत सर्व पक्षकारांनी संबंधित माहिती तसेच आवश्यक कागदपत्रे सादर करावीत, असे निर्देश दिले. आता शुक्रवारी होणाऱ्या सुनावणीकडे राज्याचे राजकीय वातावरण आणि प्रशासनाचे लक्ष लागले आहे.

राज्य निवडणूक आयोगाला काँग्रेसचे कमिटीचे पत्र

■ महासागर प्रतिनिधी, मुंबई, दि. २५ : महाराष्ट्र काँग्रेसने राज्य निवडणूक आयोगाला एक पत्र पाठवून महानगरपालिका प्रारुप मतदार याद्यांच्या हरकतीची मुदत १५ दिवसांनी वाढवण्याची मागणी केली आहे. हरकती नोंदवण्याची मदत अत्यंत क्लिष्ट व वेळखाऊ आहे. त्यामुळे मतदार याद्या तपासण्यासाठी वाढीव वेळ लागण्याची शक्यता असल्यामुळे ही मुदत वाढवून द्यावी, असे काँग्रेसने म्हटले आहे.

राज्यातील महानगरपालिका निवडणुकांसाठी प्रारुप मतदार याद्यांवर हरकती व सूचना घेण्यासाठी २७ नोव्हेंबर पर्यंतची मुदत आहे. ती वाढविण्याची मागणी काँग्रेसने केली आहे.

शरद पवार लावणार मनसेसाठी ताकद

काँग्रेसची काढणार समजूत : मुंबईत भाजपला हरवण्यासाठी खेळी

■ महासागर प्रतिनिधी, मुंबई, दि. २५ : राष्ट्रवादी काँग्रेस पार्टी शरदचंद्र पवार पक्षाचे अध्यक्ष शरद पवार यांनी मुंबई महापालिकेपासून भाजपला दूर ठेवण्यासाठी आता दंड थोपटले.

मनसेच्या मुद्द्यावर शिवसेना उद्धव बाळासाहेब ठाकरे पक्ष व काँग्रेसमध्ये तणाव वाढल्यानंतर आता त्यांनी महाविकास आघाडीचे सूत्रे आपल्या हाती घेतली आहेत. त्यांनी भाजपला मुंबईपासून दूर ठेवण्याचे एकमेव टार्गेट ठेवले आहे. या प्रकरणी त्यांनी काँग्रेस हायकमांडशी चर्चा करून मुंबई काँग्रेसची समजूत काढण्याचा निश्चय केला आहे. मनसे विरोधकांच्या तंबूत आली तर मराठी मतांची फाटाफूट टळून मुंबईत महाविकास आघाडीचा विजय सहजसोपा होईल, असा त्यांचा व्होरा आहे.

सूत्रांच्या माहितीनुसार, यासाठी त्यांनी मुंबई काँग्रेसची समजूत काढण्याचा व प्रसंगी काँग्रेस हायकमांडशी चर्चा करून मनसेला महाविकास आघाडीत घेण्याचा निश्चय घेतला आहे. मनसे विरोधकांच्या तंबूत आली तर मराठी मतांची फाटाफूट टळून मुंबईत महाविकास आघाडीचा विजय सहजसोपा होईल, असा त्यांचा व्होरा आहे.

मुंबई काँग्रेसने मुंबई महापालिकेची निवडणूक स्वबळावर लढवण्याची घोषणा केली आहे. ठाकरे गटाने मनसेला सोबत घेताना आपल्याला विश्वासात घेतले नाही असा त्यांचा आरोप आहे. गरीबांना मारझोड करणाऱ्या मनसेसोबत आम्ही जाणार नाही. काँग्रेसच्या विचारात असे प्रकार बसत नाहीत, असा त्यांचा आरोप आहे.

या मुद्द्यावर ठाकरे गट व काँग्रेसमध्ये राजकीय अंतर वाढले आहे. परिणामी, मुंबई महापालिका निवडणुकीच्या ऐन तोंडावर महाविकास आघाडीत फूट पडण्याची भीती निर्माण झाली आहे. त्यामुळे शरद पवारांनी या वादावर पडदा टाकून विरोधकांची वज्रमूठ बांधण्याचा निर्णय घेतला आहे.

यासंबंधीच्या माहितीनुसार, मुंबईत भाजपच्या नेतृत्वातील महायुतीला पराभवाची धूळ चारण्यासाठी व बीएमसीवरील शिवसेना ठाकरे गटाची सत्ता अबाधित राखण्यासाठी शरद पवार आपली पूर्ण ताकद लावतील.

या प्रकरणी सर्वप्रथम ते महाविकास आघाडीत राज ठाकरे यांच्या नेतृत्वातील मनसेला प्रवेश देण्याचा मुद्दा निकाली काढतील. मुंबई महापालिकेत ठाकरे बंधूंना सोबत घेण्याच्या मुद्द्यावर शरद पवार लवकरच काँग्रेसच्या दिल्ली स्थित हायकमांडशी चर्चा करतील. यासाठी ते लवकरच दिल्लीच्या दौऱ्यावर जातील किंवा फोनवरूनच ते त्यांच्याशी संपर्क साधतील.

शरद पवार गटाचे आमदार जितेंद्र आव्हाड यांनी नुकतेच तसे संकेत दिलेत. मुंबईत मनसेचा चांगला जनाधार आहे. ते सोबत राहिले तर मराठी मतांची फाटाफूट टळेल असे आव्हाड म्हणाले.

संजय लवकरच मैदानात दिसतील, तेही हातात तलवार घेऊन..

राऊतांच्या भेटीनंतर उद्धव ठाकरेंनी व्यक्त केला विश्वास

■ महासागर प्रतिनिधी, मुंबई, दि. २५ : शिवसेनेचे नेते आणि महाविकास आघाडीचे प्रमुख उद्धव ठाकरे यांनी आज संजय राऊत यांच्या प्रकृतीची चौकशी करण्यासाठी भांडूप येथील त्यांच्या घरी भेट दिल्यानंतर मोठे विधान केले आहे.

राऊत यांची तब्येत मागील काही दिवसांपासून बिघडलेली असल्याने त्यांनी सार्वजनिक कार्यक्रमांपासून अंतर ठेवले आहे. मात्र, आज झालेल्या भेटीत राऊत यांचा उत्साह पाहून उद्धव ठाकरे यांनी समाधान व्यक्त केले.

माध्यमांशी बोलताना त्यांनी विनोदी शैलीत सांगितले की, आता मी राऊतांना रोज फोन न करता त्यांच्या भावालाच त्यांची खबरबात घेण्यासाठी त्रास देतो. त्यांनी पुढे सांगितले की राऊत आता प्रकृतीच्या अडचणीतून सावरत असून त्यांचे पुनरागमन लवकरच होणार आहे.

फक्त परत येणार नाहीत, तर पूर्वीपेक्षा अधिक जोमाने राजकीय रणांगणात उतरणार, असा विश्वासही ठाकरे यांनी व्यक्त केला.

राज्यसभा खासदार संजय राऊत हे गेल्या काही दिवसांपासून प्रकृतीच्या गंभीर समस्यांमुळे घराबाहेर निघू शकले नाहीत. वैद्यकीय तपासणीत त्यांना गंभीर प्रकारचा आजार असल्याचे निष्पन्न झाल्यानंतर डॉक्टरांनी त्यांना पूर्ण विश्रांती घेण्यास सांगितले. याच पार्श्वभूमीवर मंगळवारी पक्षप्रमुख उद्धव ठाकरे यांनी खास त्यांच्या भांडूप येथील निवासस्थानी जाऊन भेट घेतली आणि त्यांच्या प्रकृतीची सविस्तर विचारपूस केली.

संजय लवकरच पुन्हा मैदानात दिसतील आणि या वेळी हातात तलवार घेऊन, अशा शब्दांत त्यांनी राऊतांच्या लढाऊ वृत्तीवर मोहोर मारली. ठाकरे यांच्या या विधानामुळे शिवसेना-ठाकरे गटात उत्साहाचे वातावरण निर्माण झाले आहे.

शेवगा झाला चिकनपेक्षा महाग

ठरलाय 'लक्झरी भाजी' : दर विक्रमी ४०० ते ५०० रुपयांवर पोहोचले

■ वृत्तसंस्था, पुणे, दि. २५ : पुणे मार्केट यार्डातील शेवग्याची आवक तब्बल 90 टक्क्यांनी घटली आहे. त्यामुळे शेवग्याने चिकनला मागे टाकत बाजारात अक्षरशः धुमाकूळ घातला आहे. सध्या पुण्यात चिकन 220 ते 250 रुपये किलोने मिळते, तर शेवगा 400 ते 500 रुपये किलोने विकला जात आहे.

सोलापूर जिल्ह्यात शेवग्याची मोठ्या प्रमाणात लागवड केली जाते. पण लांबलेला पाऊस व अतिवृष्टीमुळे सोलापूरसह अनेक भागांतील शेवग्याचे पीक अक्षरशः उद्ध्वस्त झाले आहे. यामुळे शेवग्याचा यंदाचा हंगाम विलंबाने सुरू होण्याची शक्यता आहे. एरवी घाऊक बाजारात दररोज 4 ते 5 हजार किलो शेवग्याची आवक होत असते. अल्पशी आवक केवळ आंध्र प्रदेशातून आली. यामुळे गत आठवड्यात जो शेवगा 140 ते 150 किलो दराने मिळत होता. तो आता थेट 500 रुपयांवर पोहोचला आहे.

घाऊक बाजारात 10 किलो शेवग्याला 3000 चा भाव मिळत आहे. श्री छत्रपती शिवाजी मार्केट यार्ड आडत संघटनेचे माजी अध्यक्ष विलास भुजबळ आणि ज्येष्ठ व्यापारी रामदास काटकर यांनी ही माहिती दिली. मागणीच्या तुलनेत आवक अतिशय कमी झाल्यामुळे ही दरवाढ झाली. उल्लेखनीय बाब म्हणजे मुंबईसह राज्यभरातील दाक्षिणात्य उपहारगृह चालकांकडून सांबार, रसमसाठी शेवग्याला वर्षभर मोठी मागणी असते. दररोज मोठी खरेदी करणारे हे व्यावसायिक आता वाढलेल्या दरामुळे चिंतेत सापडले आहेत.

शेवगा उष्ण असल्यामुळे हिवाळ्याच्या दिवसांत गृहिणींकडून शेवग्याला मोठी मागणी असते. मधुमेह व इतर आजारांसाठीही शेवगा गुणकारी असल्याने त्याचा वापर वाढला आहे. त्यातच आता शेवग्याला सोन्याचा भाव आल्यामुळे ही आरोग्यदायी भाजी आता सर्वसामान्यांच्या ताटातून हद्दपार होण्याची भीती वाढली आहे.

संभाजीनगरमध्येही आवक घटली

छत्रपती संभाजीनगरच्या जाधववाडीच्या मंडीमध्येही शेवग्याची आवक घटली आहे. जाधववाडीत गत 9 नोव्हेंबर रोजी म्हणजेच दिवाळीपूर्वी 14 क्विंटल शेवग्याची आवक होऊन 3000 ते 6200 रुपये क्विंटलने ठोक विक्री झाली होती, तर गुरुवारी 9 क्विंटल आवक होऊन 7000 ते 11000 रुपये क्विंटलने ठोक विक्री झाली. त्याचाच परिणाम म्हणून शेवग्याची 60 रुपये पाव या दराने किरकोळ विक्री झाल्याचे दिसून आले.

आता मुंबईत होणार गोदा आरती : देशभरातून प्रस्ताव

■ वृत्तसंस्था, नाशिक, दि. २५ : नाशिकची ओळख बनलेली गोदा आरती आता इतर शहरांतही सुरू होणार आहे. रामतीर्थ गोदा सेवा समितीने तयार केलेल्या आराखड्याच्या आधारे देशभरातील विविध शहरांनी या आरतीसाठी प्रस्ताव पाठविले असून, समितीने यासाठी विशेष प्रशिक्षण मोहीम सुरू केली आहे.

नाशिकच्या गोदा आरतीला काश्मीर, विशाखापट्टणम, हैदराबाद, मुंबई, छत्रपती संभाजीनगर, कोल्हापूर, नवी मुंबई, गुजरातमधील व्यारा व सुरत, तसेच मालेगाव-झोडगे येथून आमंत्रणे मिळाली आहेत. या आरतीत अध्यात्म, भक्ती, शिस्तबद्ध नियोजन, स्वच्छतेची कास आणि तरुणांना अध्यात्माकडे वळविण्याची दिशा असल्यामुळे ही आरती देशभरातील शहरांसाठी प्रेरणास्थान बनली आहे.

नाशिकची गोदा आरती ही केवळ धार्मिक कार्यक्रम नसून स्वच्छता, संस्कार, अध्यात्म आणि समाज एकत्रीकरणाचा राष्ट्रीय आदर्श बनली आहे.

नदीप्रेम, वारसा जपण्याची भावना आणि तरुणांना संस्कारित करण्याची समितीचीभूमिका देशभरात कौतुकास्पद मानली जात आहे.

अध्यात्म आणि नदीसेवा हे दोन वारस पुढे चालत रहावेत हा आमचा उद्देश आहे. नाशिकप्रमाणेच इतर शहरांनीही याचा आदर्श घ्यावा. जेथे हवी तेथे मदत करण्यास आम्ही सदैव तयार आहोत. आज देशभरातून येणारी आमंत्रणे पाहून हा अभिमानाचा क्षण असल्याचे रामतीर्थ गोदा सेवा समितीचे मुकुंद खोचे यांनी सांगितले.

ज्या शहरात आरती सुरू होणार आहे, त्या ठिकाणच्या नदीची आणि परिसराची मोठी स्वच्छता मोहीम राबवली जाते. समितीच्या म्हणण्यानुसार प्रत्येक नदीतून तब्बल पाच ट्रॅक्टर कचरा बाहेर काढण्यात आला. रामतीर्थ गोदा सेवा समितीतील १० प्रशिक्षित तरुण संबंधित शहरांत जाऊन १० दिवसांचे प्रशिक्षण तेथील तरुणांना देतात. आरतीची शिस्त, मुद्रेचे महत्त्व संबंधितांना पटवून देतील.

तिन्ही नगरपरीषदमध्ये कमळाची सत्ता आणा; विकासाची हमी मी देतो : मुख्यमंत्री

▪अकोला,दि २५ (प्रतिनिधी) :

दोन डिसेंबर पर्यंतची कमळाच्या उमेदवाराची चिंता दूर करा व त्यांना विजयी करा विकासाचा अजेंडा व कामे करन्याची ताकद आम्ही पुर्ण करु गावाच्या विकासाचा भाजपाचा संकल्प असून त्यासाठी हिवरखेड तेल्हारा अकोट इथे नगराध्यक्ष सह नगरसेवक पदाचे सर्व उमेदवारांना विजयी करा असे आव्हान राज्याचे मुख्यमंत्री नामदार देवेंद्र फडणवीस यांनी केले. हिवरखेड येथे केवल वसंतराव देशमुख यांच्या मळा बस स्टॅड येथे हिवरखेड तेल्हारा अकोट नगरपालिकेच्या भाजपा उमेदवारांच्या प्रचारार्थ आयोजित संवाद मतदार विजय संकल्प सभेत ते बोलत होते. मंचावर भाजपा प्रदेश सरचिटणीस आमदार रणधीर सावरकर पालकमंत्री ऍडव्होकेट आकाश फुंडकर, खासदार अनुप धोत्रे ,आमदार प्रकाश भारसाकळे, आमदार वसंत खंडेलवाल, आमदार संजय कुटे, जिल्हाध्यक्ष संतोष शिवरकर विजय अग्रवाल अनिल काळे, अनिल गावंडे, सुलभाताई धुंडे नगराध्यक्ष उमेदवार मायाताई घुले, वैशालीताई पालीवाल शेंडे, मंगेश दुतोंडे धन्नालाल टावरी गणेश रोठे, गोपाल म होळ अनिल दादा गावंडे अमित कावरे माधव मानकर, गिरीश जोशी, किरण सेदानी, सागर राऊत, डॉक्टर संजय शर्मा, देवाशिष काकड, अनिल तिवारी, अतुल अग्रवाल, उमेश पवार, संजय जोशी, आदी मंचावर विराजमान होते. पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांच्या नेतृत्वात देशात शहरी आणि ग्रामीण भागाच्या विकासाचा संकल्प व विकासाची सुरुवात व ट्रिबल इंजन लावण्यासाठी तसेच नागरी समस्या सोडवण्यासाठी केंद्र सरकार आणि राज्य सरकारने दिलेले पैसे विकासाच्या कामाला लावण्यासाठी आपण इथे भारतीय जनता पक्षाला विजयी करा. हिवरखेड अकोट तेल्हारा रोड करण्यात येईल तसेच रेल्वे लाईन काम सूरु होऊन त्याच्या माध्यमातून शेतकऱ्यांनाचा माल सर्वसामान्यांना सुविधा उपलब्ध करून पोहोचवण्याचं काम भारतीय जनता पार्टी सरकार करणार आहेत तसेच शेतकरी हितार्थाने कामे घेण्यात येईल असेही अभिवचन नामदार देवेंद्र फडणवीस यांनी यावेळी दिले यावेळी पालकमंत्री ऍडव्होकेट आकाश कुंडकर यांनी जोश पूर्ण भाषणात भाजपा उमेदवारांना विजयी करण्याचे आवाहन केले तर प्रास्ताविक खासदार अनुप धोत्रे यांनी यांनी केले तर आमदार प्रकाश भारताकळे यांनी हिवरखेड तेल्हारा अकोट या भागातील अनेक सम स्या संदर्भात मागणी केली आणि त्यासंदर्भात त्याला सकारात्मक उत्तर मुख्यमंत्री यांनी देऊन आमदार प्रकाश भारसाकळे यांच्या कार्याची प्रसंशा केली. आमदार रणधीर सावरकर यांच्या नेतृत्वात तसेच खासदार अनुप धोत्रे आमदार प्रकाश भारसाकळे यांच्या प्रयत्नाने हिवरखेड येथे भव्य दिव्य सभा ऐतिहासिक सभा झाली यावेळी मोठ्या संख्येने ग्रामीण भागातील आणि तेलारा हिवरखेड अकोट नगरपालिका क्षेत्रातील नागरिक मोठ्या संख्येने उपस्थित होते भारतीय जनता पक्षाच्या या नियोजनामध्ये २००० कार्यकर्त्यांनी हा कार्यक्रम यशस्वी केला यावेळी चांदीची गदा त्याच्यावर कमळ असलेलं भाजपाच्या वतीने देण्यात मुख्यमंत्र्यांना देण्यात आली. आमदार सावरकर यांनी उपस्थित कार्यकर्ते तसेच मतदारांना त्यांना प्रत्येक मैदानावर जाऊन वंदन नमन करून भारतीय जनता पक्षाच्या उमेदवाराला मतदान जोगावा मागितला. सतत दहा मिनिट मिनिट मुख्यमंत्री आमदार सावरकर अनुप धोत्रे प्रकाश भारसाकळे चर्चा विनिमय केला व या भागाच्या परिस्थिती व विकासाचे कामा संदर्भात आढावा घेतला. मुख्यमंत्र्यांनी आयोध्या येथील श्री राम लला मंदिराच्या धर्म ध्वजाचा उल्लेख करतात जय श्रीराम गगनभेदी नाऱ्यांनी परिसर दुमदुमले हिवरखेड अकोट तेलारा या भागातील १५ किलोमीटर एरिया संपूर्ण भाजपामय झाले होते. यावेळी अकोट तेल्हारा, हिवरखेड येथील वचननामा प्रकाश भारसाकळे व नामदार फडणवीस यांच्या हस्ते प्रकाशीत करण्यात आले.

देखभाल दुरूसेतीसाठी शहराच्या या भागातील वीज पुरवठा राहणार बंद

वीज ग्राहकांनी सहकार्य करावे ;महावितरण

▪अकोला,दि २५ (प्रतिनिधी) :

शहरातील महावितरणच्या ११ केव्ही राजपुतपुरा फिडरच्या देखभाल दुरूस्तीचे काम महावितरणने हाती घेतले आहे. त्यामुळे उद्या बुधवार (दि.२६) ला सकाळी १० ते दुपारी २ वाजेपर्यंत हे फिडर बंद राहणार आहे. त्यामुळे या फिडरवरून वीज पुरवठा होणाऱ्या क्षेत्रातील ग्राहकांचा वीज पुरवठा बंद राहणार आहे.महावितरणने हाती घेतलेले देखभाल दुरूस्तीचे काम हे ग्राहकांना सुरळीत वीज सेवा देण्यासाठी आवश्यक आहे. त्यामुळे या काळात ग्राहकांनी सहकार्य करावे असे आवाहन महावितरणने केले आहे.

महावितरणच्या ११ केव्ही राजपुतपुरा फिडरवरून राजपुतपुरा, वसंत टॉकीज परिसर, खिडकीपुरा, वर्धमान भवन परिसर, किल्ला चौक, जय हिंद चौक, राम नगर आणि काळा मारूती परिसर या भागाला वीज पुरवठा होत असल्याने या संपूर्ण भागाचा वीज पुरवठा उद्या सकाळी १० ते दुपारी २ वाजेदरम्यान बंद राहणार आहे. अखंडित वीज सेवेसाठी महावितरणच्या वीज वाहिन्यांची वेळोवेळी देखभाल दुरूस्ती करावी लागते,शिवाय यामुळे वीज यंत्रणेचे होणारे मोठे नुकसान टाळल्या जाते ,परिणामी वीज ग्राहकांना दर्जे दार वीज पुरवठा होण्यास मदत होते.

आचारसंहिता कालावधीत जिल्हा लोकशाहीदिन नाही

▪अकोला,दि २५ (प्रतिनिधी) :

राज्य निवडणूक आयोगाच्या आदेशान्वये दि. ३ डिसेंबरपर्यंत आचारसंहिता असल्यामुळे जिल्हा लोकशाहीदिन आयोजित करण्यात येणार नाही.स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या निवडणूक आचारसंहितेच्या कालावधीत मतदारांवर प्रभाव पडेल असे कोणतेही निर्णय घेता येत नाहीत.

नगरपंचायत, नगरपरिषद निवडणुकीसाठी दि. २ डिसेंबरला मतदान, दि. ३ डिसेंबरला मतमोजणी व निकाल व दि. १० डिसेंबरपूर्वी शासन राजपत्रात निकाल प्रसिद्ध करण्यात येणार आहे. आचारसंहिते मुळे या कालावधीत लोकशाहीदिन होणार नाही, असे जिल्हा प्रशासनातर्फे कळिवण्यात आले आहे.

ज्येष्ठ नागरिक व दिव्यांग यंदा घरपोच मतदान पासून वंचित ?

▪अकोला,दि २५ (प्रतिनिधी) :

मागील लोकसभा आणि विधानसभा निवडणुका वेळी ज्येष्ठ नागरिक, ४० ते १००३ अपंगत्व असलेले आणि हृदयरोग कर्करोग इत्यादी गंभीर आजाराने ग्रस्त असलेल्यांना घरपोच मतदानाची सुविधा देण्यात आली होती त्यामुळे या सर्व ज्येष्ठ नागरिक दिव्यांग तसेच दुर्धर आजाराने ग्रस्त मतदारांना दिलासा मिळाला होता. घरबसल्या मतदान करायला मिळाल्याने अशा व्यक्तींच्या मतदानात वाढ सुद्धा झाली होती लोकसभा आणि विधानसभा निवडणुकीत घरपोच मतदान उपलब्ध असल्याने येत्या नगरपालिका निवडणुकीतही हेच प्रणाली लागू केली जावी ज्यामुळे अशा सर्वांनाच मतदान करण्याचा अधिकार मिळेल अशी अपेक्षा होती. परंतु या नगरपालिका निवडणुकीत घरपोच म तदान न झाल्यामुळे अनेक वृद्ध अपंग आणि गंभीर आजारी मतदारांना मतदान प्रक्रियेतून वगळण्यात येणार की काय? ही शक्यता वाढली आहे. त्यामुळे अशा मतदारांना निवडणुकीच्या दिवशीजऊ घरीच राहिले भाग पडणार आहे

अनेकांनी प्रशासनाकडून घरपोच मतदानाबद्दल माहिती मागितली परंतु त्यांना सांगण्यात आले की अशी कोणतीही सुविधा यंदा उपलब्ध नाही प्रत्येक मतदाराने मतदान प्रक्रियेत सहभागी व्हावे यासाठी ही योजना महत्त्वाची आहे. नगरपालिका निवडणुकीआधी जिल्ह्यातील पाच नगरपालिका तसेच नगरपंचायत परिसरात मोठे बॅनर लावून जागरूकता मोहीम राबवली गेली परंतु मतदान केंद्रावर पोहोचू न शकणाऱ्या या जेष्ठ नागरिक दिव्यांगतसेच आजारी मतदारांसाठी विशेष व्यवस्था नसल्याने या मोहिमेला नागरिक केवळ औपचारिकता म्हणत नाराजी व्यक्त करीत आहेत. एक तर प्रचारासाठी उमेदवारांना केवळ चारच दिवसाचा अवधी मिळत आहे. या निवडणुकांमध्ये प्रत्येक वोट महत्त्वाचे असते. जर ज्येष्ठ नागरिक दिव्यांग तसेच आजारी व्यक्तींचे मतदान आधी झाले असते तर वेळेवर या उमेदवारांना धावाधाव करावी लागणार नाही तसेच मतदान केंद्रावर जाण्याचे हेलपाटे या ज्येष्ठ नागरिकांना दिव्यांगांना तसेच आजारी मतदारांना घालण्याची वेळ आली नसती परंतु आता नगरपालिकेची निवडणूक जवळ आल्यानंतरही या मतदारांना घरपोच मतदानाची सुविधा उपलब्ध नसल्याने मतदान कसे करावे हा मोठा प्रश्न या जेष्ठ नागरिक दिव्यांग तसेच आजारी मतदारांसमोर पडला आहे. त्यामुळे हे पाहता या मतदारांना सुद्धा विधानसभा आणि लोकसभा निवडणुकी सारखी घरपोच मतदानाची सुविधा उपलब्ध व्हावी अशी मागणी सामाजिक संघटना तसेच निवडणुकीत उभे असलेले उमेदवार करीत आहेत

थोडक्यात

शहरात पुरुषांच्या तुलनेत महिला मतदार अधिक

अकोला:आगामी अकोला महानगरपालिका निवडणुकीसाठी प्रभागनिहाय प्रारूप मतदार यादी जाहीर करण्यात आली आहे. त्यानुसार, २० प्रभागांपैकी, प्रभाग १४ मध्ये सर्वाधिक ३५, २०३ मतदार आहेत, तर प्रभाग १२ मध्ये सर्वात कमी २२, १२५ मतदार आहेत. पुरुष मतदारांपेक्षा महिला मतदारांची संख्या अधिक असल्याने, आगामी निवडणुकीत लाडक्या बहिणींची भूमिका महत्त्वपूर्ण ठरेल. प्रभाग महानगरपालिकेची रचना तयार करताना, शहराच्या एकूण लोकसंख्येला प्रभागांच्या संख्येने भागल्यावर येणाऱ्या संख्येपेक्षा लोकसंख्या टक्क्यांनी आहे.

उपमुख्यमंत्री अजित पवार यांचा अकोला जिल्हा दौरा

अकोला : उपमुख्यमंत्री अजित पवार हे बुधवार दि. २६ नोव्हेंबर रोजी अकोला जिल्हा दौऱ्यावर येत आहेत. त्यांचा दौरा खालीलप्रमाणे बुधवार, दि. २६ नोव्हेंबर रोजी सकाळी ९ वाजता शिवणी विमानतळ येथे आगमन. तिथून अकोटकडे मोटारीने प्रयाण. सकाळी १० वाजता नेहरू मैदान, अकोट एसटी स्टँड जवळ, अकोट जि. अकोला येथे आगमन व जाहीर सभा. सकाळी ११ वाजता खामगावकडे प्रयाण.

मनपा प्रशासन व्दारा पुर्व झोन अंतर्गत असलेल्या अतिक्रमणावर निष्कासनाची कारवाई

▪अकोला,दि २५ (प्रतिनिधी) :

अकोला महानगरपालिका क्षेत्रातील पुर्व झोन अंतर्गत असलेल्या संताजी नगर, सुधीर कॉलनी येथील खुल्या जागेवर नारायण सोनोने यांनी अतिक्रमण करून टीनशेड उभारले होते. आज दि. २५ नाव्हेंबर २०२५ रोजी मनपा आयुक्त तथा प्रशासक डॉ.सुनिल लहाने यांच्या आदेशान्वये सदरच्या अतिक्रमणावर नगररचना विभाग, पुर्व झोन क्षेत्रीय कार्यालय तसेच अतिक्रमण विभागाव्दारे पोलीस बंदोबस्तात निष्कासनाची कारवाई करण्यात आली आहे.सदर कारवाई पुर्व झोन सहा. आयुक्त राजेश सरप यांच्या मार्गदर्शनात झाली असून कारवाईत सहा.अतिक्रमण अधिकारी चंद्रशेखर इंगळे, प्रवीण मिश्रा, सहा.पोलीस निरीक्षक गणेश उमक, कनिष्ठ अभियंता अक्षय बोर्डे, राहूल राऊत यांचेसह अतिक्रमण विभाग आणि पोलीस कर्मचा-यांची उपस्थिती होती.

गुजराती समाजाच्या आयटीआय विद्यालयाचे थाटात उद्घाटन

▪अकोला,दि २५ (प्रतिनिधी) :

श्री अकोला गुजराती समाजाच्या बाभूळगाव येथील डेक्सन इन्स्टिट्यूट अर्थात डेक्सन आयटीआय विद्यालयाचे थाटात उद्घाटन करण्यात आले.गरजू विद्यार्थ्यांसाठी निर्माण करण्यात आलेल्या या आयटीआयच्या उद्घाटन प्रसंगी श्री अकोला गुजराती सम ाजाचे अध्यक्ष दिपेन शाह,दानदात्या श्रीमती जयश्रीबेन सुरेशभाई शाह,अमेरिका येथील दानदाते व्रजभाई अभेचंद लाठीया,व त्यांचे कुटुंबीय उपस्थित होते.या सोहळ्यात सर्वप्रथम डेक्सन आयटीआय विद्यालयास आर्थिक सहकार्य करणारे स्व सुरेशभाई देवकरण शाह यांच्या पुतळ्याचा अनावरण सोहळा श्रीमती जयश्रीबेन सुरेशभाई शाह व कुटुंबाच्या उपस्थितीत टाळ्यांच्या गजरात पार पडला. या नंतर सोनल अँड व्रज लाठीया आयटीआय वर्कशॉप' दालनाचे उद्घाटन अमेरिका येथील दानदाते व्रजभाई अभेचंद लाठीया यांच्या हस्ते थाटात करण्यात आले.प्रास्तविक संस्थेचे

अध्यक्ष दीपेन शाह यांनी करून या सेवाभावी उपक्रमाची माहिती दिली.या नवनिर्मित आयटीआय मध्ये आठवी पाससाठी वेल्डर हा कोर्स तर दहावी पास असलेल्या विद्यार्थ्यांना सोलर टेक्निशियन, इलेक्ट्रिशियन व कॉम्प्युटर ऑपरेशन टेक्निशियन,कोपा हे एक वर्षाच्या मुदतीचे कोर्स शिकविण्यात येणार असून विद्यार्थ्यांनी याचा लाभ घेण्याचे आवाहन केले.यावेळी व्रजभाई लाठीया यांनी आपले मनोगत व्यक्त केले.यावेळी श्रीमती जयश्रीबेन शाह व व्रजभाई लाठीया यांचा शाल श्रीफल व मोमेंट देऊन सत्कार करण्यात आला.संस्थेच्या वतीने यावेळी या प्रकल्पास सहकार्य करणारे परेशभाई सेदानी, नारायणदास लोढिया, विक्रम शाह, अनिल वोरा निमेश ठक्कर,तनसुखभाई पारेख, सनतभाई पटेल, सचिन पारेख, रघुभाई गगलानी,संजय मालविया, राजूभाई गांधी, हंसाबेन पारेख उपस्थित होते.

अकोल्याच्या नाट्यप्रेमी साठी नवीन सुसज्ज सांस्कृतिक भवनाचे तीन महिन्यात लोकार्पण : आ. रणधीर सावरकर

अकोला येथे ६४ व्या हौशी मराठी राज्य नाटय स्पर्धचे थाटात उद्घाटन

▪अकोला,दि २५ (प्रतिनिधी) :

महाराष्ट्र शासनाच्या सांस्कृतिक कार्य संचालनालया मार्फत आयोजित ६४ वी हौशी राज्य नाट्य स्पर्धा प्राथमिक फेरी अकोला येथील प्रमिलाताई ओक हॉल येथे सुरू झाली आहे

दिनांक २२ नोव्हेंबर ते ०९ डिसेंबरच्या दरम्यान ठरलेल्या रोजी संध्याकाळी ७ :०० वाजता , दु:०३.०० वा , व सकाळी ११.०० वा नाटकाचे प्रयोग सादर होणार असून या नाट्य स्पर्धे चे उद्घाटन नुकतेच स्थानिक आम दार रणधीर सावरकर यांच्या शुभहस्ते करण्यात आले. त्यावेळी बोलताना सावरकर म्हणाले की. अकोल्यातील नाट्य चळवळ ही अतिशय ताकदीने काम करणारी असून या चळवळीला गेल्या पन्नास वर्षापासून महाराष्ट्र शासनाचा हॉल या शहरांमध्ये उपलब्ध नव्हता तो आम्ही यावर्षी सुसज्ज आणि सर्व सुविधायुक्त असा पुणे नागपूरच्या

धरतीवरचे नाट्य भवन रसिकांसाठी लवकरच लोकार्पण करीत असल्याचं यांनी सांगितलं.

त्यावेळी विचारपीठावर मधु जाधव अशोक ढेरे रमेश थोरात अरुण घाटोळे स्पर्धेचे समन्य क अमोल ताले महेश बगडिया विष्णू निंबाळकर विवेक वढसिगीकर आदीची उपस्थिती होती. सांस्कृतिक कार्य मंत्री ॲड. आशिष शेलार व सांस्कृतिक कार्य विभागाचे सचिव डॉ. किरण कुलकर्णी यांच्या मार्गदर्शनाखाली राज्य नाट्य स्पर्धा पार पडणार असल्याचे सांस्कृतिक कार्य संचालक श्री.विभीषण चवरे यांनी नमूद केलेले आहे.

या स्पर्धेमध्ये एकूण १४ संघांचा सहभाग असून अकोला, बुलढाणा, वाशीम, कारंजा येथील संघ या स्पर्धे त सहभागी होत आहेत. राज्यनाट्य स्पर्धेतील सर्व नाटकांना जास्तीत जास्त प्रेक्षकांनी उपस्थित रहावे आणि हौशी रंगकर्मींचा उत्साह वाढवावा असे आवाहन संचालक बिभीषण चवरे यांनी केलेले आहे. शुक्रवार दिनांक २८ नोव्हेंबर रोजी सायंकाळी सात वाजता ई-मेल फिमेल शनिवार २९ नोव्हेंबरला फ्रेंडशिप एक डिसेंबर ला रात मतरा दोन डिसेंबरला येईन चौक इत अर्धा रात्री बुधवार तीन डिसेंबरला विक्रमाचा घाता कक्ष सोमवार आठ डिसेंबरला गोपाळा रे गोपाळा नऊ डिसेंबरला अवघड जागेचं दुखणं नऊ दिसें संध्याकाळी ७ वाजता डोळे नसलेला अर्जुन. आदि नाटकांचे सादरीकरण होणार असून या सुवर्णसंधीचा लाभ अकोले करांनी घ्यावा असे आव्हान अमोल ता ले व महेश बगाडिया यांनी केले आहे.

शहरातील विविध भागातील प्रतिष्ठानांसमोर उभी

वाहनांची अतिक्रमणात भर

▪अकोला,दि २५ (प्रतिनिधी) :

शहरातील विविध भागात प्रतिष्ठाने, हॉटेल समोर उभी वाहने अतिक्रमण समस्या जटिल बनवत आहेत. नागरिकांची डोकेदुखी त्यामुळे वाढली आहे. ही समस्या सोडवण्यासाठी महापालिका प्रशासन लक्ष देईल का हा खरा प्रश्न आहे.शहरातील वाढते अतिक्रमण ही समस्या झाली आहे. एखादे वाहन चुकीच्या पद्धतीने पार्क झाले तरी रस्ता ब्लॉक होतो. खरेतर वाहतूक सुरळीत राहणे अत्यंत महत्त्वाचे आहे. अकोला शहराचा विकास म्हणजे शॉपिंग मॉल, कॉम्प्लेक्स मोठ्या प्रमाणात उभे राहत आहेत. परंतु मुख्य म ार्गावर देखील पार्किंगची व्यवस्था नाही. नागरिकांची त्यामुळे नेहमी गैरसोय होते. ही समस्या तातडीने सुटणे गरजेचे आहे. त्याशिवाय नागरिकांना दिलासा मिळणार नाही. दुचाकी वाहनांविरूद्ध टोइंग पथक कारवाई करते परंतु कुठेही उभ्या राहणाऱ्या चारचाकी वाहनांवर कारवाई का केली जात नाही हा प्रश्न आहे.

अकोल्याचा डिजिटल अभिमान : अभिषेक मानोरकर यांचे श्रीराम मंदिरावर लेझर शोचे अद्भुत दर्शन

अयोध्येतील श्रीराम मंदिरावर प्रदर्शित केला 3D ॲनिमेशन आणि लेज़र शो

■अकोला,दि २५ (प्रतिनिधी) :

अयोध्या येथे उभारत असलेल्या श्रीराम जन्मभूमी मंदिराचे भव्य स्वरूप सर्वसामान्यांपर्यंत पोहोचवण्यासाठी अकोल्यातील युवा डिजिटल कलाकार अभिषेक मानोरकर यांनी तयार केलेला लेझर शो सध्या सोशल मीडियावर मोठ्या प्रमाणात चर्चेत आहे. उत्कृष्ठ तांत्रिक कौशल्य आणि सूक्ष्म दृष्टीकोनातून तयार केलेला हा लेझर शो रामभक्तांच्या मनात अभिमानाची भावना जागृत करणारे ठरत आहे.

या व्हिडिओमध्ये मंदिराचा प्रवेशद्वार, विस्तीर्ण प्रांगण, सभामंडप, शिल्पसज्ज खांब तसेच गर्भगृहाकडे जाणारा मार्ग यांचे अचूक आणि आकर्षक दर्शन दिले आहे. वास्तवदर्शी प्रकाशयोजना आणि वास्तूतील नक्षीकामाचे

बारकावे जपून केलेले हे प्रस्तुतिकरण लक्षवेधी ठरते. तसेच अयोध्येतील श्रीराम मंदिराच्या मुख्य शिखरावर श्री सीतारामजींची अद्भुत छटा तर लेझर शोमधून भगवान श्रीराम व माता सीतांच्या विवाहाचा प्रसंग सादर करण्यात आला.डिजिटल क्षेत्रात नव्याने पुढे येणाऱ्या तरुणांसाठी प्रेरणादायी ठरेल, अशा शब्दांत मानोरकर यांचे कौतुक होत आहे. परंपरा आणि आधुनिक तंत्रज्ञान यांचा सुंदर समन्वय साधत धार्मिक-सांस्कृतिक दृष्टीकोनातून त्यांनी केलेल्या या कामाचे सर्व स्तरातून अभिनंदन होत असून, आगामी काळात अशा आणखी अनेक प्रकल्पांवर काम करण्याचा त्यांचा मानस असल्याचे कळते.अभिषेक मानोरकर यांच्या या सृजनशील डिजिटल योगदानामुळे अकोल्याची कला व कौशल्याची परंपरा नव्या आधुनिक रूपात उजळून निघत असल्याची भावना स्थानिक नागरिकांनी व्यक्त केली आहे.

चार्जिंगला लावलेल्या गाडीचा रात्री झाला स्फोट

■अकोला,दि २५ (प्रतिनिधी) :

बाळापूर तालुक्यातील हातरुण येथे चार्जिंगवर ठेवलेल्या दुचाकी ई-व्हेईकलला रविवारी रात्रीच्या सुमारास भीषण स्फोट होऊन संपूर्ण गाडी जळून खाक झाली.

या आगीत गाडीचे हजारो रूपयांचे नुकसान झाले असून मोठा अनर्थ टळला आहे.थरकाप उडवणारी घटना हातरुण येथे घडली असून रोज ऐकू येणाऱ्या ई-वाहनांमध्ये लागणाऱ्या आगीच्या मालिकेत ही अजून एक धक्कादायक भर आहे. या घटनेत वाहन मालकाचे हजारो रुपयांच्या नुकसानींचा अंदाज असून, सुदैवाने कोणतीही जीवितहानी झाली नाही. मोठा अनर्थ टळल्याने गावकऱ्यांनी सुटकेचा निश्वास टाकला.स्फोटाच्या आवाजाने झोपेतून धावून बाहेर आले घरचे! काजीपुरा येथील काजी शाह खालिद खान (रफत खान) यांनी एक वर्षापूर्वी हिंदुस्तान पावर कंपनीची चार्जिंग गाडी विकत घेतली होती. नेहमीप्रमाणे रविवारी रात्री त्यांच्या मुलाने सुमारे रात्री १२ वाजता गाडी चार्जिंगला लावून झोप घेतली.

मात्र रात्री ३ वाजे दरम्यान जोरदार आवाज झाल्याने घरातील काजी मेहंदी हसन यांची झोप मोडली. ते बाहेर आले असता त्यांनी पाहिले की गाडीचा बॅटरी विभाग पेट घेऊन भडकलेला होता आणि आग संपूर्ण गाडीला वेढत होती. त्यानंतर मेहंदी हसन यांनी त्यांच्या भावाला व पुतण्याला जागे करून प्रयत्नपूर्वक आग आटोक्यात आणली. गाडी ज्या ठिकाणी ठेवली होती त्या जागी दररोज जनावरे बांधले जातात. परंतु सध्या थंडीमुळे ते तेथे नव्हते. ती असती तर या स्फोटात जिवंत जळण्याचा धोका निर्माण झाला. असता.सुरुवातीच्या तपासात बॅटरीमध्ये शॉर्ट सर्किट झाल्याने आग लागल्याचा अंदाज व्यक्त केला जात आहे. गाडी, बॅटरी व इतर साहित्य मिळून हजारो रुपयांचे नुकसान झाले. गाडी रात्री चार्जिंगला लावून झोपू नका, खराब वायर, ढिले सॉकेट वापरू नका, चार्जिंग करताना जवळ कोरडी ज्वलनशील वस्तू ठेवू नका, शक्यतो टायमर स्विच वापरा, अशा सूचनाही देण्यात आल्या.

हवामानात चढ-उतार सुरूच

अकोला: गेल्या आठवड्यापासून अकोला जिल्ह्याच्या तापमानात सतत चढ-उतार सुरू असल्याने थंडीची तीव्रता लक्षणीयरीत्या कमी झाली आहे. गेल्या सात दिवसांत किमान तापमानाने मोठी कसरत केल्याचे दिसून येत आहे. यामुळे नागरिकांमध्ये संभ्रमाचे वातावरण निर्माण झाले असून, हिवाळा नेमका आला की नाही? अशी चर्चा शहरभर सुरू आहे. गत आठवड्यापासून जिल्ह्यात थंडीचा जोर वाढला होता. त्यानुसार मंगळवारी किमान तापमान ११.९ अंश इतके खाली आले होते. या दिवशी शहरात गारवा, धुके आणि थंड वाऱ्याची चाहूल होती. बुधवारी तापमान किंचित वाढून १२.४ नोंदवले गेले. गुरुवार व शुक्रवार सलग दोन दिवस तापमान १२.८ राहिल्याने थंडीची मध्यम तीव्रता कायम होती.

आकोट पोलीस स्टेशनच्या हद्दीतील खुल्या मटका चालू

■अकोला,दि २५ (प्रतिनिधी) :

येथील अकोट फाईल हद्दीतील लाडीस फाईल हनुमान मंदिराच्या गल्लीमध्ये खुलेआम टेबल वरली बुका चालू आहे हनुमान मंदिराच्या गल्लीमध्ये दोन्ही साईडने गरीब लोकांच्या वस्ती आहे लहान मुलं महिला वगैरे राहतात कुलर जाण्या इतका रस्ता आहे फक्त एवढा छोटा रस्त्यामधून गल्ली मधून दिवसभर वरली लावणाऱ्यांची गर्दी असते चुकविणे एखादा महिलेला धक्का लागला किंवा धावपळ झाली तर कायदा संस्थेचा प्रश्न निर्माण होऊ शकतो दोन्ही गल्लयांमध्ये हिंदू मुस्लिम राहतात दंगल झाल्यास कोण जबाबदार राहणार तरी जिल्हा पोलीस अधीक्षक यांनी अकोट फाईल निरीक्षक यांना सूचना देऊन ताबडतोब बंद करण्यात सांगावे अन्य नागरिकांना एसपी ऑफिस समोर उपोषण ला बसावे लागेल जिल्हा पोलीस अधीक्षक चांडक साहेबांनी गुन्हेगारांना सळोकी पळवून सोडलेले आहेत अनेक गुन्हेगारांना ा डीसीपी अंतर्गत एक वर्षासाठी कोणाला दोन वर्षासाठी जेलमध्ये टाकलेले असतानाही संपूर्ण जिल्ह्यामध्ये एसपी साहेबांची वचक निर्माण झाली मात्र अकोला जिल्ह्यातील संपूर्ण अवैध धंदे बंद करा असा जिल्हा परिषद यांचा आदेश असतानाही आकोट फाईल ठाणेदार साहेब परमिशन दिलेले आहे सामान्य नागरिकांनी काय समजावे ठाणेदारांच्या परमिशनशिवाय कोणताही अवैध धंदा चालत नाही असं जिंकला ठामपणे माहित आहे जनतेने तक्रार कुणाकडे कळवा केली तर नाव सांगतात त्याच्यावर प्राण घातक आमले करतात जनतेने कोणाकडे तक्रार करावी असा प्रश्न निर्माण होतो तरी संपूर्ण अकोट पहिला दिन व विशेष करून ४० पहिला तला वरली मटका धंदा बंद करा त्या धंद्यामुळे त्या गल्लीतल्या लोकांना खूप जास्त मोठ्या प्रमाणात त्रास आहे व सांगणार कुणाला माननीय पोलीस अधीक्षक साहेब आपण सूचना देऊन ताबडतोब गाडी स्पेलिंग मधील धंदा बंद करायला सांगा धन्य बंध नाही झाला तर एसपी ऑफिस समोर अनेक नागरिक उपोषणाला बसतील.

निवडणुकांमध्ये मतदारांनी सजग होण्याची गरज : गजानन हरणे

■अकोला,दि २५ (प्रतिनिधी) :

स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या जवळ येत निवडणुका असताना राजकारणात पुन्हा एकदा पैसा विरुद्ध कार्य हा जुना पण धगधगता प्रश्न डोके वर काढताना दिसत आहे. गावागावांत वषार्नुवर्षे लोकांच्या सुखदुःखात सहभागी होणारे, संकटात धावून जाणारे, निर्भिड सामाजिक कार्यकर्ते बाजूला पडतात तर पैसा, दिखावा आणि गटबाजी यांच्या बळावर उभे राहिलेले उमेदवारविजयी होतात, ही विसंगती आता उघडपणे जाणवू लागली आहे. निवडणुकीत पैसा वाटणारे उमेदवार लोकांसाठी नव्हे तर स्वतःच्या फायद्यासाठी गुंतवणूक करतात आणि नंतर ती अनेक पटींनी वसूल करतात, ही कटू वस्तुस्थिती आहे.

मतदारांनी जर सजग न राहता पैशावर किंवा तात्पुरत्या लाभावर आधारित मतदान केले, तर त्याचे परिणाम विकासकामांवर,

गावाच्या प्रगतीवर आणि पारदर्शकतेवर अपरिहार्यपणे उमटतात. लोकशाहीत मतदार राजा आहे; परंतु राजानेच जर आपले मत किमतीवर विकत दिले,तर खरी लोकशाही टिकेल कशी?

अनेक निष्ठावंत कार्यकर्ते आपल्या गावात मतदारसंघात मेहनतीने काम करून विश्वास कमावतात वषार्नुवर्षे सभा गाजवणारे, पोस्टर लावणारे, लोकांमध्ये प्रचार करणारे आणि पक्षाचा मानमरातब सांभाळणारे सैनिक निर्णायक क्षणी उपेक्षित राहतात. मतदारांनी पैशाच्या आकर्षणापेक्षा विकासाला, प्रामाणिकपणाला आणि सेवाभावाला प्राधान्य दिले, लोकांनी विचारपूर्वक मतदान केले, तर पैशांचा खेळ थांबेल व कार्यकत्यांना न्याय मिळेल, असे आवाहन त्यांनी केले. बदल मतदारांच्या हातात आहेनिवडणूक हा केवळ राजकीय उत्सव नाही ती गावाच्या भवितव्याची दिशा ठरवणारी प्रक्रिया आहे. जर मतदारांनीच पैशावर आधारित राजकारणाला पाठबळ दिले, तर भ्रष्टाचार, गैरव्यवहार आणि विकासाची घसरलेली गती यासाठी जबाबदार कोण? म्हणूनच सामाजिक: कार्यकत्यांच्या हक्काच्या लढ्याला आणि प्रामाणिक राजकारणाला पाठिंबा देण्यासाठी मतदारांनी जागरूक व्हावे, हीच खरी वेळ असल्याचे प्रतिपादन समाजसेवक गजानन हरणे यांनी जागृत मतदारांना, नागरिकांना प्रसिद्धी पत्रकाद्वारे केले आहे.

जिल्हातील ३५ गावामध्ये महिलांचे आरोग्य व सामाजिक समानता या विषयावर लोककला व पथनाट्या व्दारे जनजागृती

स्व.विनायक राखोंडे प्रतिष्ठान,पातुर व्दारे सादरीकरण

■अकोला,दि २५ (प्रतिनिधी) :

महिला व बाल विकास विभाग महाराष्ट्र शासन अंगीकृत माहिला आर्थिक विकास महामंडळ,अकोला अंतर्गत लोक संचालित साधन केंद्र,पातुर, उरल बु.बाळापूर, तेल्हारा, अकोट, अकोला, मूर्तिजापूर, बार्शीटाकळी येथे नवतेजस्विनी महाराष्ट्र ग्रामीण महिला उद्यम विकास कार्यक्रमांतर्गत महिलांचे आरोग्य व सामाजिक समता या विषयावर लोककला व पथनाट्या व्दारे जनजागृती कार्यक्रम अकोला जिल्ह्यामधील ३५ गावांमध्ये सादरीकरण केले असुन सदर कार्यक्रम जिल्हा समन्वयक अधिकारी वर्षा खोब्रागडे यांच्या मार्गदर्शनाखाली व नीता अंभोरे यांच्या नेतृत्वामध्ये कार्यक्रम सादर झाले.

सदर कार्यक्रमाची सुरुवात ही पातुर शहरा पासुन झाली तर शेवट बार्शीटाकळी मधील पुनोती येथे झाला असुन जिल्ह्यामधील ९ लोक संचालित साधन केंद्रा अंतर्गत येणाऱ्या विविध गावांमध्ये लोककला व पथनाट्या व्दारे जनजागृती कार्यक्रम सादर केले आहेत सदर कार्यक्रम स्व.विनायक राखोंडे प्रतिष्ठाण,पातुर व लोक कलावंत सागर राखोंडे व संचातील वासुदेव महाराज यांच्या वेशभूषेत सुखदेव उपर्वट, शाहीर प्रकाश इंगोले, गजानन आवटे, श्याम उगले, गणेश उर्फ बाळू देवकर, कैलास शिरसाट, रवी कढोणे, सिद्धार्थ इंगळे, विष्णू सदार, अर्णव गाडगे, पल्लवी मांडवगणे, ज्योती राखोंडे, शुभांगी उमाळे व युवाश्री विशाल राखोंडे यांच्या नेतृत्वामध्ये संपन्न झाले आहेत त्यामध्ये लोककला व पथनाट्यातून महिलांचे आरोग्य व सामाजिक समानता आणि महिला सशक्तिकरण व हवामान लवचिकता व पोषण बाबत संवेदनशील दृष्टिकोनाबद्दल तसेच महिलांचे हक्क कर्तव्य अधिकार व महिलांचे शेतीच्या सात बारात व घराच्या नमुना आठ मध्ये महिलांचे नाव समाविष्ट व चढवणे आणि घराच्या नावाच्या पाठीवर महिलांचे नाव समाविष्ट करून त्याच्या सुद्धा नावाची पाटी लावणे तसेच सर्वांनी आपल्या घरोघरी परसबाग तयार करून सेंद्रिय फळबाग लागवड करून सेंद्रिय भाजीपाला खाल्ला पाहिजे आणि घरातील मुलगा मुलगी मध्ये समान हक्क अधिकार आणि मतभेद नष्ट करणे तसेच मुलीला शिक्षणाकरिता व नोकरीसाठी बाहेरगावी पाठवणे व महिला सक्षमीकरण व बचत गटाच्या माध्यमातून शेतीला जोड व्यवसायातून सक्षम करण्याकरिता बचत गटाच्या माध्यमातून विविध लघु उद्योग चालू करणे व हवामान बदला बाबत महत्वपूर्ण माहिती व सत्ता, संपत्ती व समान अधिकारा करीता महिलांचा पुढाकार या विषयी लोककला व पथनाट्यातुन आणि लोकगीताच्या माध्यमातून व विशेष म्हणजे की वेगवेगळ्या नाटिकेच्या माध्यमातून गावातील महिलांना व लोकांना माहिती देण्यात आली.

१६० किमी सायकल एंड्युरन्स रायड यशस्वी पूर्ण

राहुल दीपक पाटील लोणाग्रेकरचा उल्लेखनीय क्रीडा पराक्रम

■अकोला,दि २५ (प्रतिनिधी) :

अकोला जिल्ह्यातील लोणाग्रा येथील सदन कास्तकार दिपक पाटील यांचा मुलगा राहुल दीपक पाटील याने ठाणे येथे घोडबंदर सायकलिस्ट यांच्या वतीने आयोजित करण्यात आलेल्या ऋठच १६० किमी एंड्युरन्स रायड या प्रतिष्ठित आणि कठीण सायकलिंग स्पर्धेत राहुल दीपक पाटील लोणाग्रेकर यांने आपले कौशल्य, चिकाटी आणि सहनशक्ती सिद्ध करत हे आव्हानात्मक अंतर अत्यंत यशस्वीरीत्या पूर्ण केले आहे. ही राईड महाराष्ट्रातील सर्वात आव्हानात्मक राईडपैकी एक मानली जाते. चढ-उतारांनी भरलेला मार्ग, सतत बदलणारे हवामान, वेगावर नियंत्रण आणि ऊर्जा व्यवस्थापनया सर्व अडथळ्यांवर मात करत राहुल यांनी १६० किलोमीटरचे अंतर ठरलेल्या वेळमर्यादेत पूर्ण केले. एंड्युरन्स राईडमध्ये केवळ शारीरिक तंदुरुस्ती नव्हे तर मानसिक ताकदीचीही परीक्षा असते आणि राहुल यांनी ती उत्तमरीत्या पार पाडली. रायडिंगदरम्यान त्यांनी टीम स्पिरिट, शिस्तबद्ध गती, सुरक्षित सायकलिंग नियमांचे पालन करत संपूर्ण प्रवास अत्यंत नेमस्तपणे पार पाडला.

त्यांच्या या कामगिरीमुळे सायकलिंगच्या क्षेत्रात त्यांचे नाव अधिक उज्ज्वल झाले आहे. राहुलच्या या यशाबद्दल कुटुंबीय, मित्रपरिवार, लोणाग्रेकरी व परिसरातील युवकांनी अभिमान व्यक्त केला असून अनेकांनी त्यांचे अभिनंदन केले आहे. त्यांच्या या यशाने स्थानिक तरुणांमध्ये फिटनेस आणि सायकलिंगची नवी प्रेरणा निर्माण झाली आहे. राहुल दीपक पाटील लोणाग्रेकर यांचे मनःपूर्वक अभिनंदन!

३६ वी विभागीय पोलीस क्रीडा स्पर्धा : कुस्ती प्रकारात अकोला पोलीस दलाची दणदणीत कामगिरी

■अकोला,दि २५ (प्रतिनिधी) :

अमरावती विभागातील ३६ वी विभागीय पोलीस क्रीडा स्पर्धा दिनांक १८ ते २३ नोव्हेंबर २०२५ दरम्यान यवतमाळ येथे उत्साहात पार पडली. या स्पर्धेत अकोला पोलीस दलाने उल्लेखनीय कामगिरी करत महिला १२८ व पुरुष १८७ गुण मिळवत दोन्ही गटांमध्ये जनरल चॅम्पियनशिप पटकावत संपूर्ण विभागात आपले वर्चस्व सिद्ध केले. अमरावती विभागातील अमरावती ग्रामीण, अमरावती शहर, वाशिम, बुलढाणा आणि अकोला या पाचही पोलीस घटकांनी या स्पर्धेत सहभाग नोंदवला होता.

या चमकदार यशाचे श्रेय अकोला जिल्ह्याचे मा. पोलीस अधीक्षक श्री. अर्चित चांडक यांच्या दूरदर्शी नेतृत्वाला जाते, अत्यंत काटेकोर सराव, शिस्तबद्ध खेळ आणि संघभावना यांच्या जोरावर अकोला पोलीस संघाने सर्वांचे लक्ष वेधून घेतले. त्यांनी स्पर्धेपूर्वी खेळाडूंसाठी विशेष प्रशिक्षण सत्रांचे नियोजन केले. सराव मॅचेस, तांत्रिक मार्गदर्शन, रणनीतीची आखणी, खेळाडूंचा आत्मविश्वास वृद्धिंगत करणा-या सर्व गोष्टींमध्ये त्यांनी वैयक्तिक सहभाग घेतला. त्यांच्या प्रेरणेमुळे खेळाडूंमध्ये स्पर्धेपूर्वीच जिंकण्याची मानसिकता झाली. अकोला पोलीस दलाच्या खेळाडूंनी मैदानात आक्रमक खेळ करून आपली गुणवत्ता सिद्ध केली हॉकी, कबड्डी, फुटबॉल, बास्केटबॉल, खो-

खो, ॲथलेटीक्स, जलतरण, कुस्ती, बॉक्सींग, तायक्कांदो, वुशू, पावर लिफटींग, हडेल्स, रनिंग, उंची उडी, थाळी फेक, भाला फेक इत्यादी क्रीडा प्रकार तसेच विविध वैयक्तिक स्पर्धांमध्ये खेळाडूंनी विशेष लक्षवेधी कामगिरी केली. काही खेळाडूंनी अव्वल स्थान पटकावत विभागात अकोला पोलीस दलाचा नावलौकिक वाढवला. स्पर्धेच्या यशस्वी आयोजनासाठी पोलीस निरीक्षक गणेश जूमनाके, उपविभागीय पोलीस अधिकारी सुदर्शन पाटील, तसेच गेम इन्चार्ज रवी ठाकूर यांनी अविरत परिश्रम घेतले. स्पर्धेला आकर्षक आणि अनुशासित स्वरूप देण्यासाठी फ्लॅग मार्च कुंदन इंगळे यांनी पार पाडला. संपूर्ण स्पर्धेत अकोला पोलीस दलाने भरघोस गुणांची कमाई करत उत्तम अशी कामगिरी सादर केली. या दमदार कामगिरीमुळे चॅम्पियनशिपचा मुकुट अकोलाच्या माथी चढला.स्पर्धेनंतर मा. पोलीस अधीक्षक श्री. अर्चित चांडक यांनी सर्व खेळाडूंना अभिनंदन करून त्यांचे कौतुक केले. भविष्यातही याच जोमात, त्याच उत्साहात कामगिरी करून विभागात आणि राज्यात अकोला पोलीस दलाचे नाव उज्ज्वल करावे, असा विश्वास त्यांनी व्यक्त केला. खेळाडूंना पुढील स्पर्धांसाठी शुभेच्छा देत त्यांनी क्रीडा विकासाला आणखी चालना देण्याचे आश्वासन दिले. अकोला पोलीस दलाने केलेली ही ऐतिहासिक कामगिरी केवळ खेळातील यश नाही, तर संघटित शक्ती, शिस्त, परिश्रम आणि नेतृत्व या मूल्यांचे उत्तम उदाहरण आहे. या विजयामुळे विभागात अकोला पोलीस दलाचा दबदबा अधिक दृढ झ्याला आहे. ४०० मी. खालील प्रमाणे विविध खेळांत अकोला जिल्हा पोलीस दलाच्या खेळांडूंनी कामगिरी केली आहे. ॲथलेटिक्स (पुरूष) क्रिडा प्रकार क्रमांक रोहण गावंडे १०० मी. धावणे व २०० मी. धावणे प्रथम, वरद जोशी ३००० मी. स्ट्रीपल चेस प्रथम शंकर गडदे ५ हजार व १० हजार मी. धावणे प्रथम इमरान शहा उंच उडी प्रथम, साहिल मुलानी भाला फेक प्रथम, संतोश दाभाडे, गणेष कुहिले, रोहण गावंडे, वैभव तिवारी ४४०० मी. रिले प्रथम, गणेष कुहिले ३ हजार मी. स्ट्रीपल चेस व्दितीय, शिवकुमार शिरमे १० हजार मी. धावणे व्दितीय.

RNI NO-46973/1986
Mahasagar Akola
Printed, published and owned by Shrikrishna Tansukhdas Chandak. Printed at Arunodaya Press, Cotton Market, Nagpur-440018 and published at Dainik Mahasagar Office, Kamala Square, Durga Chowk, Akola. **Group Editor-in-Chief and Managing Director** - Shrikrishna Tansukhdas Chandak, **Group Editor** - Sandeep Ramrao Kale, **Managing Editor** - Pankaj Shrikrishna Chandak. **Local Editor** Purushottam Madhukarrao Dhole Phone 9881489479 (Responsible for editorial as per PRB act). Head Office Phone 7447735851,9922970023.

आर.एन.आय. नोंदणी क्रमांक ४६९७३/१९८८
महासागर अकोला
मालक, मुद्रक, प्रकाशक : श्रीकृष्ण तनसुखदास चांडक यांनी अरूणोदय प्रेस, कॉटन मार्केट, नागपूर, ४४००१८, येथे छापून, दैनिक महासागर कार्यालय, ोमला स्क्वेअर, दुर्गा चौक, अकोला, येथे प्रकाशित केले. **मुख्य संपादक व मॅनेजिंग डायरेक्टर : श्रीकृष्ण तनसुखदास चांडक, समूह संपादक : संदीप रामराव काळे, प्रबंध संपादक : पंकज श्रीकृष्ण चांडक**
स्थानिक संपादक : *पुरूषोत्तम **मधुकरराव** ढोले, फोन : ९८८१४८९४७९* **(पीआरबी कायद्यानुसार संपादकीय जबाबदारी स्थानिक संपादकांची राहील.)**

पडद्यावरचा ही मॅन काळाच्या पडद्याआड

चित्रपटातून पदार्पण झाले. पुढे धर्मेंद्रने मागे वळून पाहिले नाही आणि नायक ते सुपरस्टार असा यशस्वी प्रवास त्यांनी गाठला. १९८० च्या दशकात धर्मेंद्रने केलेले शोले, सीता और गीता, चुपके चुपके, अनपढ, सत्यकाम, बंदिनी, हकीकत, यादों की बारात, धरमवीर, ड्रीम गर्ल, राम और श्याम असे अनेक चित्रपट आजही लोकांच्या मनात जिवंत आहेत. त्यांच्या डोळ्यांतील प्रेमळ चमक, खळखळून हसणारा चेहरा आणि न्यायासाठी लढणारा प्रामाणिक माणूस हा त्यांच्या अभिनयाचा गाभा होता.

हिंदी चित्रपटसृष्टीत अनेक नायक आले, चमकले आणि लोप पावले, पण काही चेहरे असे आहेत जे काळाच्या ओघातही फिके पडत नाहीत. त्यापैकी एक नाव म्हणजे धर्मेंद्र. ही-मॅन ऑफ बॉलीवुड म्हणून प्रसिद्ध झालेला हा कलाकार केवळ पडद्यावरील नायकच नव्हते, तर माणूस म्हणूनही एक हृदयस्पर्शी व्यक्तिमत्त्व होते.

धर्मेंद्र यांचा जन्म ८ डिसेंबर १९३५ रोजी पंजाबमध्ये झाला. पंजाबच्या लुधियाना जिल्ह्यातील छोट्या खेड्यात जन्मलेला धर्मसिंह देओल म्हणजेच आपला धर्मेंद्र, यांचे बालपण साध्या कुटुंबात गेले. त्यांचे वडिलोपार्जित गाव लुधियानातील पखोवाल तहसील रायकोट जवळील डांगो आहे. त्यांच्या मनात मोठं स्वप्न होतं, चित्रपटसृष्टीत नायक होण्याचं फिल्मफेअर टॅलेंट हंट मधून त्यांना मुंबई गाठायची संधी मिळाली आणि तिथून सुरू झाली अभिनयाची सुरुवात, एका स्वप्नाची कहाणी आणि एक अविस्मरणीय प्रवास.

१९६० मध्ये दिल भी तेरा हम भी तेरे या

वीरू म्हणून तो लोकांच्या हृदयात कायमचा घर करून बसला. धर्मेंद्र यांची खरी ओळख म्हणजे त्यांचं साधेपण आणि माणुसकी. गावाकडच्या भाषेत बोलणारा हा अभिनेता लाखो चाहत्यांच्या गर्दीतही आपला माणूस म्हणून ओळखला जायचा.

त्यांच्या मुलगा सनी आणि बॉबी देओलसह त्यांनी जपलेले कौटुंबिक मूल्य आजच्या चमकदार दुनियेतही आदर्श ठरतात. जमिनीशी जोडलेला हा माणूस, अखेरपर्यंत आपल्या शेतात काम करायचा, झाडं लावायचा आणि निसर्गाशी संवाद साधायचा, हेच त्यांचं खरे तेज होते. सत्यकाम या चित्रपटात त्यांनी साकारलेला सत्यनिष्ठ अभियंता असो वा शोलेतील हसरा वीरू, प्रत्येक भूमिकेतून धर्मेंद्रने भारतीय समाजातील भावनिक ताण-तणाव आणि आशा-आकांक्षा जिवंत केल्या.

त्यांच्या अभिनयात एक माणूस दिसतो, रडणारा, हसणारा, प्रेम करणारा, संघर्ष

करणारा पडद्यापलीकडचा नायक, संवेदनशील मनाचा कलाकार आणि पडद्यावरचा वीरू आणि जीवनातला सच्चा वीर धर्मेंद्र!

धर्मेंद्र वयाच्या नवव्या दशकात असतानाही त्यांच्या चेहऱ्यावर तीच कोमलता, तेच स्मित दिसायचे. त्यांचे ट्वीट्स, त्यांचे आठवणींनी भरलेले व्हिडिओ, अजूनही चाहत्यांना जीवनाकडे सकारात्मकतेने पाहायला शिकवतात. धर्मेंद्र हे फक्त अभिनेता नव्हते तर ते एक भावना होते.

त्यांचा प्रवास म्हणजे मेहनतीचा, पण ते कधीच बदलले नव्हते. त्यात त्यांनी उत्कृष्ट कामगिरी केली होती. त्यांचं हास्य, त्यांच्या स्वभावातील उब, त्यांचं आकर्षण सभोवतालच्या प्रत्येकापर्यंत पोहोचली. हे या इंडस्ट्रीत फार दुर्मिळ आहे. त्यांच्या जाण्याने आयुष्यात एक पोकळी निर्माण झाली आहे.

अमिताभ बच्चन यांनी धर्मेंद्र यांच्यासोबत अनेक चित्रपटांमध्ये काम केलं होतं. परंतु जय-वीरू या जोडीसाठीच दोघं खास ओळखले जातात. धर्मेंद्र यांचा शेवटचा चित्रपट येत्या २५ डिसेंबर रोजी थिएटरमध्ये प्रदर्शित होणार आहे. या चित्रपटात त्यांनी अमिताभ यांचा नातू अगस्त्य नंदासोबत काम केलंय. बिग आणि धर्मेंद्र हे केवळ चित्रपटांमध्येच नाही तर एकाच मंचावर आणि एकाच फ्रेममध्ये अनेकदा एकत्र दिसले. सोशल मीडियावर धर्मेंद्र आणि अमिताभ बच्चन यांचा एक जुना व्हिडीओसुद्धा व्हायरल होत आहे. या व्हिडीओमध्ये धर्मेंद्र म्हणतात, अमिताभ माझ्या धाकट्या भावासारखा आहे. देव त्याला दीर्घायुष्य देवो. हे ऐकून बिग बी भावुक होतात. ही जोडी कायम लक्षात राहिल.

वीरूच्या निधनाने खचले बीग बी

जेव्हा जेव्हा धर्मेंद्र आणि अमिताभ बच्चन एकाच मंचावर दिसले, तेव्हा लोकांना जय-वीरूच्या जोडीची आवर्जून आठवण आली. हिंदी चित्रपटसृष्टीतील ही सर्वांत लोकप्रिय जोडी होती. शोले या चित्रपटात ही जोडी पहिल्यांदा एकत्र दिसली. धर्मेंद्र यांच्या निधनानंतर आता अमिताभ बच्चन एकटे पडले आहेत. जिगरी दोस्त अमिताभ बच्चन हे त्यांना अखेरचा निरोप देण्यासाठी स्मशानभूमीवर पोहोचले होते. अंत्यसंस्कार पार पडल्यानंतर बिग बींनी सोशल मीडियावर भावुक पोस्ट लिहिली.

वीरूच्या आठवणीत त्यांनी लिहिलं, ह्याआणखी एक धाडसी आख्यायिका आपल्याला सोडून गेली आहे. एक असह्य शांतता मागे सोडून गेली आहे. धरमजी.. महानतेचे प्रतीक.. केवळ त्यांच्या प्रतिष्ठेसाठीच नाही तर त्यांच्या मनातील विशालता आणि अत्यंत प्रेमळ, साधेपणासाठी ते कायम लक्षात राहतील. पंजाबच्या गावच्या मातीतील सुगंध त्यांनी आपल्यासोबत आणला होता आणि त्या मातीशी ते कायम प्रामाणिक राहिले. ही इंडस्ट्री प्रत्येक दशकात बदलत होती,

बॉलिवूडचे दिग्गज अभिनेते धर्मेंद्र यांचे वयाच्या ८९ व्या वर्षी सोमवार २४ नोव्हेंबर रोजी निधन झाले. गेल्या काही दिवसांपासून त्यांची प्रकृती खालावलेली होती. त्यांना रुग्णालयात देखील दाखल करण्यात आलं होतं. रुग्णालयातून डिस्चार्ज मिळाल्यानंतर धर्मेंद्र यांच्यावर घरीच उपचार सुरु होते. तेव्हा मित्राला भेटण्यासाठी अभिनेते शत्रुघ्न सिन्हा त्यांच्या घरी पोहोचले होते. आजारी असताना देखील धर्मेंद्र हँडसम दिसत होते, असं वक्तव्य करीत शत्रुघ्न सिन्हा यांनी एक्सवर एक भावूक पोस्ट शेअर केली आहे.

धर्मेंद्र आणि शत्रुघ्न सिन्हा या दोघांनी लोहा, जीने नहीं दूंगा, ब्लॅकमेल, आग ही आग, हमसे ना टकराना यांसारख्या अनेक सिनेमांमध्ये काम केलं आहे. शत्रुघ्न सिन्हा यांनी धर्मेंद्र यांच्या निधनावर दुःख व्यक्त करीत पोस्टमध्ये लिहिले की, जेव्हा आम्ही जोडी एकत्र चालायचो तेव्हा आम्ही ब्यूटी अन्ड द बीस्ट दिसायचो जेव्हा मी आणि माझी पत्नी त्यांना भेटण्यासाठी त्यांच्या घरी गेलेलो तेव्हा ते हसत होते. त्यांच्या चेहऱ्यावर तेज होते ते बरे होतील असं वाटलं होतं, असा विचार देखील नव्हता करायचा ज्यावर आपण इतकं प्रेम करतो, तो या विश्वातून जाईल...

आमचे फॅमिली फ्रेंड, माझे मोठे भाऊ, लोकांचे हिरो, सर्वांचे चाहते, जमिनीचे पुत्र पंजाब आणि महाराष्ट्राची शान खऱ्या अर्थाने भारत रत्न, जमिनीशी जोडलेले, दयाळू आणि विनम्र धर्मेंद्र यांच्या निधनाने प्रचंड दुःख झाले.. त्यांचे योगदान कायम लक्षात ठेवलं जाईल.. शत्रुघ्न सिन्हाची ही पोस्ट सोशल मीडियावर व्हायरल होत आहे.

प्रामाणिकतेचा आणि माणुसकीचा विजय. आजच्या नव्या पिढीला धर्मेंद्रकडून शिकण्यासारखे खूप काही आहे की, नायक होण्यासाठी पडद्यावर लढणं पुरेसं नाही, जीवनातही माणुसकीने जगणं गरजेचं असतं.

ते एक कुशल अभिनेते, चित्रपट निर्माता आणि राजकारणी राहिलेत. त्यांनी बिकानेर येथून खासदार म्हणून काम केले आणि १५ व्या लोकसभेचे सदस्य होते. २०१२ मध्ये या ज्येष्ठ अभिनेत्याला भारत सरकारने पद्मभूषण, तिसरा सर्वोच्च नागरी सन्मान प्रदान केला. धर्मेंद्र हे भारतीय चित्रपटसृष्टीतील सर्वात प्रिय सुपरस्टारपैकी एक होते, त्यांनी ३०० हून अधिक चित्रपट इंडस्ट्रीला दिले आणि या वयातही ते अभिनयात सक्रिय राहिले.

जवळपास सहा दशके हिंदी चित्रपट सृष्टीत काढून अनेक सुपरहिट चित्रपट देणारा हा हसऱ्या चेहऱ्याचा नायक सोमवारी सर्वांना सोडून अखेरच्या प्रवासाला निघून गेला. बॉलिवुडच्या ही मॅनला भावपूर्ण श्रद्धांजली.

■ ■ ■

पर्यावरण संरक्षणाची नितांत गरज

जग विनाशाकडे वाटचाल करीत आहे. याकरिता जगाने पर्यावरणाचे संतुलन ठेवून संरक्षण करण्याची गरज आहे. वाढते प्रदुषण रोखण्यासाठी युध्दपातळीवर प्रयत्न व्हायला हवेत. पर्यावरणाची सुरक्षा व संरक्षण करण्यासाठी संयुक्त राष्ट्रांनी पर्यावरणाच्या प्रती वैश्विकस्तरावर आणि राजनैतिक व सामाजिक जागृती आणण्याकरिता २६ नोव्हेंबर १९९२ ला विश्व पर्यावरण संरक्षण दिवस साजरा करण्याची सुरुवात केली.

आज संपूर्ण जग सुरक्षीत रहावे असे सर्वांना वाटते. परंतु मानवाच्या अतिरेकामुळे जंगलतोड, रेती खणन, सोने, धातु, चांदी, हिरे, कोळसा व खनिज संपत्ती इत्यादीवर प्रहार करून निसर्गाच्या मुळावरच घाव केल्याचे दिसून येते. यामुळे निसर्गाचे संतुलन बिघडले आहे. पर्यावरणाचे संरक्षण कसे करता येईल याकडे सर्वांनीच लक्ष केंद्रित केले पाहिजे.

भारतात जंगल, पशु-पक्षी व प्राणी यांना सरकारकडुन संरक्षण मिळावे यासाठी २६ मार्च १९७४ ला गढवाल मधील हेनवलघाटी येथे गौरादेवी यांच्या नेतृत्वाखाली चिपको आंदोलनास सुरुवात झाली. आज प्रदुषण प्रचंड वाढले असून, पक्षांचे जगणे कठीण झाले आहे. संपूर्ण जगात जंगल तोड मोठ्या प्रमाणात होत आहे. जगातील वाढती लोकसंख्या ही पर्यावरण नियंत्रण ठेवण्यास मोठी अडचण आहे. पर्यावरणाचा आधारस्तंभ वृक्ष आहे व त्याला साथ हवी जल व वायूची. परंतु हे संपूर्ण दुषित झाल्यामुळे पर्यावरण धोकादायक स्थितीत येवून पोहोचले आहे.

पर्यावरणाच्या ढासळत्या परिस्थितीमुळे जगातील १० लाख प्राणी व वनस्पती नष्ट होण्याच्या मार्गावर आहेत. ज्या पक्ष्यांवर पर्यावरणाची धुरा आहे ते गिधाड पक्षी संपुष्टात येत आहे. मानवाने वृक्ष कटाईच केली नाही तर वृक्षांना जाळामुळासकट उपटून फेकले. आज औषधीपयोगी वनस्पती नष्ट होत आहेत. वाढत्या प्रदुषणामुळे ३० टक्के वृक्षप्रजाती नामशेष होण्याच्या मार्गावर आहेत आणि विविध देशांतील १४२ प्रजाती आधीच पृथ्वीतलावरून लुप्त झाल्या आहेत.

भारतात वृक्षांच्या २६०३ प्रजाती आहेत यातील ४६९ प्रजाती धोकादायक स्थितीत आहेत. पर्यावरणाचे संतुलन विस्कळीत झाल्यामुळे जंगलातील संपूर्ण प्राणी शहरात व गावात प्रवेश करतांना दिसतात, यामुळे जिवीत हाणीचे प्रमाण मोठ्या प्रमाणात वाढले आहे. जंगली प्राणी व मानव यांच्यात मोठ्या प्रमाणात शत्रुत्व दिसून येते. जंगल संपदा नष्ट होत आहे, जंगल तोडीमुळे अनेक प्राण्यांच्या व पक्षांच्या प्रजाती लुप्त होतांना दिसते किंवा त्यांची शिकार होतांना दिसते, त्यामुळे आज पर्यावरणाचे संरक्षण करण्याची प्रथम जबाबदारी मानवजातीची आहे.

प्लास्टीकनेसुध्दा पर्यावरणाला प्रदुषित केल्याचे दिसून येते. जगात विश्व शांतीसाठी पर्यावण वाचविण्याची गरज आहे. मानवजातींमध्ये वाढते आजार, व्याधी व आरोग्याची ढासळती परिस्थिती हा सर्व पर्यावरणाच्या बिघडत्या संतुलनामुळे दिसून येतात. यामुळे मानवाचे आयुष्यमान दिवसेंदिवस कमी होत आहे. जगात वाढते कारखाने आणि जगातील युध्दसामुग्रीची शर्यत व अनेक परमाणु परिक्षण यामुळे संपूर्ण जग प्रदुषित होत आहे. भारताची राजधानी दिल्ली प्रदुषणाच्या बाबतीत जगात प्रथम क्रमांकावर असल्याचे सांगितले जाते. प्रदुषणामुळे दिल्ली गॅसचेंबर बनले की काय असे वाटते. दिल्लीमध्ये मास्क युग आले की काय असे वाटते.

संयुक्त राष्ट्राने १९९२ ला पर्यावरण संरक्षण करण्याची संकल्पना जाहीर केली होती. परंतु याबद्दल किती देश अलर्ट, सतर्क आहेत? पर्यावरण संरक्षण करण्याची घोषणा करणे वेगळे आहे. आज संपूर्ण जग बारूदच्या ढिगाऱ्यावर बसलेले आहे. अझरबैजान-आर्मेनिया युद्ध आणि गेल्या तीन वर्षांपासून सुरू असलेले रशिया-युक्रेन युद्ध आणि आता सुरू असलेले हमास-हिजबुल्ला विरूद्ध इस्त्रायलचे भयावह युद्ध. त्यामुळे मानवजातीने आपल्या मृत्यूचीही व्यवस्था केल्याचे दिसून येते.

मानवजातीने आता पर्यावरण वाचवीले नाही तर पृथ्वीचा विनाश अटळ आहे. याकरिता जगातील संपूर्ण देशांनी विश्व पर्यावरण संरक्षण दिवसाचे औचित्य साधून मोठ्या प्रमाणात वृक्ष लागवडीचा कार्यक्रम राबविला पाहिजे. लोकसंख्येवर नियंत्रण असणे गरजेचे आहे, वाढते शहरीकरण थांबविले पाहिजे, कारखान्यांतील धुळ व दुषित पाणी यांचा बंदोबस्त केला पाहिजे, अनेक वाहन दुषित धुर ओकतात, ते कुठेतरी थांबवले पाहिजे.

आज पर्यावरण विस्कळीत झाल्यामुळे व प्रदुषणामुळे मानवजातीवर आरोग्याचे संकट ओढवले आहे. कॅन्सर, टीबी, मधुमेह, हार्ट अटॅक, डोळ्यांचा त्रास इत्यादीसह अनेक व्याधी वाढल्यात. भारताने पर्यावरण संरक्षणासाठी युध्दपातळीवर कार्य करण्याची गरज आहे.

गेल्या ५ ते १० वर्षांपासून जगात अनेक महाप्रलय, सुनामी, ग्लेशीअर विरळणे, अती पाऊस, अती उष्णता, अती थंडी, वनवे लागुन जंगल संपदा जळून खाक होणे, भुकंप येणे, ज्वालामुखीचा उद्रेक ह्या संपूर्ण घटना निसर्गाचे संतुलन डगमगल्याने व पर्यावरणाची खुली हत्या केल्याने घडत आहेत. त्यामुळे पर्यावरणाला वाचविण्याकरिता जगातील संपूर्ण देशांनी मोठ्या प्रमाणात वृक्ष लागवडीकडे लक्ष केंद्रित केले पाहिजे.

भारतात शहरांचे सौंदर्यीकरण करण्याच्या उद्देशाने जंगल तोड करणे योग्य नाही. सरकारने जंगल तोड ताबडतोब थांबवली पाहिजे. यामुळे पर्यावण शुध्द राहील. ओसाड जागेवर मोठ्या प्रमाणात वृक्ष लागवड करायला पाहिजे. २६ नोव्हेंबर पर्यावरण संरक्षण दिवसाचे औचित्य साधून या दिवशी प्रत्येकाने आपल्या घरासमोर एकतरी झाड लावावे, जागा नसेल तर एखाद्या कुंडीत झाड लावावे व पर्यावरणाचे संरक्षण करावे.

सरकारने घर तेथे झाड ही मोहीम राबविली पाहिजे. वृक्ष लागवडीमुळे गुरांना चारा, पक्षांना आणि मानवाला फळ व सर्वांना सावली आणि ऑक्सिजन मिळेल, यांच्या संगमाने शुध्द हवा मिळून पर्यावरणात आल्हाददायक वातावरण निर्माण होईल. त्या अनुषंगाने सर्वांनी पावले उचलली पाहिजे.

पर्यावरण सुरक्षीत तर पृथ्वी सुरक्षित,पृथ्वी सुरक्षित मानव, पशु-पक्षी सुरक्षित हेच ध्येय पुढे ठेवून पर्यावरणाचे संरक्षण केले पाहिजे. आजच्या अत्याधुनिक युगात मोबाईल टॉवर मोठ्या प्रमाणात दिसून येते, यामुळे सुध्दा पर्यावरणावर विपरीत परिणाम होतांना दिसते. यावर नियंत्रण आणण्याची गरज आहे. साडे तिनशे वर्षांपूर्वी संत तुकाराम महाराजांनी निसर्गाचे, पर्यावरणाचे आणि झाडांचे महत्व आपल्या अभंगातून सांगितले होते आणि त्याचे आज अनुकरण होण्याची गरज आहे.

वृक्ष वल्ली आम्हा सोयरी वनचरे ! पक्षी सुस्वरे आळविता !! येणे सुख रुचे एकांताचा वास ! नाही गुणदोष अंगीयेता !!

रमेश कृष्णराव लांजेवार
स्वतंत्र पत्रकार, नागपूर.
९९२१६९०७७९

■ ■ ■

या जगात शुद्ध पर्यावरणापेक्षा काही महत्त्वाचे आहे का?

जागतिक पर्यावरण संरक्षण दिन विशेष २६ नोव्हेंबर २०२५

पर्यावरण हा जीवनाचा आधार आहे, जर पर्यावरण सुरक्षित असेल तरच समस्त सजीवांचे संवर्धन शक्य आहे. आपल्या सभोवतालच्या वातावरणात आवश्यक घटकांची उपस्थिती ही पर्यावरणाचा एक अमूल्य भाग आहे, जसे की हवा, पाणी, सूर्यप्रकाश, पर्वत, नद्या, समुद्र, जंगले, झाडे, वनस्पती, प्राणी, पक्षी, जमीन, आकाश, धातू, खनिजे, हिमखंड आणि इतर एकत्रितपणे पर्यावरणात महत्त्वाची भूमिका बजावतात आणि पृथ्वीवर जीवन शक्य करतात. हे घटक एकमेकांना पूरक आहेत आणि आपल्या जीवनाच्या प्रत्येक पैलूवर परिणाम करतात.

पर्यावरण आपल्यासाठी अत्यंत महत्त्वाचे आहे; त्याचे रक्षण करणे म्हणजे मानवी जीवनाचे रक्षण करणे. तथापि, निष्काळजीपणा, दूरदृष्टीचा अभाव आणि स्वार्थामुळे, आपले पर्यावरण वेगाने नष्ट झाले आहे. परिणामी, प्राणघातक आजारांचा प्रसार झपाट्याने झाला आणि अकाली मृत्यूचे प्रमाण नाटकीयरित्या वाढले आहे. आजार आता वयावर आधारित नाहीत, तर प्रदूषण आणि खराब जीवनशैलीवर आधारित आहेत.

आज देशात निरोगी, आनंदाने आणि शांततेने जगण्यासाठी शुद्ध हवा, पाणी, पौष्टिक अन्न आणि आल्हाददायक वातावरण मिळणे दुर्मिळ होत चालले आहे. या समस्येबद्दल जागरूकता निर्माण करण्यासाठी आणि पर्यावरणाला वाचवण्यासाठी, दरवर्षी २६ नोव्हेंबर रोजी जगभरात जागतिक पर्यावरण संरक्षण दिन साजरा केला जातो.

आपल्या देशात पाश्चात्य देशांपेक्षा प्रदूषण, निष्काळजीपणा, बेजबाबदारपणा, जागरूकतेची कमी, गुन्हेगारी, स्वार्थ आणि सहन करण्याची सवय खूप जास्त आहे. आपल्या सभोवतालचे छोटे देशही पर्यावरण संरक्षणात आपल्यापेक्षा पुढे आहेत. उदाहरणार्थ, भूतान आपले नैसर्गिक सौंदर्य जपून पुढे जात आहे, जे त्याच्या नागरिकांच्या आरोग्यात देखील दिसून येते. विकसित देशांमध्ये पर्यावरणाचे नुकसान रोखण्यासाठी कठोर नियम आणि कायदे काटेकोरपणे अंमलात आणले जातात. तेथील सरकार पर्यावरण संरक्षणाबाबत कठोर दृष्टिकोन बाळगते आणि जनतेची गैरसोय होऊ नये यासाठी विशेष काळजी घेतली जाते आणि

विविध संभाव्य पर्यायांची अंमलबजावणी केली जाते. अशा वातावरणात, पर्यावरण आणि आरोग्य सुधारण्यासाठी सरकारच्या प्रयत्नांना जनता पूर्णपणे पाठिंबा देते.

या तुलनेत, आपण अजूनही मागे असल्याचे दिसून येते. स्वच्छ पर्यावरण हे जीवनासाठी सर्वात आवश्यक आहे. तरीही आपण अजूनही पर्यावरणाचा नाश करण्यास नेहमी तयार असतो. अनेकदा असे दिसून येते की जागरूकता केवळ खास दिवसांवर आणि दिखाव्यासाठी केली जाते.

डॉ. प्रितम भी. गेडाम
८२३७४ १७०४१
prit00786@gmail.com

आपल्या शहरांमधून वाहणाऱ्या नद्या अधिकाधिक नाल्यांसारख्या झाल्या आहेत. अब्जावधी रुपये खर्च करूनही नद्या स्वच्छ केल्याच्या दाव्यांमागील सत्य आपल्याला दिसते. भ्रष्टाचार आणि लापरवाहीमुळे पर्यावरणाचा झपाट्याने नाश होत आहे.

स्विस कंपनी आयक्यूएअरने प्रसिद्ध केलेल्या जागतिक वायु गुणवत्ता अहवाल २०२४ मध्ये भारताला जगातील पाचव्या क्रमांकाचा सर्वाधिक प्रदूषित देश म्हणून स्थान देण्यात आले. दिल्ली ही जगातील सर्वात प्रदूषित राजधानी आहे. जगातील १० सर्वाधिक प्रदूषित शहरांपैकी सहा आणि टॉप २० पैकी १३ शहरे भारतात आहेत.

अलिकडच्या अभ्यासानुसार, भारतात दरवर्षी १७ लाख ते २० लाख लोक वायू प्रदूषणामुळे मृत्युमुखी पडतात. स्टेट ऑफ ग्लोबल एअर २०२५ च्या अहवालात २०२३ मध्ये अंदाजे २० लाख मृत्यूंचा अंदाज आहे आणि २०२२ च्या लॅन्सेट अहवालात १७ लाखांहून अधिक मृत्यूंचा अंदाज आहे. बाहेरील आणि घरातील वायू प्रदूषणामुळे हृदयरोग, स्ट्रोक आणि सीओपीडी सारख्या असंसर्गजन्य आजारांमुळे मृत्यू होतात.

त्याचप्रमाणे, जल प्रदूषण, प्लास्टिक प्रदूषण, मातीचे प्रदूषण आणि अस्वच्छ परिस्थितीमुळे मोठ्या संख्येने अकाली निष्पाप लोकांचा मृत्यू होतो. शिवाय, अनेक आजार शरीर आणि मनावर तसेच जीवनाच्या प्रत्येक पैलूवर गंभीर परिणाम करतात. किरणोत्सर्गी प्रदूषण, ध्वनी

प्रदूषण, औष्णिक प्रदूषण आणि प्रकाश प्रदूषण आपल्याला मृत्यूच्या तावडीत ढकलतात.

आपल्या देशातील लोक जागरूक होईपर्यंत व्यवस्था सुधारणार नाहीत. पर्यावरणाचे रक्षण करण्यासाठी आपण स्वार्थ आणि लोभ सोडून जीवनाचे मूल्य समजून घेतले पाहिजे. अन्नधान्यांसाठी हानिकारक रसायनांचा वापर बंद करणे आणि सेंद्रिय शेतीचा अवलंब करणे ही काळाची गरज आहे.

आपण दररोज आपल्या आजूबाजूला अशा घटना पाहतो ज्या पर्यावरण आणि आरोग्य व्यवस्थांना हानी पोहोचवतात. परंतु बहुतेक लोक अशा समस्या सोडवण्यासाठी आपले कर्तव्य पार पाडण्याचा प्रयत्नही करत नाहीत. गरज, मागणी आणि विकासाच्या नावाखाली, शहरांमधून जमीन झपाट्याने गायब होत असून तिचे सिमेंटमध्ये रूपांतर होत आहे.

झाडं वाढीसाठी पुरेशी माती नसल्याने शहरांमध्ये झाडे कमी होत आहेत. पावसाळ्यात, मंद वाऱ्याने देखील उरलेली झाडे मुळापासून उन्मळून रस्त्यावर पडतात. शहरांमध्ये पावसाचे पाणी शोषून घेण्यासाठी जमीन नाही. तापमान सतत वाढत आहे, ऋतूचक्र विस्कळीत होत आहे, ज्यामुळे पिकांचे सतत नुकसान होते आणि मानवी शरीर कमकुवत होत आहे.

आपण अनेकदा रस्त्यांवर नळाचे पाणी वाहताना पाहतो, दिवसा रस्त्यावर दिवे चालू असतात, लोक निर्भयपणे रस्त्याच्या कडेला कचरा टाकतात, घाण करतात, ते उघड्यावर कचरा जाळतात आणि रस्त्यावर थुंकतात. बंदी घातलेल्या प्लास्टिकचा मोठ्या प्रमाणात वापर केला जातो, कारखान्यांमधून निघणारे विषारी रासायनिक पाणी उघड्यावर किंवा शेतात सोडले जाते, नद्यांमध्ये कचरा टाकला जातो.

जैववैद्यकीय कचरा आणि यांत्रिक कचरा योग्यरित्या विल्हेवाट लावली जात नाही, मर्यादित नैसर्गिक संसाधने आणि इंधनाचा अतिरेकी वापर पर्यावरण आणि संपूर्ण जीवसृष्टीला धोका निर्माण करत आहे. कचऱ्याच्या पुनर्वापराच्या व्यवस्थेला योग्यरीत्या

वेग मिळत नाही आहे. भेसळ अव्याहतपणे सुरू आहे आणि बहुतेक वस्त्या आणि सार्वजनिक जागा घाणेरड्या राहतात, विशेषतः पावसाळ्यात खूप वाईट परिस्थिती होते. लोकांना त्यांच्या अंगणात झाडांऐवजी अधिक खोल्या हव्या आहेत आणि अतिक्रमणे स्पष्टपणे दिसून येतात.

पर्यावरणाचे रक्षण करण्यासाठी आणि आपले आरोग्य राखण्यासाठी, आपण शक्य तितके चालणे, सायकल चालवणे किंवा सार्वजनिक वाहतुकीचा वापर करून आपला कार्बन फूटप्रिंट कमी करू शकतो. घरे आणि संस्थांमध्ये हरित ऊर्जेचा वापर करा; रिसायकलद्वारे वस्तूंचा पुनर्वापर करा. प्लास्टिकला पर्याय शोधा, एकदाच वापरता येणारे प्लास्टिक टाळा. अन्न कचरा फेकून देण्याऐवजी, ते कंपोस्ट करा आणि शाश्वत स्त्रोतांपासून बनवलेल्या उत्पादनांचा वापर करा, पर्यावरणपूरक स्वच्छता उत्पादने वापरा, स्वच्छता सहभाग वाढवा आणि अधिक झाडे लावा.

आपल्या अमर्याद इच्छा आणि गरजा पूर्ण करण्यासाठी, मानव पर्यावरणाचे रक्षण करण्याऐवजी त्याचे शोषण करत आहे. मानवांपेक्षा प्राणी, पक्षी, कीटक जीव चांगले आहेत, जे निसर्गाचे रक्षण करण्यात अमूल्य भूमिका बजावतात. आपण आपला आळस आणि स्वार्थ सोडून पर्यावरणाचे रक्षण करण्याची आणि स्वतःच्या सुरक्षिततेची आपली जबाबदारी पार पाडली पाहिजे. जर हे सुंदर, स्वच्छ आणि अनुकूल वातावरण टिकले तरच आपण पृथ्वीवर आरामात जगू शकू. हे सत्य प्रत्येकाने समजून घेतले पाहिजे.

निसर्ग आपल्याला नेहमीच निःस्वार्थपणे देतो, त्याचप्रमाणे त्याची काळजी घेणे देखील आवश्यक आहे. पैशाने आपण श्वास विकत घेऊ शकत नाही; सर्व जीवांना जीवनाची आवश्यक संसाधने निसर्ग स्वतः पुरवतो. मानवांनी पर्यावरणाशी छेडछाड करण्यापासून दूर राहावे, नाहीतर निसर्ग आपला विनाशकारी प्रकोप प्रकट करेल. प्रत्येक मानव, प्राणी आणि सजीवांना निसर्गाद्वारे सहज उपलब्ध असलेल्या गोष्टींवर समान अधिकार आहेत, जसे की शुद्ध हवा, पाणी, सूर्यप्रकाश, पौष्टिक अन्न, झाडे, वनस्पती आणि हिरवळ. हे प्रदूषित करायचे नाही, तर त्यांचे संरक्षण करायचे आहे.

■ ■ ■

अंडी, चिकन वा पनीर, कोणात आहे जास्त प्रोटीन?

प्रोटीन आपल्या शरीराच्या विकासासाठी सर्वात महत्वाच्या तत्वांपैकी एक आहे. प्रोटीन शारीरिक विकासासोबत मसल्स वाढवणे आणि रिकव्हरी करण्यासाठी आवश्यक आहे. अशात प्रोटीनची गरज पूर्ण करण्यासाठी लोक चिकन, अंडी आणि पनीरचे सेवन करतात. परंतू अनेक लोक कन्फ्यूज असतात की प्रोटीनसाठी काय खाणे योग्य ठरेल.

चिकन : चिकनचा विचार करताना प्रोटीनसाठी चिकन ब्रेस्टला उत्तम मानले जाते. १०० ग्रॅम चिकन ब्रेस्टमध्ये सुमारे १६५ कॅलरी असते. आणि ३१-३२ ग्रॅम प्रोटीन असते. याशिवाय ३.५ ग्रॅम फॅट असते. यात कार्ब्स अजिबात नसते.

पनीर : समजा १०० ग्रॅम पनीर घेतले तर यात २६५ ते ३०० कॅलरी असते. आणि प्रोटीनचा विचार केला तर यात १८ ग्रॅम प्रोटीन असते. तर २०-२१ ग्रॅम फॅट आणि १-२ ग्रॅम कार्ब्स असते. पनीरमध्ये हळू पचणारे प्रोटीन असते. जे हळूहळू शरीरात रिलीज होते. त्यामुळे बराच काळ पोट भरलेले वाटते. त्यामुळे पनीर खाल्ल्यानंतर बराच वेळ भूक लागत नाही आणि वजन कमी करण्यास मदत देखील मिळते.एवढेच नाही तर पनीरमध्ये हेल्दी फॅट्स आणि कॅल्शियम देखील असते. जे मसल्स आणि हाडांना रिकव्हरीत मदत करते.

अंडी : जिममध्ये जाणारे बहुतांशी लोक प्रोटीनसाठी अंड्यांना प्राधान्य देतात. त्याचे कारण म्हणजे मोठे कारण अंड्यात हाय क्वॉलिटीचे प्रोटीन असते. तज्ज्ञ लोक याला गोल्ड स्टँडर्ड प्रोटीन म्हणतात. पोषक तत्वांचा विचार करता २ मोठ्या अंड्यात (जी सुमारे १०० ग्रॅमची असतील) सुमारे १५५ कॅलरी असते. यात १३ ग्रॅम प्रोटीन आणि १.१ ग्रॅम कार्ब्स असतात. अंड्यातील हाय क्वॉलिटी प्रोटीनला शरीर चांगल्या प्रकारे शोषून घेते.

कारण यात प्रोटीन अधिक असते.

अंड्यात हाय क्वॉलिटी प्रोटीन शिवाय विटामिन डी आणि विटामिन बी- १२ असते.

विघार्यांपैकी कोणता पर्याय चांगला ? जर तुम्ही शाकाहारी आहात तर तुमच्यासाठी पनीर चांगला पर्याय असू शकतो.

अंड्यांचा विचार करता लहान मुलांपासून जिम जाणारे आणि बुजुर्ग लोक अशा प्रत्येकासाठी अंडी प्रोटीनचा सर्वात चांगला सोर्स आहे.

जर तुम्ही मांसाहारी असाल तर चिकन तुमच्यासाठी बेस्ट आहे.

अनेक रिपोर्टनुसार बॅलन्स न्यूट्रिशन हवे असेल तर चिकन आणि पनीर हाय प्रोटीनचा सोर्स आहे. अंड्याचे प्रोटीन हाय क्वॉलिटीचे असते. त्याचे शरीरात शोषण चांगले होते. जर तुम्हाला मसल्स वाढवायचे असतील आणि रिकव्हरी करायची असेल तर अंड्यांची निवड करा. प्रोटीनसाठी कोणतीही एक पदार्थ बेस्ट असू शकत नाही. हा तुमचा डाएट प्लान आणि एकूणच तुमच्या लाईफस्टाईलवर अवलंबून आहे.

■ ■ ■

झेंडे धरण्याऐवजी प्रश्न विचारा

वाचक लिहितात

सद्ध्या राज्यात नगरपालिका, नगरपंचायत निवडणुकीची धूम सुरू आहे. विविध राजकीय पक्षांसह अपक्ष उमेदवारांनी प्रचार सुरू केला आहे. प्रचार रॅलीत हजारो युवक उमेदवारांचे झेंडे धरून दिसतात, घरोघरी पॉम्प्लेट वाटप करतात, सायंकाळी ओल्या पार्ट्यांमध्ये मजा करतात, यात शिक्षीत तरूणांचाही भरणा आहे.

तथापि, अशा राजकारण्यांच्या नादी लागण्यापेक्षा तरूणांनी आपल्या करिअरकडे लक्ष पुरविणे गरजेचे आहे. निवडणुकीत उभे असलेल्यांना प्रश्न विचारा की आजवर विकासाची किती कामे केलीत आणि भविष्यात काय काय करणार ? जो खरेच लोकांची कामे करतो, वेळप्रसंगी धावून येतो, प्रामाणिक आहे, त्याच्या पाठीमागे खंबीरपणे उभे राहायला हवे, छुटभैय्या नेत्यांच्या मागे लागून आपले भविष्य तरुणांनी खराब करू नये, कोर्टाच्या चकरा माफ नये.

■ सुधाकर शिंदे, नागपूर.

अशोकायन

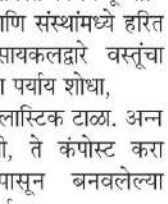

प्रा. अशोक सारडा
मेहकर
(९४२१३९४३३९)

उमेदवाराचे मनोगत!

मतदारांनो तुम्हीच
आहात आमचे मायबाप
एकदा चानस तर द्या
मग पहा माझा पराताप..

लाल दिव्याच्या गाडीचे
मला लागले डोहाळे
तुम्हाला हवं ते देतो
पण निवडून द्या मले..

एकदा का निवडून आलो
तर रेकॉर्ड सारे मोडीन
दहा पिढ्याले पुरेल एवढी
माया जमा करीन...

राष्ट्रीय दूध दिवस – उत्पादकतेवर लक्ष केंद्रित केल्याने भारताला नवीन श्वेत क्रांती घडवून आणण्याची संधी

नागपूर, २५ नोव्हेंबर: डॉ. वर्गीस कुरियन यांच्या जयंतीनिमित्त भारतात राष्ट्रीय दूध दिवस साजरा केला जातो. श्वेत क्रांतीचे जनक असलेल्या कुरियन यांनी दिलेल्या या वारशाचे स्मरण करत असतानाच, त्यांची हीच दूरदृष्टी लक्षात घेऊन दुसऱ्या श्वेत क्रांतीसाठी उत्पादकतेवर आधारित परिवर्तन कसे घडवता येईल, याचा देशाच्या दुग्ध क्षेत्राच्या दृष्टीने विचार करण्याचा हाच क्षण आहे.

सातत्यपूर्ण संस्थात्मक प्रयत्नांमुळे, दुधाच्या दीर्घकालीन टंचाईतून बाहेर पडून भारत जगातील सर्वात मोठा दूध उत्पादक बनला. आजघडीला जागतिक पुरवठ्यात जवळजवळ २५% वाटा भारताचा आहे. स्वातंत्र्याच्या वेळी देशात दरवर्षी २.१ कोटी टन दूध उत्पादन होत होते. ज्याची दररोज दरडोई उपलब्धता केवळ १२४ ग्रॅम होती. आज, उत्पादन २०० दशलक्ष टनांपेक्षा जास्त आहे आणि दरडोई उपलब्धता ४७१ ग्रॅमपर्यंत वाढली आहे – जी ३२२ ग्रॅमच्या जागतिक सरासरीपेक्षा जास्त आहे. या संरचनात्मक प्रगतीमुळे भारताचा दूध पुरवठा सुरक्षित झाला आहे. आता पुढची पायरी म्हणजे उत्पादकता वाढवणे.

भारतातील ही आकडेवारी एक गंभीर आव्हान लपवते: ते म्हणजे प्रति जनावर उत्पादनाचे प्रमाण. ते अजूनही कमी आहे. जगातील दूधदुभत्या गायींची सर्वाधिक संख्या भारतात असूनही जागतिक सरासरीच्या तुलनेत दररोज फक्त ४.८७ किलो दूध देते. जागतिक सरासरी ७.१८ किलो आहे. ही तफावत भरून काढण्यासाठी पोषण, जनुके आणि प्राण्यांच्या वैज्ञानिकदृष्ट्या काळजीमध्ये उत्पादकता-केंद्रित 'श्वेत क्रांती २.०'ची गरज आहे.

यासाठी पोषण ही तातडीची गरज आहे. गुरांची संख्या वाढली असली तरी, उत्पादन तेवढ्या वेगाने होत नाही. 'कमीतून जास्त मिळवण्यासाठी' भारताने उत्तम जनुके, व्यवस्थापन आणि पोषण याद्वारे प्रति प्राणी उत्पादकता सुधारली पाहिजे. जवळजवळ ७० दशलक्ष टन पशुखाद्याची देशाची गरज आहे. पण त्या तुलनेत सध्या केवळ ७.५ दशलक्ष टनाचीच निर्मिती होते आहे. यासोबतच हिरव्या तसेच कोरड्या चाऱ्याची कमतरता कायम आहे. चांगल्या प्रतीचे सायलेज हा एक विश्वासार्ह पर्याय ठरू शकतो. कारण या माध्यमातून गायीच्या ऊर्जेच्या गरजांपैकी निम्म्या गरजा पूर्ण होऊ शकतात. पशुखाद्याची ही गरज भरून काढण्यासाठी चारा धोरणे अधिक शास्त्रीय व्हायला हवीत, विशेषतः प्रजनन, स्तनपानाच्या टप्प्यानुसार आणि हवामानानुसार.

जेनेटिक्स हा दुसरा पर्याय आहे. पंजाबसारखी संकरित गुरांवर जास्त भर देणारी राज्ये सातत्याने चांगले उत्पादन मिळवतात. आधुनिक प्रजनन साधनांद्वारे अनुवांशिक सुधारणा जलद केल्याने, यात भ्रूण हस्तांतरण, सेक्स सॉर्टेड सीमेन आणि कृत्रिम गर्भाधान यांचा समावेश आहे. अशा उपायांमुळे कळपाची गुणवत्ता वेगाने सुधारू शकते आणि उत्पादक कालव किंवा मादी वासरांची संख्या वाढवू शकते.

यासाठीचा तिसरा आधारस्तंभ म्हणजे गुरांचे उत्तम व्यवस्थापन आणि आरोग्यसेवा. नियमित पशुवैद्यकीय काळजी, वेळेवर लसीकरण आणि लम्पीसारख्या त्वचा रोगांच्या बाबतीत आजारांचे वेळेवर निदान हे अत्यंत गरजेचे आहे. जनावरांसाठी योग्य आणि आरामदायी निवासस्थान – उन्हाच्या तडाख्यापासून संरक्षण, हिवाळ्यातील काळजी आणि स्वच्छ, हवेशीर शेड – या सर्व गोष्टींचा एकत्रित परिणाम थेट उत्पादकतेवर होतो. डिजिटल साधनांमुळे आरोग्य, पोषण आणि त्यांच्या रोजच्या वर्तनाचे रिअल-टाइम निरीक्षण करणे शक्य होते. यामुळे गुरांची काळजी अधिक परिणामकारकरित्या घेतली जाऊ शकते. ज्यामुळे शेतकऱ्यांना एकूणच जोखमीचा अंदाज घेऊन नुकसान टाळता येते.

राष्ट्रीय दूध दिवस म्हणजे या क्षेत्रात भारताने किती प्रगती केली आहे, याचा निदर्शक आहे. तसेच पुढे काय करायचे आहे, याचा वास्तवदर्शी आरसा आहे. त्यासाठी कृती करण्याचे आवाहन आहे. श्वेत क्रांतीने देशाची दुग्ध व्यवसायाची क्षमता सिद्ध केली. आता उत्पादकतेच्या आव्हानांवर मार्ग शोधल्याने उत्पन्न तर वाढेलच पण दूध आणि मूल्यवर्धित दुग्धजन्य पदार्थांच्या मागणीत देखील वाढ होऊ शकते.

भारताने आज कष्टाने दुग्ध सुरक्षा मिळवली आहे. डॉ. कुरियन यांच्या वारशाचा सन्मान करणे म्हणजे केवळ त्यांच्या कामगिरीचे स्मरण करणे नव्हे तर अधिक कार्यक्षम, लवचिक आणि भविष्यासाठी तयार असे दुग्ध क्षेत्र निर्माण करण्याचे त्यांचे स्वप्न पुढे नेणे होय.

मेनिन्जायटिस लसीकरणाद्वारे बालकांचे संरक्षण : डॉ. मिलिंद मंडलिक

नागपूर, २५ नोव्हेंबर : मेनिन्जायटिस, ज्याला सर्वसाधारणपणे ब्रेन फिव्हर म्हणूनही ओळखले जाते, ही लस घेऊन टाळता येणारी गंभीर संसर्गजन्य आहे, जी विशेषतः मुलांसाठी मोठे आरोग्यधोके निर्माण करते. *मेनिन्जायटिस जागरूकता उपक्रमाचे* उद्दिष्ट या रोगाबाबत जनजागृती वाढवणे आणि वेळेवर निदान व लसीकरणाद्वारे प्रतिबंधाच्या जीव वाचविणाऱ्या सामर्थ्याबद्दल जागतिक स्तरावर प्रयत्नांना चालना देणे आहे.

दरवर्षी जागतिक स्तरावर २.५ दशलक्षांहून अधिक प्रकरणे नोंदवली जातात, ज्यामुळे मेनिन्जायटिस हा मोठा आरोग्यविषयक धोका बनला आहे. या आजारामुळे होणाऱ्या मृत्यूंपैकी जवळपास ७० टक्के मृत्यू पाच वर्षांखालील मुलांमध्ये होतात.

मेनिन्जायटिस किंवा ब्रेन फिव्हर हा मेंदू आणि पाठीच्या कण्याभोवती असलेल्या आवरणांमध्ये (मेनिन्जीस) सूज येण्यामुळे होतो. हा सूज प्रामुख्याने जंतू, बुरशी किंवा व्हायरल संसर्गामुळे होतो. मेनिन्जायटिसची लक्षणे संसर्गाचे कारण, आजाराचा कालावधी (अक्यूट, सब-अक्यूट किंवा क्रॉनिक), मेंदूवरील परिणाम (मेनिंगो-एन्सेफलायटिस) आणि शरीरातील गुंतागुंत (उदा. सेप्सिस) यावर अवलंबून बदलू शकतात. सामान्य लक्षणांमध्ये मान आखडणे, ताप येणे, गोंधळ होणे किंवा मानसिक स्थितीत बदल, डोकेदुखी, मळमळ आणि उलट्या यांचा समावेश आहे. कमी प्रमाणात झटके येणे, कोमा आणि न्यूरोलॉजिकल त्रास (उदा. ऐकण्यात/दृष्टीत घट, स्मरणशक्तीत कमी, किंवा हात-पाय कमजोरी) दिसू शकतात.

भारत मेनिन्जायटिसमुळे होणाऱ्या मृत्यूंच्या संख्येत जगातील अव्वल तीन देशांमध्ये आहे. निसेरिया मेनिन्जायटिडिस हा अक्यूट बॅक्टेरियल मेनिन्जायटिस निर्माण करणाऱ्या तीन प्रमुख जंतूंमध्ये सर्वाधिक धोकादायक मानला जातो. उपचार असूनही मृत्युदर १५ टक्क्यांपर्यंत तर उपचार न केल्यास ५० टक्क्यांपर्यंत वाढू शकतो. भारतातील दोन वर्षांखालील मुलांमध्ये या संसर्गाची वाढती संख्या विविध अभ्यासांमध्ये नोंदली गेली आहे.

मेनिन्जायटिस अचानक सुरू होऊन झपाट्याने गंभीर रूप धारण करू शकतो. परंतु महत्त्वाचे म्हणजे हा आजार मोठ्या प्रमाणात टाळता येऊ शकतो. लसीकरण हे मुलांना आणि प्रौढांना या जीवघेण्या आजारापासून वाचवण्यासाठी आपल्याकडे असलेले सर्वात प्रभावी संरक्षण आहे, असे डॉ. मिलिंद मंडलिक, बालरोगतज्ज्ञ व नवजाततज्ज्ञ, संचालक कलर्स हॉस्पिटल, नागपूर. म्हणाले कमजोर प्रतिकारशक्ती असलेली मुले, कॉलेजमध्ये शिकणारे विद्यार्थी, प्रवासी आणि गर्दीच्या ठिकाणी राहणारे लोक मेनिन्जायटिसच्या अधिक जोखमीमध्ये असतात. त्यामुळे त्यांना वेळेवर लसीकरण करणे अत्यंत आवश्यक आहे.

या धोकादायक आजारावर नियंत्रण ठेवण्यासाठी इंडियन अॅकॅडमी ऑफ पेडियाट्रिक्स (आएपी) कडून ९२३ महिन्यांच्या वयोगटात मेनिन्गोकोकल लसीच्या २ डोसची आणि २ वर्षांपेक्षा जास्त वयाच्याज्यांना आजाराचा धोका अधिक आहेअशा व्यक्तींना एकच डोस देण्याची शिफारस करण्यात येते.

जागतिक आरोग्य संघटनेने (डब्ल्यूएचओ) देखील २०३० पर्यंत बॅक्टेरियल मेनिन्जायटिसच्या साथीचे निर्मूलन करण्यासाठी एक रोडमॅप जाहीर केला आहे, ज्यामध्ये लसीकरणाद्वारे रोखता येणाऱ्या प्रकरणांमध्ये ५० टक्के आणि मृत्युदरात ७० टक्के घट करण्याचे उद्दिष्ट आहे.

मेनिन्जायटिस जागरूकता उपक्रमाच्या माध्यमातून, चला आपल्या मुलांचे आणि समाजाचे संरक्षण करण्यासाठी पुढाकार घेऊया. आज घेतलेली सावधगिरीची पावले उद्या अनेकांचे प्राण वाचवू शकतात आणि सर्वांसाठी अधिक निरोगी व सुरक्षित भविष्य सुनिश्चित करू शकतात.

यूपीआय सर्कलच्या पूर्ण प्रतिनिधी मंडळासह भिम लाइव्ह होत आहे

नागपूर, २५ नोव्हेंबर : नॅशनल पेमेंट्स कॉर्पोरेशन ऑफ इंडियाची संपूर्ण मालकी असलेली उपकंपनी, एनपीसीआय भीम सर्व्हिसेस लिमिटेड (एनबीएसएल) ने आज भीम पेमेंट्स ॲपवर युपीआय सर्कल फुल डेलिगेशन ही नवीन सुविधा सुरू केल्याची घोषणा केली. या नवीन सुविधेमुळे वापरकर्ते त्यांच्या खात्यातून पूर्वनिर्धारित मासिक खर्च मर्यादेत विश्वासू संपर्कांना युपीआय पेमेंट करण्याची परवानगी देऊ शकतात. यामुळे सामायिक आणि घरगुती आर्थिक व्यवस्थापन अधिक सुलभ होत असून, पारदर्शकता आणि नियंत्रण पूर्णपणे राखले जाते.

युपीआय सर्कल फुल डेलिगेशनद्वारे, प्राथमिक वापरकर्ता, द्वितीय वापरकर्त्याला त्याच्या खात्यातून थेट युपीआय पेमेंट सुरू करण्याची आणि पूर्ण करण्याची परवानगी देऊ शकतो. प्राथमिक वापरकर्ता दरमहा १५,००० पर्यंतचा खर्च मर्यादा आणि ५ वर्षांपर्यंतची वैधता मुदत निश्चित करू शकतो. या सुविधेमुळे कुटुंबातील सदस्य, अवलंबित व्यक्ती किंवा कर्मचारी यांच्यातील दैनंदिन डिजिटल पेमेंट अधिक सुलभ होतात आणि सर्व व्यवहारांवर स्पष्ट देखरेख राखली जाते. फुल डेलिगेशनसह युपीआय सर्कल ही सुविधा विश्वासू वापरकर्त्यांना त्यांचा स्वतःचा बँक लिंक केलेला युपीआय आयडी किंवा बँक खाते नसतानाही सुरक्षितपणे डिजिटल पेमेंटमध्ये सहभागी होण्याची संधी देत आर्थिक सक्षमीकरणाला प्रोत्साहन देते.

ललिता नटराज, व्यवस्थापकीय संचालक आणि मुख्य कार्यकारी अधिकारी, एनबीएसएल यांनी सांगितले, फुल डेलिगेशनमुळे युपीआय सर्कल रिअल-टाइम मंजुरींपलीकडे जात, निश्चित मर्यादेत विश्वासार्ह आणि स्वायत्त पेमेंट्स सक्षम करते. हे भारतीय घरांतील आणि व्यवसायांतील नैसर्गिक कार्यपद्धतीचे प्रतीक आहे ज्याचा पाया आहे विश्वास, लवचिकता आणि जबाबदारी. अशा उद्देशपूर्ण सुविधांद्वारे, भीम पेमेंट्स ॲप सर्व समाजघटकांसाठी डिजिटल व्यवहार अधिक सोपे, सुरक्षित आणि सर्वसमावेशक बनवत आहे.

युपीआय सर्कल ही सुविधा भीम पेमेंट्स ॲपच्या नव्या आवृत्तीमध्ये (व्हर्जन ४.०.१०) उपलब्ध आहे. या अपग्रेडमध्ये स्प्लिट एक्स्पेन्सेस, फॅमिली मोड, स्पेंड ॲनालिटिक्स, बहुभाषिक समर्थन आणि नवीन डिझाइन केलेला वापरकर्ता अनुभव अशा अनेक सुविधांचा समावेश आहे.

भीम आपल्या भारत का अपना पेमेंट्स ॲप या भूमिकेला कटिबद्ध राहून सुरक्षित, विस्तारक्षम आणि सर्वसमावेशक उपाय उपलब्ध करून देत आहे, जे भारताच्या डिजिटल परिवर्तनाला सक्षम करतात.

चष्म्यापासून मुक्तता मिळविण्यासाठी कमीत कमी छेद असलेल्या तंत्रांच्या वापरामुळे प्रक्रिया अधिक अचूक व सुरक्षित

पुणे, २५ नोव्हेंबर : पुणे स्थित नेत्रशल्यचिकित्सक डॉ.जीवन लाडी यांनी विकसित केलेल्या कमीत कमी छेद असलेल्या तंत्रांच्या वापरामुळे चष्मा घालविण्यासाठी प्रक्रियांमध्ये परिवर्तन घडत आहे. नुकत्याच केलेल्या एका प्रक्रियाबाबत सांगताना दादा आय लेसर इन्स्टिट्युटचे संस्थापक डॉ.जीवन लाडी म्हणाले की, सुदान मधील ३० वर्षीय पुरूष रूग्ण आमच्या क्लिनिकमध्ये आला होता. हा तरूण थोडा निराश झाला होता,कारण त्याचा कॉर्निआ पातळ असल्याने भारताबाहेरील इतर डॉक्टरांनी त्याला चष्मा घालविण्यासाठी लेसर प्रक्रिया करू नको असे सांगितले.त्याचा दीर्घदृष्टीसाठी (मायोपिया) उजव्या डोळ्यासाठी नंबर -७ आणि डावीकडच्या डोळ्याचा नंबर -६ असा होता.

डॉ.लाडी म्हणाले की,पातळ असलेल्या कॉर्निआमध्ये आव्हान हे असते की,अपवर्तन त्रुटी (रिफ्रॅक्टीव्ह एरर्स) घालविण्यासाठी पुरेशा प्रमाणात उती नसतात.मात्र,व्हेरिएबल ऑप्टिक झोन (व्हीओझेड) मध्ये बाहुलीच्या आकारानुसार किमान उतीचा वापर केला जातो.आधुनिक इमेजिंग तंत्रज्ञानाचा वापर करून विविध प्रकाशाच्या परिस्थितींवर बाहुलीचा आकार मोजला जातो.या माहितीचा वापर लेसरने उपचार करताना कॉर्निआमध्ये किती प्रमाणात उती गरजेच्या आहेत,हे ठरविण्यासाठी केला जातो. बाहुलीच्या आकारानुसार हे मोजमाप करण्यासाठी एक विशेष सॉफ्टवेअरचा वापर केला जातो.या अभिनव तंत्रामुळे प्रत्येक व्यक्तीच्या गरजांनुसार अशा लेसर पध्दतींमध्ये परिवर्तन घडले आहे. हे तंत्र चष्मा घालवू इच्छिणाऱ्या १८ ते ६० वयोगटातील लोकांवर केल्या जाणाऱ्या लेसर प्रक्रियांसाठी योग्य आहे.

सुदान मधून आलेल्या या रूग्णावर प्रक्रिया करण्यात आली.नैसर्गिक दृष्टी लगेचच प्राप्त झाल्याने रूग्ण आनंदित होता.त्यानंतर तो आपल्या मायदेशी परतला.

सेफ (एसएएफई - शिअरींग अप्लायड फोर्स एक्स्ट्रॅक्शन) हे डॉ.लाडी यांनी आणखी एक विकसित केलेले परिवर्तनकारक तंत्र आहे.स्मॉल इनसिजन लेंटीक्युईल एक्स्ट्रॅक्शन (स्माईल) सारख्या आधुनिक लॅसिक लेसर्समध्ये वापरण्यात येणारे हे तंत्र कॉर्नियाला कमीत कमी दाह होऊन लवकर बरे होण्यास मदत करते.या पध्दतीमध्ये ब्लेडस किंवा फ्लॅप्सची गरज नाहिशी होते आणि यामुळे वेदनाविरहित आणि कमी होण्याचे शक्य होते.रूग्ण या प्रक्रियेनंतर लगेचच आपल्या दैनंदिन कार्याला सुरूवात करू शकतात.

व्हीओझेड ही प्रक्रिया ३० टक्क्याहून अधिक उती वाचविते,तर सेफमुळे नैसर्गिक दृष्टी जलदरित्या प्राप्त होऊ शकते.दोन्ही तंत्रे हे डॉ.लाडी यांनी २०२२ आणि २०२३ दरम्यान विकसित केले असून अनेक रूग्णांना त्याचा फायदा झाला आहे.यासंदर्भात डॉ.लाडी यांनी लिहिलेले शोधनिबंध अनेक राष्ट्रीय आणि आंतरराष्ट्रीय नियतकालिकांमध्ये प्रसिध्द झाले आहे.

विशेष बाब म्हणजे पुण्यातील काही नेत्रतंज्ञांनवरही या प्रक्रिया झाल्या आहेत.पुण्यातील नेत्रशल्यचिकित्सक डॉ.मानसी गोडबोले - घारपुरे म्हणाल्या की, मी लहानपणापासूनच निकट दृष्टीदोषासाठी चष्मा वापरत होते.ज्याला मायोपिया असेही म्हणतात.मला नेहमीच माझा चष्मा घालवायचा होता.मी स्वत: डॉ.जीवन लाडी यांच्याकडून अभिनव लेसर उपचार करून घेतले आणि माझे दैनंदिन कामकाज लगेचच सुरू केले.फक्त भारतीय लोकसंख्येसाठी नव्हे तर जगभरातील कॉनिआ पातळ असलेल्या लोकांना व्हीओझेड आणि सेफ या पध्दतींचा फायदा होऊ शकेल.माझ्या स्वत:च्या लेसर शस्त्रक्रियेनंतर अवघ्या चार दिवसांतच रूग्णांवर शस्त्रक्रिया व उपचार सुरू केले.

एशियन पेंट्सने नवकल्पना आणि प्रादेशिकरणाच्या माध्यमातून आपली वाढीची गती दृढ राखली आहे

मुंबई, २५ नोव्हेंबर: एशियन पेंट्सने ने Q2FY26 मध्ये एक स्थिर आणि सशक्त कामगिरी नोंदवली असून, ही कामगिरी लक्ष केंद्रीत नवकल्पना, प्रभावी अंमलबजावणी आणि प्रादेशिक उपक्रमांच्या यशस्वी अमलबजावणीमुळे साध्य झाली आहे. डेकोरेटिव्ह व्यवसायातील व्हॉल्यूम वाढ १०.९% आणि मूल्य वाढ सुमारे ६% एवढी होती, जी उद्योगाच्या अपेक्षेपेक्षा अधिक ठरली. ही वाढ कंपनीच्या शहरी तसेच ग्रामीण बाजारपेठांमध्ये मागणी निर्माण करण्याच्या क्षमतेमुळे शक्य झाली, ज्यामध्ये प्रादेशिक मोहिमा, सशक्त विपणन आणि ब्रँड बिल्डिंग उपक्रमांनी महत्त्वपूर्ण भूमिका बजावली.

कंपनीने सर्व विभागांमध्ये संतुलित वाढ साधली असून, उत्पादन श्रेणींमधील निरोगी मिश्रण आणि नवीन उत्पादने या वाढीस पोषक ठरल्या. प्रादेशिकरणाच्या धोरणात्मक दृष्टीकोनातून, कंपनीने विविध राज्ये व प्रदेशांच्या सांस्कृतिक वैशिष्ट्यांचा सन्मान राखत उत्पादन पॅकेजिंग आणि ब्रँड संदेश अधिक स्थानिक करण्याच्या दिशेने पावले उचलली आहेत. बी२बी विभागाचीही कामगिरी समाधानकारक राहिली असून, सरकारी आणि औद्योगिक प्रकल्पांमध्ये वाढलेल्या गतीमुळे मॉन्सून दरम्यान किरकोळ मागणीतील मंदीचे परिणाम कमी झाले.

कंपनीचा नफा स्थिर आणि सक्षम राहिला असून, स्वतंत्र EBITDA मार्जिन १८.५% पर्यंत वाढले आहे, जे वार्षिक तुलनेत सुमारे २३० बेसिस पॉइंट्सने अधिक आहे. ही वाढ उच्च ग्रॉस मार्जिन आणि कार्यक्षम खर्च व्यवस्थापनामुळे साध्य झाली आहे. एशियन पेंट्सने १८% ते २०% -EBITDA मार्जिन टिकवण्याचे मार्गदर्शन कायम ठेवले आहे, ज्यास स्थिर कच्च्या मालाच्या किंमती आणि मजबूत अंतर्गत खर्च नियंत्रणाचे पाठबळ लाभत आहे. कंपनी FY26 च्या दुसऱ्या सहामाहीबाबत संयत आशावादी असून, अनुकूल मागणीचे निर्देशांक जसे की चांगला मॉन्सून, बलाढ्य विवाह हंगाम आणि सकारात्मक शहरी भावना या वाढीला बळ देतील असा विश्वास आहे.

ऑटोमोटिव्ह आणि जनरल इंडस्ट्रियल विभागांनी औद्योगिक व्यवसायात दहापट महसूल वाढ कायम राखत मजबूत कामगिरी केली आहे. आंतरराष्ट्रीय व्यवसायाने ९.९% वाढ नोंदवली असून, स्थिर चलनाच्या आधारे ही वाढ १०.६% इतकी होती, विशेषतः आशिया, मिडल ईस्ट आणि आफ्रिकेतील प्रमुख बाजारपेठांमध्ये. एशियन पेंट्स दीर्घकालीन वाढीसाठी विपणनाला एक धोरणात्मक सक्षम घटक मानून ब्रँड बिल्डिंग आणि नवकल्पनेतील गुंतवणूक सातत्याने वाढवत आहे. कंपनी आपल्या ब्रँड ओळख दृढ करत, सतत नवकल्पनाद्वारे शाश्वत कामगिरी साध्य करण्यासाठी आणि सर्व भागधारकांसाठी मूल्य निर्माण करण्यासाठी कटिबद्ध आहे.

अदाणींने H1 FY26 मध्ये उत्तम कामगिरी केली

अहमदाबाद, २५ नोव्हेंबर : भारतातील अग्रणी इन्फ्रास्ट्रक्चर आणि युटिलिटीज पोर्टफोलिओ म्हणून ओळखल्या जाणाऱ्या अदाणी पोर्टफोलिओने आज H1 FY26 मधील आर्थिक कामगिरी आणि क्रेडिट आणि निकाल संकलन जाहीर केले. हे दस्तऐवज पोर्टफोलिओची आर्थिक कामगिरी, क्रेडिट सामर्थ्य आणि दीर्घकालीन मूल्य निर्माण क्षमतेबाबत सखोल अंतर्दृष्टी प्रदान करतात.हे प्रकटीकरण केवळ ताज्या आर्थिक निकालांचे प्रदर्शन करत नाही तर २०१९ पासूनच्या समूहाच्या आर्थिक कामगिरी, क्रेडिट मजबूतपणा आणि दीर्घकालीन प्रतिरोधक्षमता यांचे विस्तृत चित्र देखील देते.

अदाणी समूहाने H1 FY26 मध्ये उत्कृष्ट आर्थिक कामगिरी नोंदवली असून कंपनीने मजबूत वाढीचे संकेत दिले आहेत. या कालावधीत कॅपेक्समध्ये मोठी गुंतवणूक करून ६७,८७० कोटी रुपये (यूएसडी ७.६ अब्ज) खर्च करण्यात आला, ज्यामुळे एकूण मालमत्ता ६,७७,०२९ कोटी रुपये (यूएसडी ७६ अब्ज) पर्यंत वाढल्या असून मार्गदर्शित १.५ लाख कोटी रुपये कॅपेक्स साध्य करण्याच्या दिशेने समूह वेगाने पुढे जात आहे. ईबीआयटीडीए मध्येही उल्लेखनीय वाढ झाली असून H1 FY26 चा ईबीआयटीडीए सर्वकालीन उच्चांक ४७,३७५ कोटी रुपये (यूएसडी ५.३ अब्ज) इतका नोंदवला गेला आहे, तर टीटीएम ईबीआयटीडीए ९२,९४३ कोटी रुपये (यूएसडी १०.४ अब्ज) वर पोहोचून वार्षिक तुलनेत ११.२% वाढ दर्शवतो. यामध्ये कोर इन्फ्रास्ट्रक्चर व्यवसाय युटिलिटी, ट्रान्सपोर्ट आणि आदाणी एंटरप्रायजेस अंतर्गत इन्फ्रा व्यवसाय यांनी H1 FY26 मध्ये एकूण ईबीआयटीडीए मधील ८३% योगदान दिले आहे.आरओए १५.१% नोंदला गेला आहे, जो जागतिक पातळीवरील इन्फ्रास्ट्रक्चर क्षेत्रातील कंपन्यांमध्ये सर्वाधिक असून सातत्यपूर्ण वाढ आणि गुंतवणुकीतील शिस्त याचे प्रतिक आहे.

क्रेडिट कामगिरीच्या दृष्टीने, नेट डेट टू ईबीआयटीडीए फक्त ३ आहे, जे कंपनीच्या घोषित मार्गदर्शन ३.५४.५ पेक्षा कमी आहे. समूहाकडे ५७,१५७ कोटी रुपये (यूएसडी ६.४ अब्ज) इतकी मजबूत रोख शिल्लक उपलब्ध असून ती एकूण कर्जाच्या १७% आहे. कंपनीचा आर्थिक पाया अधिक मजबूत करणारी बाब म्हणजे ईबीआयटीडीए पैकी ९०% देशांतर्गत एए-रेटेड आणि त्याहून उच्च श्रेणीतील मालमत्तांकडून येतो, तर एकूण ईबीआयटीडीए मधील ५२% वाटा एएए रेटेड मालमत्तांचा आहे. या सर्व कामगिरीमुळे अदाणी समूहाने H1 FY26 मध्ये भक्कम नेतृत्व, आर्थिक स्थैर्य आणि सातत्यपूर्ण वाढ यांचे उत्कृष्ट प्रदर्शन केले आहे.

बुधवार दि. २६ नोव्हेंबर २०२५

कल्याण बाजार पत्थर फोड एकच				मुंबई बाजार पत्थर फोड एकच			
०	१	४	७	३	५	६	९
२३५	५७९	१४९	८९०	५९९	२५८	२७७	१३५
३७०	११९	२५७	११५	६७०	३५७	३३०	३६०
४७९	६७८	३४७	४६७	४९०	४५६	४५७	५६८
जोडी				जोडी			
०२	१२	४३	७३	३२	५२	६१	९१
०५	१५	४६	७६	३०	५०	६७	९४
०८	१८	४९	७९	३८	५८	६४	९७

जबरदस्त पास होणारे चान्सेस २६ नोव्हें. २०२५

बुधवार दि. २६ नोव्हेंबर २०२५

सर्व बाजार साठी

२१ - ५१ - ६८ - ९८
२४ - ५४ - ६० - ९०
२३ - ५३ - ६७ - ९७

११० - ३६६ - १७८ - २३४
६७९ - ४४७ - ३५८ - ४५०
५८९ - ५०० - २७७ - ११७

सर्व बाजारासाठी

सोम. ते बुध. ओपन डे						सोम. ते बुध. ओपन नाईट					
१६९		४४६		३४०		२४६		३७०		३५०	
२६८	६	३३८	४	२५०	७	३९०	२	४६०	०	४४०	८
३६७		२२४		१६०		४८०		५५०		२६०	

सोम. ते बुध. क्लोज डे						सोम. ते बुध. क्लोज नाईट					
३७०		११०		१४९		१२०		७९०		११६	
५५०	०	२२८	२	२५७	४	३००	३	११४	६	२८९	९
४६०		३३६		३४७		२७०		२४०		४७८	

सर्व बाजारासाठी सिंगल अंक ओपन टू क्लोज
६ २ ४ ८ ०

प्रो. बालाजी कुमार ९८२२४८६०३४

राशीभविष्य

मेष : आजचा दिवस प्रभाव आणि प्रतिष्ठेमध्ये लक्षणीय वाढ करणारा असेल. तुमच्या आजूबाजूचे सामाजिक आणि व्यावसायिक वातावरण तुमच्यासाठी अत्यंत आनंददायी आणि पोषक असेल.

वृषभ : आजचा दिवस आर्थिकदृष्ट्या खूप चांगला आणि लाभदायक असेल. तुमच्या जोडीदाराकडून तुम्हाला भरपूर पाठिंबा आणि सहकार्य मिळेल. ज्यामुळे तुम्हाला मानसिक बळ मिळेल.

मिथुन : अन्यथा आर्थिक अडचणी येऊ शकतात. मालमत्ता खरेदी केल्याने किंवा जुन्या मालमत्तेतून फायदा मिळाल्याने तुम्हाला खूप आनंद होईल. सर्जनशील कामात तुमचा रस वाढेल.

कर्क : कामावर फोकस केल्यास तुम्हाला लवकरच पदोन्नती मिळेल. नवीन जमीन, घर, वाहन किंवा कोणतीही मोठी वस्तू खरेदी करणे तुमच्यासाठी खूप फायदेशीर ठरेल.

सिंह : मालमत्तेशी संबंधित कोणताही खटला किंवा प्रकरण प्रलंबित असेल तर निर्णय तुमच्या बाजूने येण्याची शक्यता आहे. मुलांना दिलेली जबाबदारी ते पूर्ण करतील, ज्यामुळे तुमचा विश्वास वाढेल.

कन्या : आजचा दिवस किंचित तणावपूर्ण आणि जबाबदारीचा असेल. त्यामुळे शांतता राखा. कोणत्याही महत्त्वाच्या कामासाठी किंवा निर्णयासाठी तुम्ही तुमच्या पालकांकडून योग्य सल्ला घेऊ शकता.

तुळ : कामाच्या ठिकाणी तुम्हाला काही समस्या किंवा अडथळे जाणवल्यास, त्वरित वरिष्ठांचा सल्ला घ्या. कामात सुधारणा करण्यासाठी त्यांचे मार्गदर्शन घेणे महत्त्वाचे ठरेल.

वृश्चिक : तुम्ही तुमच्या कुटुंबासोबत वेळ घालवून आनंदी, मजेदार क्षणांचा पुरेपूर आनंद घ्याल. सरकारी नोकरीची तयारी करणाजया आणि स्पर्धा परीक्षा देणाजया विद्यार्थ्यांना काही चांगली बातमी ऐकायला मिळेल.

धनु : दीर्घकाळापासून असलेल्या आरोग्याच्या समस्यांमध्ये सुधारणा होईल, ज्यामुळे तुमचे मनोबल वाढेल. तुम्ही एखाद्या धार्मिक कार्यक्रमात उत्साहाने सहभागी व्हाल.

मकर : कामाच्या ठिकाणी कोणतेही काम करताना घाई करणे टाळा. घाईमुळे कामात चुका होऊन गोंधळ निर्माण होऊ शकतो. संयम ठेवल्यास तुमच्या मेहनतीचे फळ नक्कीच मिळेल.

कुंभ : तुमच्या जोडीदारासाठी नवीन कपडे किंवा भेटवस्तू खरेदी करण्याची शक्यता आहे. ज्यामुळे नातेसंबंधात गोडवा येईल. तुमच्या वाढत्या खर्चाकडे तुम्हाला गांभीर्याने लक्ष देणे आवश्यक आहे.

मीन : आजचा दिवस संमिश्र परिणाम देणारा आणि चढ-उताराचा असेल. एखादा महत्त्वाचा व्यवसाय करार अंतिम टप्प्यावर येऊनही अचानक रखडण्याची शक्यता आहे, त्यामुळे धीर धरा.

शब्दकोडे क्रमांक २२७९

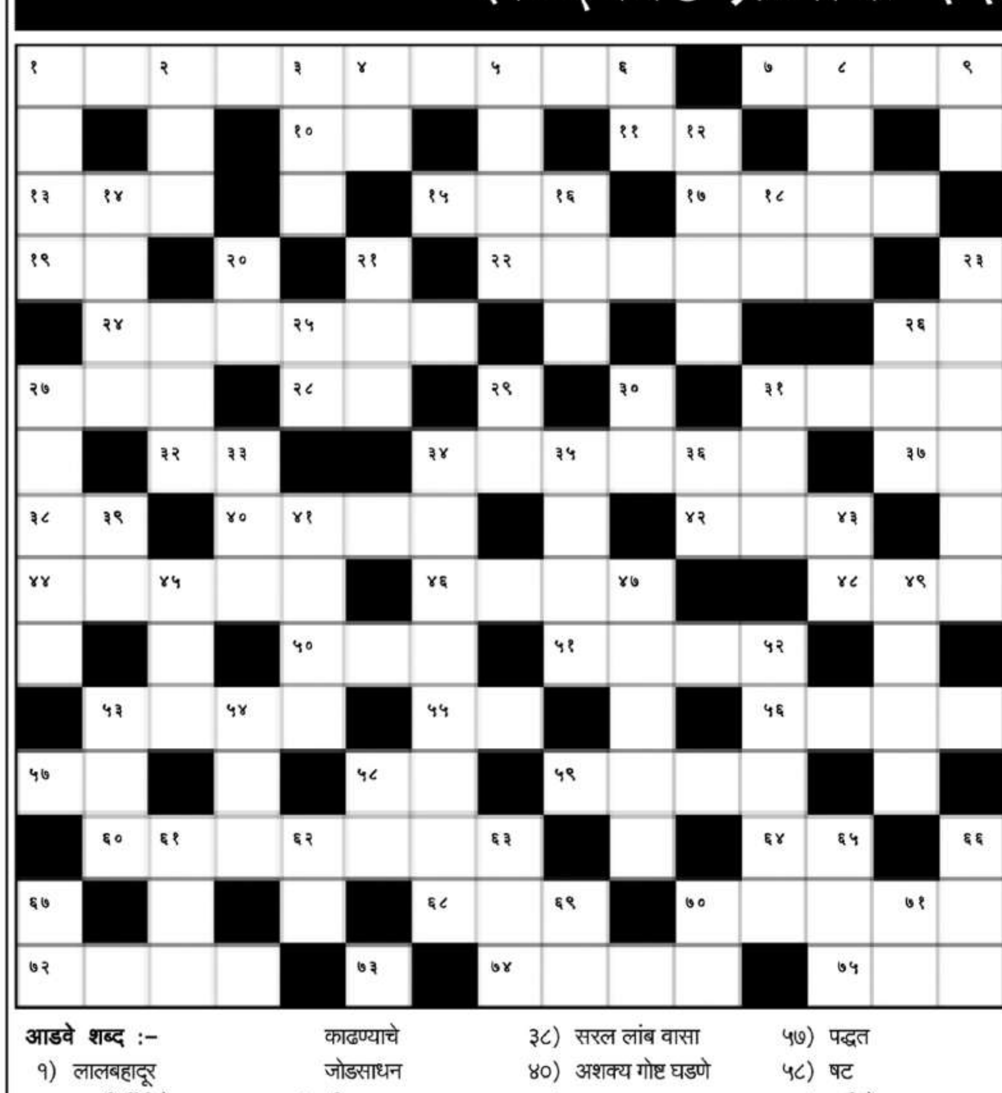

आडवे शब्द :-

१) लालबहादूर शास्त्रीजींनी देशाला दिलेली एक घोषणा
७) आस्था, आपलेपणा
१०) फिरता पहारा
११) वावडी, अफवा
१३) बेदाणे
१५) केलेला तर्क, सुमार
१७) जिनसांची यादी
१९) एकाग्र नजर
२२) विहिरीतून पाणी काढण्याचे जोडसाधन
२४) चीजवस्तू
२६) एखाद्याविरुद्ध रचलेले कारस्थान
२७) मनुष्य
२८) घर, सदन
३१) सवड
३२) हद्द
३४) तात्काळ समर्पक उत्तर देणारा
३७) कच्चे लिखाण (इं)
३८) सरल लांब वासा
४०) अशक्य गोष्ट घडणे
४२) नड
४४) कमळाचे तळे
४६) सहस्त्रवेळा
४८) श्रीमंत
५०) माल साठविण्याची जागा
५१) फळावरील साल
५३) दुर्दशा
५५) नंतर
५६) निरुपाय
५७) पद्धत
५८) षट
५९) अभिनेता
६०) पांडवातील शेवटचे दोन
६४) पावसाची झड
६८) पक्के आश्वासन
७०) घराचा मागचा दरवाजा
७२) जैन साधू
७३) गाय
७४) व्यवस्था, खटपट, उद्योग
७५) ओलसर हवा

उभे शब्द :-

१) कोळिष्टक
२) जळलेला
३) शहर, गाव
४) एक मिश्र धातू
५) गडकरी
६) पर्वत
८) मागेपुढे
९) पोपट
१२) दुसरे गाव
१४) हानी, तोटा
१६) आगबोट
१८) काठ, बाजू
२०) मासा
२१) सर्व
२३) किरकोळ सामान
२५) अमृत
२६) वाळवी
२७) मानलेली मुलगी
२९) कंड
३०) संध्याकाळ
३१) एक सुगंधी पूड
३३) धाक, भीती
३४) युद्धातील एक घोषणा
३५) पाणी उकळताना होणारा आवाज
३६) बगीचा
३९) कौसल्येचा पुत्र
४१) प्राणांतिक अवस्था
४३) विश्व, दुनिया
४५) मिंधा
४७) भिस्त, करार
४९) चूक च्या विरुद्धचा शब्द
५२) छोटासा
५३) पडणे
५४) पर्णवस्त्र
५८) च्या बरोबर
६१) गुरांची चरण्याची गवताल जागा
६२) जुगार
६३) खेकसणारा, तोंडाळ, मूर्ख
६५) सैन्याचा मालपुरवठा
६६) मीठाची चव
६७) डोळा, नयन
६९) पुरुष
७०) पंख
७१) किंमत

(उत्तर उद्याच्या अंकात)

मागील शब्दकोड्याचे उत्तर

देशाच्या एकात्मतेचे आणि सार्वभौमत्वाचे रक्षण करणारा दिवस

राजेशाहीच्या काळात राजाला जे योग्य वाटेल तो निर्णय घेण्याचा अधिकार त्याच्याकडे असायचा. प्रजेचे म्हणणे विचारत घेण्याचे त्यांच्यावर बंधन नव्हते. यातील बहुतांश निर्णय राजा त्याच्या हिताचेच घ्यायचा. याचे कारण राजाला जनता निवडून देत नव्हती. तो वंशपरंपरेने राजा होत होता. पण आता ती परिस्थीती राहिला नाही. भारताला स्वातंत्र्य मिळाल्यानंतर आपल्या देशाने सर्व प्रकारची राजेशाही, सरंमजाशाही व्यवस्था नाकारून संसदीय लोकशाहीचा स्वीकार केला आहे. आणि ही संसदीय लोकशाही भारतीय संविधानावर आधारित आहे. यातून अप्रत्यक्षपणे जनताच म्हणजे आपणच देशाचा संपुर्ण कारभार करत असतो. म्हणजे जनता हीच देशाची सर्वाधिकारी असते.

२६ नोव्हेंबरला संविधान दिवस आपण साजरा करत आहोत परंतू ,केव्हापासुन हा साजरा केला जातो या दिवसाबददलचे महत्व आणि उददेश याबददल अधिक सोप्या व साध्या भाषेत समजुन घेवुया...

आम्ही, भारताचे लोक म्हणजे काय? आम्ही, भारताचे लोक हे भारतीय राज्यघटनेच्या प्रस्तावनेचे सुरुवातीचे वाक्य आहे. हे भारतातील नागरिकांची सामूहिक ओळख आणि राष्ट्राचे भवितव्य घडवण्यात अधिकार आणि शक्तीचा अंतिम स्रोत म्हणून त्यांची भूमिका दर्शवते.

देश नीट चालायचा असेल तर त्या देशाचं संविधान योग्य प्रकारे प्रत्येक नागरिकाला माहीत असणं आवश्यक आहे, त्यामुळे संविधान साक्षर होणं आवश्यक आहे. संविधान काय आहे, हे लहानांपासून वयोवृद्धांपर्यंत सर्वांनी समजून घेतलं पाहिजे.

संविधान हा भारताचा सर्वोच्च कायदा आहे. हा एक लिखित दस्तऐवज आहे जो मूलभूत मूलभूत कोड, रचना, कार्यपद्धती, अधिकार आणि सरकार आणि त्याच्या संस्थांची कर्तव्ये आणि नागरिकांचे हक्क आणि कर्तव्ये यांचे सीमांकन करणारा फ्रेमवर्क देतो.

२०१५ मध्ये भारत सरकारने २६ नोव्हेंबर हा दिवस 'संविधान दिन' म्हणून साजरा करण्याचा निर्णय घेतला होता. २०१५ हे वर्ष यासाठी विशेष ठरले कारण त्या वर्षी राज्यघटनेचे शिल्पकार डॉ. भीमराव आंबेडकर यांची १२५ वी जयंती साजरी करण्यात आली. तेव्हापासून, संविधानिक मूल्यांबद्दल नागरिकांमध्ये आदराची भावना वाढवण्यासाठी हा दिवस दरवर्षी साजरा केला जातो.

आपल्या भारत देशात २६ नोव्हेंबर १९४९ रोजी देशाच्या संविधान सभेने सध्याची राज्यघटना स्वीकारली. त्यामुळे या दिवसाच्या स्मरणार्थ दरवर्षी देशात सर्वत्र 'संविधान दिन' साजरा केला जातो.

भारतातील विविध धर्म आणि जातींच्या १४० कोटी लोकसंख्येला एक देश म्हणून एकत्रित करणारी ही राज्यघटना आहे.आपल्या देशाचे सर्व कायदे या राज्यघटनेने बनवलेले आहेत.

या संविधानांतर्गत सर्वोच्च न्यायालय, उच्च न्यायालय, संसद, राज्य विधिमंडळ, पंतप्रधान आणि मुख्यमंत्री यासह देशातील सर्व न्यायालये त्याअंतर्गत काम करतात. शिवाय, याच संविधानाने आपल्या अनेक

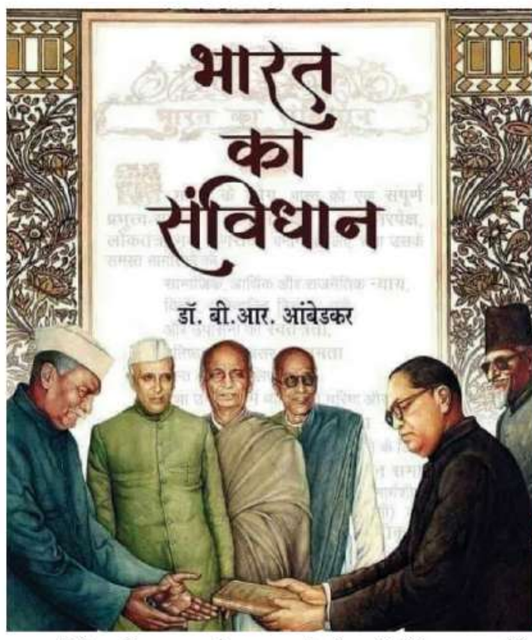

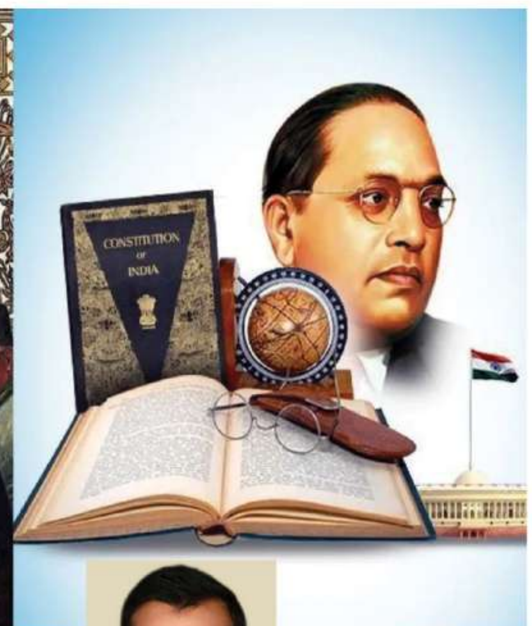

हक्क दिले आहेत , ज्यामुळे आपण संपूर्ण स्वातंत्र्य आणि समानतेने जीवन जगतो. देशातील नागरिकांमध्ये घटनात्मक मूल्यांबद्दल आदराची भावना वाढवणे हा संविधान दिनाचा मूळ उद्देश आहे.

१५ ऑगस्ट १९४७ रोजी आपला देश स्वतंत्र झाला तेव्हा आपल्याकडे स्वतःचे कोणतेही संविधान नव्हते. संविधानाशिवाय देश चालवता येत नाही, म्हणून संविधान सभेची स्थापना करण्यात आली.

पंडित जवाहरलाल नेहरू, डॉ. राजेंद्र प्रसाद, डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर, सरदार वल्लभभाई पटेल, श्यामा प्रसाद मुखर्जी, मौलाना अबुल कलाम आझाद हे नेते या बैठकीचे प्रमुख सदस्य होते. तर, डॉ. भीमराव आंबेडकर हे राज्यघटनेच्या मसुदा समितीचे अध्यक्ष होते, म्हणून त्यांना भारतीय राज्यघटनेचे शिल्पकार असेही म्हटले जाते.

संविधान तयार करण्यासाठी २ वर्षे ११ महिने आणि १८ दिवस लागले. २६ नोव्हेंबर १९४९ रोजी पूर्ण होऊन त्याचा स्वीकार करण्यात आला. यानंतर २६ जानेवारी १९५० रोजी राज्यघटना लागू करण्यात आली.

संविधान दिवस हा प्रत्येक भारतीय नागरिकासाठी अभिमानाचा दिवस आहे. कोणताही देश संविधानाशिवाय चालू शकत नाही. राज्यघटनेतच देशाची तत्त्वे आणि ती चालवण्याच्या पद्धती आहेत.

ॲड. दत्तात्रय दिनकर फडतरे
पुणे. 7588072685

संविधानामुळेच आपण स्वतंत्र देशाचे स्वतंत्र नागरिक आहोत. राज्यघटनेने दिलेले मुलभूत अधिकार हे आपली ढाल म्हणून काम करून आपल्याला हक्क बहाल करत असले. तर, त्यात दिलेली मुलभूत कर्तव्ये आपल्याला आपल्या जबाबदाऱ्यांची आठवण देण्यासाठी शाळा, महाविद्यालये, शासकीय कार्यालयांमध्ये अनेक प्रकारच्या कार्यक्रमांचे आयोजन केले जाते.

शाळा, महाविद्यालयांमध्ये भाषण, निबंध लेखन आणि प्रश्नमंजुषा स्पर्धा घेतल्या जातात. येथे शाळेतील विद्यार्थी- विद्यार्थीनी 'संविधान दिनानिमित्त भाषण करतात.संविधानिक मूल्यांबद्दल नागरिकांमध्ये आदराची भावना वाढवण्यासाठी हा दिवस दरवर्षी साजरा केला जातो.

भारतीय संविधान हे जगातील सर्वात लांब लिखित संविधान आहे. त्याचे बरेच भाग युनायटेड किंगडम, अमेरिका, जर्मनी, आयर्लंड, ऑस्ट्रेलिया, कॅनडा आणि जपानच्या संविधानांमधून घेतले गेले आहेत. यामध्ये देशातील नागरिकांचे मूलभूत अधिकार, कर्तव्ये, सरकारची भूमिका, पंतप्रधान, राष्ट्रपती, राज्यपाल आणि मुख्यमंत्री यांचे अधिकार यांचे वर्णन केले आहे. विधिमंडळ, कार्यपालिका आणि न्यायपालिका यांचे काम काय आहे, देश चालवताना त्यांची भूमिका काय असावी, अशा या सर्व गोष्टी राज्यघटनेत नमूद केल्या आहेत.

जगात भारतास अग्रणी बनविण्याचे लक्ष्य आम्ही सर्व १४० कोटी भारतीयांना एका दिशेने मार्गक्रमण करण्यास प्रेरित करणारे आहे. आमच्या घटनाकर्त्यांनी आम्हाला ह्यआम्ही भारताचे लोकह्न असे संबोधित केले, तेव्हा याचा संबंध केवळ लोकसंख्येपुरताच मर्यादित नक्कीच नव्हता. त्यांच्या दृष्टीने एकात्म, समरस, समान ध्येय असणारा, विषमता नसणारा आणि सर्वांना समान संधी असलेला समाज अपेक्षित असणार, यात शंका नाही.

गरिबी निर्मूलन करून आर्थिक समृद्धी आणणे आणि त्यासोबतच समान लक्ष्य असणारा भारतीय समाज निर्माण करणे, हे आमचे लक्ष्य असायला हवे. देशातील आजच्या अग्रणी देशांनी आपल्या समाजामध्ये या गुणांची वृद्धी करूनच अग्रणी होण्याचे लक्ष्य साध्य केले आहे.

आजच्या या संविधानदिनाचे औचित्य साधून महापुरूषांच्या इच्छा पूर्ण करण्याचा संकल्प केला, तरच आम्ही भारताचे लोकह्न असे संबोधण्याचा अधिकार आपल्याला प्राप्त होईल.

आज ७५+ वर्षांनंतरही भारतीय संविधान जगातील सर्वात यशस्वी लिखित संविधान मानले जाते, पण दुर्दैवाने संविधानाची खरी ओळख, त्यातील अधिकार-कर्तव्ये आणि मूल्ये याबाबत सामान्य नागरिकांमध्ये प्रचंड अज्ञान आहे. म्हणूनच संविधान दिवस हा केवळ औपचारिक सोहळा न राहता खऱ्या जागरुकतेचा दिवस बनला पाहिजे.

न्यायव्यवस्थेत अनेक कमतरता असल्या तरीही भारतीय न्यायमंडळ संविधानाचा खरा उद्देश मोठ्या प्रमाणात पूर्ण करत आहे. पण समाजाने अपेक्षित असलेला जलद, सुलभ, स्वस्त, सर्वांसाठी समान न्याय मिळवण्यासाठी अजून सुधारणा आवश्यक आहेत.

या संविधान दिनी आपण आपली मूलभूत कर्तव्ये आणि देशाचे कायदे आयुष्यभर पाळण्याची शपथ घेतली पाहिजे. देशाचा एक चांगला आणि जबाबदार नागरिक बनल्याने संविधानाचा उद्देश तर पूर्ण होईलच शिवाय, संविधान निर्मात्यांच्या स्वप्नातील राष्ट्रही घडेल. आज देशातील काही वर्गाचं जीवनमान गरीब आफ्रिकन देशांपेक्षा वाईट आहे. त्यांना अन्न, वस्त्र, शिक्षण, आरोग्य या मूलभूत सुविधा उपलब्ध नाहीत.त्यांना शोषणाचे बळी व्हावे लागते.

मित्रांनो, आज आपण अशा लोकांना आर्थिक आणि सामाजिक न्याय मिळवून देण्याची शपथ घेतली पाहिजे.आर्थिक विषमतेची खोल दरी कमी करूनच संविधानदिनाचे उद्दिष्ट पूर्ण होईल.

■ ■ ■

भारतीय संविधान : समतेचा पाया आणि बाबासाहेबांचा दृष्टीकोन!

२६ नोव्हेंबर हा दिवस फक्त एका पुस्तकाचा स्वीकार दिवस नाही; हा दिवस देशाच्या आत्म्याची, विचारांची आणि मूल्यांची पुनर्स्थापना करणारा दिवस आहे. भारतीय संविधान म्हणजे केवळ कायद्याचा ग्रंथ नव्हे, तर लाखो वंचितांच्या आशेचा दीपस्तंभ आहे आणि त्या दिपस्तंभाचे निर्माता होते एक व्यक्ति नव्हे तर विचारांचा महासागर भारताचे आधुनिक बुध्द, डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर. भारतीय संविधानाची सर्वात मोठी देणगी म्हणजे समता. हजारो वर्षे भारतीय समाज वर्ण, जात, भेदभाव आणि उपेक्षेच्या खोल अंधारात अडकून पडला होता. त्या अंधारातून बाहेर पडण्याचा निर्धार करणारे आणि संपूर्ण देशाला कायद्यासमोर सर्व समान. या अमर संदेशाने प्रकाशमान करणारे होते बाबासाहेब. ही ओळ वाचायला सोपी असली तरी तिच्यामागे लपलेली क्रांती भव्य होती. पहिल्यांदाच एका सामान्य माणसाला जाणवलं, मीही कोणापेक्षा कमी नाही.

बाबासाहेबांसाठी समता ही केवळ राजकीय संकल्पना नव्हती तर ती त्यांच्या जगण्याचा श्वास होती. अन्याय त्यांनी पाहिला नाही, तर अनुभवला होता. अपमान ऐकला नाही, तर भोगला होता, पण संघर्ष त्यांनी सहन केला नाही तर स्वीकारला, कारण उद्दिष्ट एकच होतं शोषित, उपेक्षित, दुर्लक्षित आणि वंचित यांना मानाचा अधिकार देणे.

संविधान तयार करताना त्यांनी फक्त कलमे लिहिली नाहीत; त्यांनी त्या प्रत्येक कलमात मानवतेची ज्योत रोवली. ते म्हणत, राजकीय लोकशाही तेव्हाच टिकते, जेव्हा सामाजिक आणि आर्थिक लोकशाही तिचा पाया असतात.ह्व या तीन स्तंभांवर उभारलेला नवा भारत म्हणजे समतेचा खरा राष्ट्रदिवस. भारतीय संविधानाचा सर्वात मोठा गुण म्हणजे त्याची मानवी संवेदनशीलता. संविधान म्हणत नाही.

प्रविण बागडे
नागपूर.
9923620919

तुमची जात काय? संविधान विचारत नाही, तुमचा धर्म कोणता? संविधान शोधत नाही. तुमची स्थिती, पैसा, ओळख किंवा परंपरा कोणती? ते फक्त एकच प्रश्न विचारते, तुम्ही ह्यमानवह्न आहात का? जर उत्तर होय असेल, तर संविधान तुम्हाला समान दर्जा, समान स्वातंत्र्य आणि समान संधी देते.

बाबासाहेबांनी संविधानाला तीन प्रमुख दिशा दिल्या. राजकीय समता, मतदानाचा अधिकार, अभिव्यक्ती स्वातंत्र्य, न्यायाचा समान हक्क, ही मूल्ये प्रत्येक नागरिकाला सत्ताशी जोडतात. सामाजिक समता, जातिभेद, अस्पृश्यता, भेदभाव. या सर्वांविरुद्ध संविधानाने कठोर भूमिका घेतली, ही क्रांती होती. आर्थिक समता, शिक्षण, रोजगार, आरक्षण, संधींची दारे वंचितांना उभं राहण्यासाठी जे आवश्यक ते संविधानाने पुरवलं. ही बाबासाहेबांची समतेची त्रिसूत्री आजही भारताच्या शक्तीचा मूलाधार आहे.

संविधान दिन फक्त उत्सवच नाही तर आत्मपरीक्षणाचीही हाक आहे. आज आपण संविधान दिन साजरा करतो, पण त्याचवेळी आपल्याला काही प्रश्न स्वतःला विचारावे लागतात. आपण खरोखर समतेकडे वाटचाल करतोय का?; अजूनही भेदभाव, असमानता आणि अन्याय दिसत नाहीत का?; संविधान दिलेल्या आदर्शांची आपण पायमल्ली करत नाही ना? संविधानाचा दिवस म्हणजे फक्त अभिवादन नाही, तो जागृतीचा दिवस आहे. तो सांगतो, आपण स्वातंत्र्य मिळवलं आहे पण समानता अजूनही अपूर्ण आहे.

बाबासाहेब सांगून गेले, शिक्षण ही समाज परिवर्तनाची गुरुकिल्ली आहे. यावरच भारताचा भविष्यकाळ टिकलाय. समाजात समान स्पर्धा निर्माण करायची असेल, न्याय्य व्यवस्था उभी करायची असेल तर शिक्षण सर्वांना समान हवं आणि लोकशाही तेव्हाच मजबूत होईल जेव्हा नागरिक जागरूक, स्वतंत्र, वैज्ञानिक दृष्टिकोन असलेले आणि भेदभावाविरुद्ध उभे राहणारे असतील. संविधान आपली श्रद्धा, बाबासाहेब आपले मार्गदर्शक आहेत.

संविधान दिन हा फक्त दिनविशेष नाही; तो कृतज्ञतेचा दिवस, स्मृतींचा दिवस आणि प्रेरणेचा दिवस आहे. भारतातील प्रत्येक नागरिकाने आज एक गोष्ट आठवावी, आपण स्वातंत्र्याचे, न्यायाचे, समतेचे आणि बंधुतेचे जे स्वप्न पाहतो, ते बाबासाहेबांनी आपल्या हातांनी बांधलेल्या संविधानामुळेच शक्य झाले. भारतीय संविधान हा केवळ देशाचा कायदा नाही, तर तो भारताच्या प्रत्येक नागरिकाच्या समान स्वप्नांचा, समान सन्मानाचा आणि समान अधिकारांचा पवित्र करार आहे आणि त्या कराराचे शिल्पकार डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर भारतीय लोकशाहीचे सर्वोच्च दीपस्तंभ आहेत.

महाराष्ट्र शासनाच्या सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभागाने १८ नोव्हेंबर २०२५ रोजी निर्गमित केलेल्या शासन निर्णयानुसार, भारतीय संविधानास ७५ वर्षे पूर्ण असल्याने राज्यातील शाळा/महाविद्यालये, शैक्षणिक संकुले, शासकीय वसतिगृहे, शासकीय निवासी शाळा त्याचबरोबर शासन मान्यताप्राप्त अनुदानित/विनाअनुदानित/स्वयंअर्थसहाय्यित शाळा/आश्रमशाळा व वसतिगृहे, ग्रामीण व नागरी स्वराज्य संस्था तसेच महाराष्ट्र विधानपरिषद, विधानसभा अशा सर्व ठिकाणी भारतीय राज्यघटनेबाबत जागरुकता, घटनात्मक अधिकार व कर्तव्यांबद्दल सर्व नागरिकांमध्ये जागरुकता वाढविण्यासाठी संविधान अमृत महोत्सव २०२४-२५ घर घर संविधान हा कार्यक्रम राज्यभर वर्षभर उत्साहात राबविण्याकरिता मार्गदर्शक सूचना निर्गमित करण्यात आल्यात.

तसेच या कार्यक्रमाची सांगता करत असताना सदर कार्यक्रमातंर्गत भारतीय संविधानाविर्षयी जनजागृती करण्यासाठी तसेच उपेक्षित समुदायांमध्ये घटनात्मक अधिकार व कर्तव्यांबद्दल जागरुकता वाढविण्यासाठी संविधान अमृत महोत्सव या कार्यक्रमांतर्गत २६ नोव्हेंबर २०२५ ते २६ जानेवारी २०२६ या कालावधीत राज्यातील सर्व ठिकाणी विविध उपक्रम व कार्यक्रमांचे विशेष आयोजन सर्व स्तरावर करण्यात यावे अशा सूचना देण्यात आल्या आहेत.

शाळा/महाविद्यालयांच्या दर्शनी भागात संविधानाची उद्देशिका लावणे, शालेय परिपाठात तसेच वसतिगृह प्रार्थनेत दररोज संविधान उद्देशिकेचे वाचन विद्यार्थ्यांकडून करवून घेणे, शालेय वाचनालयात संविधानाच्या किमान ५ प्रती विद्यार्थ्यांना वाचनासाठी उपलब्ध करून देणे, भारतीय संविधान बाबत सर्वसाधारण माहिती देणे, जसे, संविधान सभा निर्मिती, निर्मिती समिती, अनुच्छेद, विशेषता, मुलभूत कर्तव्ये यावर व्याख्यानाचे आयोजन करणे, विद्यार्थ्यांना भारतीय संविधानातील प्रमुख प्रकरणे, मुलभूत हक्क आणि मुलभूत कर्तव्ये यावर मार्गदर्शन करणे, कार्यशाळांद्वारे विद्यार्थ्यांना संविधानाचे तत्वज्ञान आणि मुल्ये समजावून सांगणे, संविधान दिन कार्यक्रम आयोजित करणे ज्यात पथनाट्य आणि पोस्टर प्रदर्शन याचा समावेश असावा, संविधानावर आधारित निबंध लेखन, भाषण, वादविवाद, चित्रकला स्पर्धा ई. उपक्रमांचे आयोजन करणे, प्रजासत्ताक दिनी संविधानातील मुल्यांवर आधारित सांस्कृतिक कार्यक्रम जसे देशभक्तिपर गाणी, नाटक आणि नृत्य आयोजन व सादरीकरण करणे आणि राज्यातील 36 जिल्हयांमध्ये संविधानाचे प्रबोधन होण्याकरिता संविधान संमेलनाचे आयोजन करण्याचे निर्देशित केले आहे.

डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांचे संविधान सभेतील शेवटचे चेतावणीपर भाषण.

संविधान कितीही चांगले असले तरी ते चालविणारे लोक जर चांगले नसतील, तर ते निष्फळ ठरेल पण एखाद्या देशाचे संविधान कितीही वाईट असेल आणि चालविणारे जर चांगले असेल तर ते संविधान देशाचा उध्दार करेल. आज दक्षिण आफ्रिकेत नेल्सन मंडेला यांनी भारताचं संविधान जशास तसं स्वीकारलं, कारण ते मानवाधिकारांचं जागतिक प्रतीक बनलं आहे. भारताच्या संविधानाधानावर जागतिक मानव अधिकार संघटन काम करते आणि भारतीय राज्यघटनेचा भाग हाच जगातील काम करणाऱ्या जागतिक मानव अधिकार आहे.

आज संविधान बदलण्याची भाषा केली जाते, पण हा डाव लोकशाहीच्या आत्म्यावरचा आघात आहे आणि हा डाव हाणून पाडणे हे संविधान प्रेमींची जबाबदारी आहे! संविधान हे केवळ कायद्याचं पुस्तक नाही, तर ते भारताच्या आत्म्याचं आरशातलं प्रतिबिंब आहे. संविधान दिनी बाबासाहेबांचा संघर्ष स्मरुन गावात, देशात संविधान सुरक्षित राहील या दृष्टीने प्रयत्न करावे या महापुरुषांच्या शांतता, शैक्षणिक, सामाजिक विचारांचा प्रचार प्रसार करावा. संविधान दिनाच्या अमृत महोत्सवानिमित्त सर्वांना मनःपूर्वक शुभेच्छा! ■ ■ ■

भारतीय संविधानात उदात्त जीवनमुल्ये

भारतीय संविधानकर्त्यांना देशातील पारंपारिक विषमता मुलक मानसिकतेचे चांगलेच ज्ञान व भान होते. म्हणुनच त्यांनी संविधानामध्ये मूलभूत हक्काची तरतूद केली आहे. त्यानुसार प्रत्येक भारतीयास जिवीत राहणे आणि व्यक्तीगत स्वातंत्र्य यांच्या संरक्षणाची हमी देते, ते कलम २१ होय.

डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर हे महान समाज सुधारक, जागतिक थोर व्यक्तिपैकी एक जगातील कायदे पंडीतांनी स्वाभिमान बाळगावा इतके विद्वान घटनाकार होते. त्यांच्यात विद्वत्ता, शालीनंता, उदारता आणि साधेपणाने भाराऊन टाकणारे प्रभावी व्यक्तिमत्वातील भारदस्तपणा व निर्भीड टिकाकार म्हणून या देशाला त्यांची दखल घ्यावी लागली म्हणुनच की काय देशाचे संविधान लिहिण्याची जवाबदारी त्यांना सोपविण्यात आली.

देश कोणत्या कलमानुसार चालेल या संबंधीची राज्यघटना २ वर्ष ११ महिने १७ दिवस म्हणजेच जवळपास ३ वर्षाच्या परिश्रमानंतर भारतीय राज्यघटना परिषदेने तयार केल्यानुसार भारतीय राज्यघटनेच्या मसूदा समितीचे अध्यक्ष डॉ. भी. रा. आंबेडकर यांनी २६ नोव्हेंबर १९४९ रोजी घटनेच्या संपूर्ण चचेर्नंतर घटना परिषदेचे अध्यक्ष डॉ राजेंद्र प्रसाद व पंडीत जवाहरलाल नेहरु यांना सादर केली आणि आज ही भारतीय राज्यघटना २६ जानेवारी १९५० पासून स्वातंत्र्य सार्वभौम लोकशाही प्रधान भारतात मोठ्या दिमाखाने वाटचाल करीत आहे, अशी घटना जगातील कोणत्याही देशाची नाही ही भारतीयांसाठी अभिमानाची बाब आहे.

प्रभाकर सोमकुवर
नागपूर
9595255952

राष्ट्र कोणते ही असो, राष्ट्र सुरक्षित चालविण्यासाठी तेथील घटना परिषद आपापल्या राष्ट्राची घटना बनवीत असते. फ्रांस, जर्मनी, रशिया, कॅनडा, द. अफ्रिका व अमेरिका वगैरे राष्ट्रांनी आपापल्या घटना याच पध्दतीने तयार केल्या. परतंत्र राष्ट्रक्रांती करुनच घटना परिषद बोलावतात व घटना तयार करतात, असा एक समज आहे.

तो बरोबर नाही आणि घटना परिषदेला क्रांती आवश्यक असते असेही नाही. भिन्न-भिन्न परिस्थितीत भिन्न-भिन्न राष्ट्रांनी आपापल्या घटना बनविल्या व त्या कार्यक्षम केल्या. राज्य चालविण्याकरिता जी तत्वे अगर नियम देशातील ज्ञानी तयार करतात, तिला घटना म्हणतात.

ही घटना मुक्त वातावरणात अनिर्बंध स्थितीत तयार केली, तर ती जास्त परिणाम सक्षम होत असते. डॉ बाबासाहेब आंबेडकर मसूदा समितीचे अध्यक्ष असुनही घटनात्मक विधी नियमाचे रुप देऊ शकले नाहीत. उलट डॉ आंबेडकरांच्या विद्वत्तेचा तत्कालीन राज्यकर्त्या वगार्ने त्यांच्या वर्गीय हिताच्या समर्थनार्थ बाबासाहेबांचा उपयोग करुन घेतला तेव्हा हा देश तगू शकला.

घटना ही राज्याचे स्वातंत्र्य अबाधित ठेवून त्या राज्याच्या घटकांना व देशातील व्यक्तींना स्वातंत्र्य देत असते. व्यक्तीच्या किंवा घटकांच्या स्वातंत्र्यामुळे तर राज्यच धोक्यात येत असेल तर त्या स्वातंत्र्याला मुरड घालणे अपरिहार्य होते. राष्ट्राचे स्थैर्य नुसत्या लष्करी सत्तेवर अवलंबून नसते. आर्थिक स्थैर्य नसलेली घटना ही केव्हा कोलमडून पडेल हे सांगता येत नाही. तेव्हा ज्या घटनेत आर्थिक स्थैर्याची तरतूद नसते ती घटना कितीही प्रगतीपर वाटली तरी शेवटी ती क्षीण होत जाते.

सामाजिक समता ही देखील असावी लागते. समाज जर भेदा-भेदांनी पोखरला गेला तर त्यात आपलेपणाची भावना उरत नाही आणि राज्य दुर्बल होत जाते. तेव्हा राज्याच्या स्थैर्यला बाधा येऊ न देता राजकीय, आर्थिक, सामाजिक, भाषिक, सांस्कृतिक वगैरे प्रश्नांचा विचार करावा लागतो.

कोणतीही घटना चांगली वा वाईट हे ठरविण्याचा प्रयत्न सुरुवातीला कोणी करु नये, कारण घटना ही मुलतः अचेतन असते. तिच्यातील परिणाम क्षमताही व्यक्ती तिचा वापर ज्या प्रमाणे करतील त्यावर अवलंबून असते. चांगली घटना वाईट कारभारामुळे भ्रष्ट होते आणि बाहयतः वाईट दिसणारी घटना चांगल्या व्यक्तीच्या हातात गेली तर ती चांगली ठरते.

घटनेच्या मसुदा समितीचे अध्यक्ष डॉ. बी. आर. आंबेडकर आपल्या उत्तरादाखल सविस्तर विचार मांडतांना म्हणतात की, मसुदा समितीने केलेल्या कामाची घटना परिषदेच्या सर्व सभासदांना एकमुखाने प्रशंसा केली आहे, हे पाहून मला अत्यंत आनंद वाटतो. मसुदा समितीने घेतलेल्या परिश्रमाचे इतक्या औदार्याने व मनःपूर्वक गुणग्रहण होत आहे. याबदल मसुदा समितीला धन्यता वाटेल, अशी माझी खात्री आहे.

घटना परिषदेच्या सभासद व मसुदा समितीतील माझ्या सहकाऱ्यांनी माझ्यावर जो स्तुतीचा वर्षाव केला आहे, त्यामुळे मी इतका दडपून गेलो आहे की, त्यांच्यासंबंधी योग्य शब्दात व पूर्णपणे कृतज्ञता व्यक्त करता येणे मला अशक्य वाटते. कोणतीही घटना परिणामकारक होण्याकरता तिच्यात पुरेसा लवचिकपणा असावा लागतो. राज्यावर संकटे आले म्हणजे सारी सत्ता मध्यवती सत्तेला आपल्या हातात घेता आली पाहिजे. त्याशिवाय देशाचे रक्षण होत नाही, हा आत्मविश्वास निर्माण झाला पाहिजे.

ते पुढे म्हणतात की, मी फक्त अनुसुचित जातीच्या हितसंबंधाचे रक्षण करण्याची आकांक्षा धरुन मी घटना परिषदेत आलो, त्यावेळी जास्त जबाबदारीची कार्ये माज्यावर सोपविली जातील अशी मला किंचितही कल्पना नव्हती. म्हणून घटना परिषदेने मसुदा समितीवर मला जेव्हा निवडले तेव्हा मला मोठे आश्चर्य वाटले आणि मसुदा समितीच्या संभासदांनी समितीचा अध्यक्ष म्हणून माझी जेव्हा घोषणा केली तेव्हा माज्या आश्चर्यास पारावार राहिला नाही.

आपल्या मसुदा समितीत माझ्यापेक्षा अधिक मोठे विद्वान अधिक तोलाचे व अधिक लायक लोक होते, तरी देखील मसुदा समितीने माज्यावर जो विश्वास टाकला व माज्याकडून हे काम करवून घेऊन देशाची सेवा करण्याची मला जी संधी दिली, त्याबद्दल मी त्या सर्वांचा अत्यंत ऋणी आहे.

भारतीय जनतेच्या हाती घटना सोपवितांना आणि १९५४ मध्ये बनारस हिंदू विद्यापीठासमोर भाषण करतांना बाबासाहेबांनी विचार मांडले होते. देशाहाती घटना देतांना बाबासाहेब आंबेडकर म्हणाले, ज्या दिवशी जात आणि धर्माचा आधार घेवून राजकारण केले जाईल, त्यावेळी पहिल्यांदा लोकशाही धोक्यात येईल व त्यानंतर स्वातंत्र्य धोक्यात येईल. बाबासाहेबांपुढे उभ्या ठाकणाऱ्या सामाजिक संघर्षाची जाणीव होती म्हणूनच विशेष करुन जी मंडळी वैदीक परंपरा मानतात त्यांच्या साठीच बाबासाहेबांनी ही भूमिका मांडली होती.

वैदिक धर्म पाळणाऱ्यांना मनुस्मृती मधील सामाजिक व्यवस्था अभिप्रेत आहे, तिला ते मानतात ही मनुची विचार सरणी आणि भारतीय राज्य घटनेची सामाजिक विचार सरणी या एकमेकांच्या विरोधी आहेत. भारतीय राज्य घटनेचा सामाजिक रस्ता उत्तरेकडे चालला असेल तर वैदिक धर्मातील मनुने सांगितलेल्या सामाजिक व्यवस्थेचा रस्ता हा दक्षिणेकडे चाललेला आहे. या दोन विरोधी रस्त्यांपैकी वैदीक परंपरा सोडून भारतीय राज्य घटनेत मांडलेला सामाजिक समतेचा रस्ताच तुम्ही स्विकारला पाहिजे, असे बाबासाहेबांचे म्हणणे होते. पूर्वी लोक मागासवर्गीय लोकांना शिवत नव्हते, आता तीच लोकं मागासवर्गीय होण्यासाठी आंदोलन करतात! खरंच बाबासाहेब तुम्ही ग्रेट आहात !

एक लक्षात ठेवावे लागेल, अविष्कार स्वातंत्र्याच तत्व ज्या राज्य घटनेत समाविष्ट आहेत. तीचे शिल्पकार डॉ आंबेडकर आहेत. या देशाच्या इतिहासात आपल्या पूर्वजांना हजारो वर्ष अभिव्यक्ति आणि अविष्कार स्वातंत्र्य नाकारण्यात आलं होतं आणि आपल्या वंशजांनाही ते सहजासहजी मिळणार नाही याची पूर्व कल्पना डॉ बाबासाहेबांना होती. तेव्हा त्यांनी वंचितांच्या हातात एक शस्त्र दिलं, ते केव्हा उगारायचं त्याचा मान न ठेवता शस्त्रच जर पार बोथड केले तर शोषकच पुन्हा मुजोर होतील असा सावधतेचा इशारा सुध्दा त्यांनी दिला होता.

बाबासाहेबांच्या अस्मितेचा साक्षात्कार या दुर्दैवी देशाला झाला नाही, हीच खरी शोकांतीका म्हणावी लागेल. परंतू बाबासाहेब मात्र घटनाकार त्याचप्रमाणे भाष्यकार म्हणुन भारतातच नव्हे तर जगात विख्यात झालेत त्यांची दिगंत किर्ती अशीच अविचलित आणि अविस्मरणिय आहे व राहील.

डॉ बाबासाहेबांच्या संपूर्ण चळवळीत व लिखाणात एकच ध्यास होता, तो म्हणजे जातिविरहित व वर्णविरहित समाज निर्माण करण्याचा व त्यासाठीच त्यांनी संपूर्ण आयुष्य वेचले. त्यांच्या सामरिक विचारांची मुळे भारतीय राज्यघटनेत परिवर्तित होतात. त्यामुळे भारतीय राज्यघटना जगात सर्वात श्रेष्ठ म्हणून मान्यता पावली. डॉ आंबेडकर दृष्टया युगपुरुषाचे या देशावर फार मोठे उपकार आहेत, ते केवळ विशिष्ट समाजाचे नेते नव्हते तर ते या देशाचेच खरे आधारस्तंभ होते. हा देश राष्ट्र म्हणुन भक्कमपणे उभा करण्यासाठी त्यांनी भारतीय राज्यघटनेच्या माध्यमातून सार्वभौम, समाजवादी, धर्मनिरपेक्षा, लोकशाही, समता, स्वातंत्र्य, बंधुता, सामाजिक न्याय, आर्थकि न्याय, राजकिय न्याय, संधीची समानता आम्हाला ही उदात्त जीवनमुल्ये दिली, ती आपण सर्वांनी जोपासली पाहिजे.

■ ■ ■

संविधान धोक्यात आले तर देशाचा विनाश अटळ

२ वर्षे ११ महिने १७ दिवसांत डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांनी अहोरात्र परिश्रम घेऊन तसेच अठरा-अठरा तास अभ्यास, चिंतन व मनन करून भारतीय संविधान लिहून हजारो वर्षापासून गुलामगिरीत खितपत पडलेल्या बहुजन समाजाला त्यांचे मूलभूत हक्क व अधिकार संविधानाच्या माध्यमातून मिळवून दिले.

भारतीय संविधान अस्तित्वात येण्याच्या अगोदर देशात हुकूमशाहीचा बोलबाला होता. इंग्रजांच्या जुलमी राजवटीत आपल्याला त्यांच्या इशाऱ्यावर चालावे लागायचे. जेव्हा देशात मनुस्मृती अस्तित्वात होती, तेव्हा येथील शूद्र व अतिशूद्र प्रवगार्तील लोकांना हिन व नीच दर्जाची वागणूक दिली जात होती.

शाळा शिकत असताना बाबासाहेबांना जातीयतेचे विखारी चटके पदोपदी सहन करावे लागायचे. डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर संध्याकाळी दिव्याखाली बसून अभ्यास करायचे आणि दिवसा शाळेत गेल्यावर वर्गाच्या बाहेर बसून अभ्यास करायचे. शाळेतील मास्तर जे शिकवतील ते नीट ध्यान देऊन ऐकायचे आणि एकेक पावाचा तुकडा खाऊन अठरा-अठरा तास अभ्यास करायचे. त्यांना येथील मनुवादी व्यवस्थेची प्रचंड चिड होती. बाबासाहेबांनी खूप शिक्षण घेऊन सर्व जाती-धर्माचा सखोल अभ्यास करून अन्याय, अत्याचाराला कारणीभूत मनस्मृतीला अगोदर रायगडाच्या पायथ्याशी जाळून छत्रपती शिवरायांच्या अपमानाचा बदला घेतला आणि भारतीय संविधान लिहून सर्व जाती धर्माला घटनेच्या माध्यमातून मूलभूत हक्क व अधिकार बहाल करून दिले. भारतीय संविधानाच्या माध्यमातून समस्त बहुजन समाजाला समता, स्वातंत्र्य, बंधुत्व बहाल करून दिले.

देश स्वतंत्र होऊन व देशात लोकशाही येऊन खूप वर्षे लोटली तरीसुद्धा देशात भारतीय संविधानानुसार देशाचा राज्यकारभार खरंच चालतो का? देशात बलात्कार करणाऱ्या नराधमांना संविधानानुसार कठोर शिक्षा मिळते का? देशात शेतकरी व शेतमजूर सुखी आहेत का? सरकार संविधानानुसार देशाचा राज्यकारभार करतो का? गोरगरीब शेतकऱ्यांच्या व शेतमजुरांच्या पाठीमागे सरकार खंबीरपणे उभे आहे का? भारतीय संविधान पुरुषांएवढेच महिलांना सुद्धा स्वातंत्र्य देते. पण देशात किती महिला सुरक्षित आहेत? किती महिलांना बाहेर फिरायचे स्वातंत्र्य आहे? स्वातंत्र्य असूनही जर महिलांना चूल आणि मूल इतक्या पुरतेच मर्यादित ठेवत असाल तर भारतीय संविधानाचा हा घोर अपमान आहे.

बुद्धभूषण चंद्रकांत कांबळे
खंडाळी, जि. लातूर.
7498715661

पीडित मुलींना व महिलांना न्याय मिळत नाही. शेतकरी आत्महत्या रोज कुठे ना कुठेतरी होतच आहेत. शेतकऱ्यांच्या शेतीमालाला योग्य हमीभाव मिळत नाही. शेतकऱ्यांच्या डोक्यावर कर्जाचा भार शासन कमी करत नाही. महिलांना स्वातंत्र्य असून सुद्धा बनाच घरातील पुरुष महिलांना घराचा उंबरठा ओलांडू देत नाहीत. बरेच आई-वडील मुलींना उच्च शिक्षण शिकू देत नाहीत राजकीय क्षेत्रात बरेच राजकारणी घोटाळे व भ्रष्टाचार करण्यात माहीर असतात. मोठमोठे घोटाळे व भ्रष्टाचार करून देखील शासन अशा घोटाळेबाज व भ्रष्टाचारी राजकारणी लोकांना कोणतीच शिक्षा देत नाही. म्हणजे शासन एक प्रकारे संविधानाचा अपमान करत आहे.

शासन गोरगरिबांना न्याय न देता श्रीमंतांच्या बाजूने उभे राहत आहे. मोठमोठे लोक लाच देऊन आपले गुन्हे माफ करतात. परंतु गोरगरिबांना शासन न्याय देण्यात कुठेतरी कमी पडत आहे. कित्येक गोरगरीब लोक आहेत जे की, न्यायासाठी बेजार आहेत. तरीसुद्धा त्यांना शासन दरबारी न्याय मिळत नाही. हा संविधानाचा घोर अपमान होत आहे. खूप वर्षे झाली पण अजूनही डॉ. नरेंद्र दाभोलकर यांच्या मारेकऱ्यांना फाशीची शिक्षा झाली नाही. आतापर्यंत कित्येक मुलींवर व महिलांवर बलात्कार झाले आहेत, तरीसुद्धा बलात्कारी मोकाट फिरत आहेत, पण पिडीतांना न्याय मिळत नाही. डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर म्हणाले होते संविधान कितीही चांगले असून काही फायदा नाही. ते चालवणारे सरकार किती चांगले आहे? यावरून त्याचे चांगले वाईट पण अवलंबून असते. कारण सरकार जर चांगले असेल तर त्या संविधानाची अंमलबजावणी चांगल्या प्रकारे होते.

परंतु आजकालचे सरकार भारतीय संविधानाला न्याय देण्यात कुचकामी व निष्क्रिय ठरत आहेत. भारतीय संविधानानुसार न्याय न देता देशात एक प्रकारची हुकुमशाही आणत आहेत. यामुळे लोकशाही धोक्यात येत आहे. लोकशाही धोक्यात आली आणि या देशाचा कारभार जर संविधानानुसार योग्य पद्धतीने होत नसेल तर हा देश पुन्हा एकदा हुकूमशाहीच्या वाटेवर असेल. देशात हुकूमशाही आली आणि संविधान धोक्यात आले तर हा देश सुद्धा धोक्यात येऊ शकतो आणि तिसऱ्या महायुद्धाच्या उंबरठ्यावर असू शकतो. भारतीय संविधान धोक्यात आले तर मग मात्र देशाचा विनाश अटळ आहे. भारतीय संविधान दिनाच्या सर्व भारतीयांना खूप खूप हार्दिक शुभेच्छा.

कमळाच्या मागे विकास...
काँग्रेसच्या मागे भकास

महसुलमंत्री बावनकुळेंची सडकून टीका

■ महासागर प्रतिनिधी
नागपूर, दि. २५ :
काँग्रेसकडे केवळ संभ्रमाचेच राजकारण करते. जनतेला सभ्रिमत करून मत मिळवण्याचा प्रयत्न करते. कमळाच्या मागे विकास, काँग्रेसच्या मागे भकास असल्याची टीका महसूलमंत्री चंद्रशेखर बावनकुळे यांनी केली. ते प्रसार माध्यम प्रतिनिधींसोबत बोलत होते.

राज्यात सध्या सुरू असलेल्या राजकीय, न्यायालयीन आणि प्रशासकीय घडामोडींवर ते बोलत होते. पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांनी विकसित भारताचे स्वप्न देशासमोर ठेवले. मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीसज यांनी २०४७ च्या विकसित महाराष्ट्राचे व्हिजन मांडले. त्यामुळे आम्ही जनतेकडे विकासाच्या आधारावर मत मागतो.

मात्र काँग्रेस केवळ संभ्रिमीत करून मते मिळवण्याचा प्रयत्न करीत आहे. आरक्षणा बाबत कोटार्चा निर्णय आम्ही मान्य करू. पण आमची ठाम मागणी आहे की ओबीसी समाजाला २७ आरक्षण मिळालेच पाहिजे.

मुंबईत तब्बल ११ लाख दुबार मतदार सापडल्याच्या अहवालावर प्रतिक्रिया देताना बावनकुळे म्हणाले,दुबार मतदार हे फक्त मुंबईचेच नव्हे तर महाराष्ट्रभर आहे. डिलीशनची प्रक्रिया वेळेत न होणे किंवा योग्यरित्या न पार पडणे, ही यामागची प्रमुख कारणे आहेत. एखादी व्यक्ती स्थलांतरित होताच नाव नवीन ठिकाणी नोंदवते. पूवीर्चे नाव कायम राहते. म्हणून दुबार नावे वाढतात. दुबार नावे असली तरी दुसऱ्यांदा मतदान होऊ शकत नाही. कारण मतदानावेळी बोटावर शाईची खूण केली जाते. मतदार याद्या अचूक करण्यासाठी निवडणूक आयोगाला विनंती करण्यात आली आहे, असेही बावनकुळे म्हणाले.

फुलंब्रीतील शिंदे सेनेच्या नगराध्यक्ष पदाच्या उमेदवाराने भाजपात प्रवेश केल्याचा उल्लेख करताना ते म्हणाले, अशा गोष्टी अनेक ठिकाणी घडतात. भाजपचा एखादा कार्यकर्ता शिवसेनेत जातो, आणि शिवसेनेचा कार्यकर्ता भाजपमध्ये येतो. हा राजकीय प्रक्रियाचा भाग आहे.

तिकीट न मिळणे, संधींची मयार्दा, किंवा स्थानिक समीकरणांमुळे अनेकजण नवे पर्याय निवडतात. मात्र भाजप-सेना युती मजबूत आहे. निवडणुकीनंतर सर्वांसोबत चर्चा करून योग्य निर्णय घेतले जातील, असेही बावनकुळे म्हणाले. निवडणुकीनंतर मोठा निर्णय घेणार आहे. सर्व नगरपालिकांमध्ये पट्टेवाटप केले जाणार आहे.

बावनकुळेंनी यावेळी शिंदे गट - भाजपमधील पदाधिकारी एकमेकांच्या पक्षांत जाण्याच्या मुद्यावरही प्रकाश टाकला. काही ठिकाणी असे प्रकार सुरू आहेत. भाजपचा एखादा कार्यकर्ता शिवसेनेत जात आहे, तर शिवसेनेचा एखादा पदाधिकारी भाजपत येत आहे. विदर्भातही अशी २०-२५ उदाहरणे घडली आहेत. तिकीट मिळाले नसल्याने लोक दुसरा एखादा पर्याय शोधत राहतात. त्यातून असे प्रकार घडतात. पण भाजप, शिवसेना व राष्ट्रवादीची आमची महायुती अत्यंत मजबूत आहे. निवडणुकीनंतर या प्रकरणी सर्वांना विश्वासात घेऊन चर्चा केली जाईल, असे ते म्हणाले.

चारचाकीच्या धडकेत गेले तीन जीव...
माता-पिता आणि मोठा मुलगा ठार

■ महासागर प्रतिनिधी, वर्धा, दि.२५ :
सेलूकाटे परिसरावर काळाने झडप घालून एका सुखी कुटुंबाचा संसारच उद्धवस्त केल्याची हृदय पिळवटून टाकणारी घटना सोमवारी रात्री घडली.

वर्धा-सेलूकाटे मार्गावर नवोदय विद्यालयाजवळ भरधाव चारचाकी वाहनाने दुचाकीस जोरदार धडक दिल्याने पती-पत्नी व त्यांच्या अल्पवयीन मुलाचा जागीच मृत्यू झाला. तर आणखी एक ६ वर्षीय मुलगा गंभीर जखमी असून त्याच्यावर सावंगी (मेघे) येथील रुग्णालयात उपचार सुरू आहेत.

मृतांमध्ये सेलूकाटेतील भोयर कुटुंबाचा समावेश आहे. या दुर्घटनेत सोमनाथ भोयर (वय ३८), निकिता सोमनाथ भोयर (वय ३२) आणि मुलगा पूरब (वय १२) यांचा जागीच मृत्यू झाला. तर लहान मुलगा कान्हा (वय ६) गंभीर जखमी असून त्याची प्रकृती गंभीर असल्याचे वैद्यकीय अधिका?यांनी सांगितले.

प्राथमिक माहितीनुसार, भोयर कुटुंब वर्धा गणेशनगर येथील एका कार्यक्रमावरून रात्रीच्या सुमारास दुचाकीवरून आपल्या सेलूकाटे येथील घरी परतत होते. याचदरम्यान वायगाव येथील एक चारचाकी वाहन भरधाव वेगाने येऊन त्यांच्या दुचाकीवर आदळले. धडक इतकी भीषण होती की दुचाकीचे अक्षरशः तुकडे तुकडे झाले होते.

धडक दिल्यानंतर चारचाकीचालक घटनास्थळावरून फरार झाल्याची माहिती असून वाहन वायगाव येथील असल्याचे निष्पन्न झाले आहे. या प्रकरणी स्थानिक नागरिकांनी संताप व्यक्त केला.

६ वर्षाच्या कान्हाची झुंज

दुर्घटनेनंतर घटनास्थळी मोठी गर्दी जमा झाली होती. जखमी मुलगा कान्हाला नागरिकांनी तातडीने सावंगी रुग्णालयात हलविले. मात्र उर्वरित कुटुंबीयांना वाचवण्याचे नागरिकांचे सर्व प्रयत्न अपयशी ठरले. सेलू आणि काटे परिसरात या घटनेने शोककळा पसरली असून गावात एकच हळहळ व्यक्त होत आहे. अचानक एका कुटुंबाचा आवाज कायमचा थांबला अशी खंत व्यक्त होत आहे.

गेल्या काही महिन्यांत वर्धा-सेलूकाटे मार्गावर वेगामुळे अपघातांची संख्या वाढली असून नागरिकांनी वाहतूक नियमांचे पालन आणि कठोर अंमलबजावणीची मागणी केली आहे. वाहतूक पोलिसांनी तातडीने वेगमर्यादा आणि तपासणी सुरू करावी, अशी प्रतिक्रिया स्थानिकांनी व्यक्त केली. सावंगी पोलिसांनी घटनास्थळाचा पंचनामा करून पुढील तपास सुरू केला आहे.

व्याघ्रप्रकल्पाच्या प्रत्येक प्रवेशद्वारावर विश्रांतीगृह

■ महासागर प्रतिनिधी
नागपूर, दि. २५ :
ताडोबा-अंधारी व्याघ्रप्रकल्पातील पर्यटनाच्या प्रत्येक प्रवेशद्वारावर आता सर्व सुविधायुक्त विश्रामगृह बांधले जाणार आहे. विशेष म्हणजे हे विश्रामगृह खासगी नाही तर वनखात्याकडून बांधले जाणार आहे. वनमंत्री गणेश नाईक यांनीच ही घोषणा केल्यामुळे आता खासगी रिसॉर्टचालकांचे धाबे दणाणले आहेत.

ताडोबा-अंधारी व्याघ्रप्रकल्पासह देशभरातील सर्वच व्याघ्रप्रकल्पालगत खासगी रिसॉर्टचालकांचे रिसॉर्टचे जाळे निर्माण झाले आहे. अनेक रिसॉर्ट हे पंचतारांकित, सप्ततारांकित आहेत. त्यात अनेक सुविधा निर्माण करून देण्यात आल्या आहेत. हायप्रोफाईल पर्यटकांपासून तर सेलिब्रिटी पर्यटक याच रिसॉर्टमध्ये मुक्काम करतात. अगदी सरकारी अधिकारी, आमदार, खासदार, मंत्री, मंत्र्यांचे खासगी सचिव, प्रधान सचिव अशी सगळ्यांची पसंती या खासगी रिसॉर्टला असते.

सरकारी विश्रामगृह असताना सुध्दा या विश्रामगृहकडे पाठ फिरवली जाते. दरम्यान, आता खुद्द वनमंत्री गणेश नाईक यांनीच व्याघ्रप्रकल्पाच्या प्रत्येक प्रवेशद्वारावर सर्वसुविधायुक्त विश्रांतीगृह बांधण्याचा निर्णय घेतला आहे.

पर्यटकांसाठी या विश्रामगृहात सर्व सुविधा असणार आहेत. वनखात्याच्या अधिकाऱ्यांना त्यांनी तशा सूचनाही दिल्या आहेत. मात्र, वनमंत्र्यांनी घोषणा केली तरीही ही बाब शक्य आहे का, असा प्रश्न निर्माण झाला आहे. विशेष म्हणजे खासगी पंचतारांकित काही रिसॉर्टना वनखात्याचेच अभय आशीर्वाद आहे. या रिसॉर्टचालकांकडून त्यामुळेच मनमानी कारभार सुरू आहे. त्यांच्या पर्यटनासाठी खासगी गाड्या आहेत. पर्यटन नसलेल्या जंगलात वाहने टाकणे, कोणत्याही वेळी पर्यटन करणे, पर्यटनांदरम्यान मोबाईल बंदी असतानाही मोबाईलचा वापर करणे असे अनेक प्रकार या रिसॉर्टचालकांकडून केले जातात. मात्र, त्यावर कुणाचेही बंधन नसल्याचे दिसून येते.

शिवणगावात दुसऱ्यांदा भूकंपसदृश्य धक्के

■ महासागर प्रतिनिधी, अमरावती, दि. २५ :
मागील दोन महिन्यांपासून तिवसा तालुक्यातील शिवणगाव येथे भूकंपसदृश्य धक्के जाणवत आहेत. दरम्यान शनिवार व रविवारी मध्यरात्री तर सलग धक्के जाणवले. यातही रविवारी रात्री ११ वाजून १९ मिनिटांनी आतापर्यंतचा सर्वाधिक तीव्रतेचा धक्का जाणवल्यामुळे गावकरी धास्तावले आहेत.

रविवारची रात्री अनेक गावकऱ्यांनी जागून काढली. रविवारी मध्यरात्री गावामध्ये तहसीलदारांसह शासकीय यंत्रणा पोहचली होती. तसेच सोमवारी खासदार, आमदारांनी गाव गाठून परिस्थिती जाणून घेतली.

शिवणगाव हे सुमारे पाच हजार लोकसंख्येचे नागपूर महामार्गावर गाव आहे. या गावात सुमारे दीड महिन्यांपूर्वी पहिल्यांदा असे सौम्य धक्के जाणवले होते. त्यानंतर आपोआप सामान्य होते. ऑक्टोंबर महिन्यात असेच धक्के जाणवल्यानंतर ह्यजिओलॉजिकल सर्वे ऑफ इंडीआह्नला सुद्धा याबाबत जिल्हा प्रशासनाच्यावतीने कळवण्यात आले होते. त्यामुळे जिओलॉजिकल सर्वे ऑफ इंडियाच्या तज्ज्ञांनी गावात पाहणी केली. मात्र महीना उलटला तरी त्यांचा अहवाल जिल्हा प्रशासनाला प्राप्त झाला नाही.

दरम्यान शनिवार ते रविवार या रात्रभरात तीनवेळा तसेच रविवारी रात्री ११.१९ वाजता जोरदार धक्के जाणवले, त्यामुळे ग्रामस्थ धास्तावलेले आहेत. दरम्यान घटनेची माहिती मिळताच खासदार बळवंत वानखडे, आमदार राजेश वानखडे, तहसीलदार डॉ. मयूर कळसे, गटविकास अधिकारी अभिषेक कासोदे, संजय देशमुख यांनी गावात भेट दिली. गावात भूकंपमापक यंत्र बसवण्यात येणार असल्याचे तिवसाचे तहसीलदार डॉ. मयूर कळसे यांनी सांगितले.

भाजलेल्या रुग्णाची रुग्णालयाच्या छतावरुन उडी

■ महासागर प्रतिनिधी, भंडारा, दि. २५ :
दोन दिवसांपूर्वी जिल्हा सामान्य रुग्णालयात उपचारासाठी दाखल करण्यात आलेल्या रूग्णाने रुग्णालयाच्या इमारतीच्या छतावरून उडी घेत आयुष्य संपवले. अंग भाजल्यामुळे होणाऱ्या वेदना असह्य झाल्याने त्याने हे टोकाचे पाऊल उचलले. अखिल मरसकोल्हे (वय २३) असे आत्महत्या केलेल्या तरुणाचे नाव आहे. हा तरुण मध्यप्रदेशातील तिरोडीचा रहिवासी होता.

अखिल मरसकोल्हे या तरुणाचं अंग भाजल्यामुळे त्याला भंडारा जिल्हा सामान्य रुग्णालयात दाखल करण्यात आलं होतं. मात्र, वेदना असह्य झाल्याने तरुण मानसिक तणावाखाली गेला. त्याची मानसिक अवस्था ढासळत चालली होती. मंगळवारी सकाळी रुग्ण अचानक वॉर्डमधून बाहेर पडला आणि थेट जिल्हा रुग्णालयाच्या छतावर गेला. अंदाजे ४० ते ५० फूट उंचीवरून पडल्याने त्याच्या डोक्याला गंभीर दुखापत झाली. त्याला तातडीने रुग्णालयाच्या अतिदक्षता विभागात हलवण्यात आलं. मात्र, प्रचंड रक्तस्राव आणि गंभीर मेंदूच्या जखमेमुळे उपचारादरम्यान त्याचा मृत्यू झाला. पोलिसांनी पंचनामा करून या प्रकरणात मृत्यूची नोंद केली आहे. पुढील तपास सुरू आहे. घटना घडताच रुग्णालय परिसरात एकच गोंधळ उडाला होता.

रुग्णाच्या उडी मारण्याचा थरार दाखवणारा व्हिडिओ सोशल मीडियावर समोर आल्याने खळबळ उडालीय. व्हायरल होत असलेल्या व्हिडीओमध्ये तरुण इमारतीच्या कठड्याला लटकलेला दिसतो. खाली त्याचे नातेवाईक व आजूबाजूचे लोक थांबलेले होते. तरुण उडी मारण्याच्या बेतात असल्याचं लक्षात येताच इमारतीखाली अनेक लोक जमले.

काचेची मंदिरं बनविणारा अवलिया

लोकमानस

कोणत्याही प्रकारची काच म्हणजे खर तर टाकाऊ वस्तू परंतु याच काचेपासून सुंदर आणि सुबक कलाकृती बनवितात ते जगावेगळे अवलिया कलाकार. कारण या कलाकारांची दृष्टी हि जगाच्या पलीकडली असते. असाच पेशाने अभियंता असलेला परंतु अंगी अद्भुत कला असलेला अवलिया कलावंत म्हणजे मोहनलाल सोलंकी वडिलांकडून काचेपासून मंदिर बनविण्याचा वारसा मिळाल्यानंतर गेल्या चार दशकात तब्बल पाच हजार मंदिर बनविणारा अभियंता मोहनलाल सोलंकी यांची भटकंती सुरू आहे.

पोट भरण्यासाठी गावोगावी फिरणाऱ्या सोलंकी यांच्यासह चार कुटुंब सध्या पाल ठोकून राहुरी येथील नांदूर रस्त्यालगत मुक्कामी आहे.पालावर महिला, पुरूष व मुले काचेपासून मंदिर बनवितात.बनविलेले मंदिर व शो पीस घरोघरी जाऊन विकताना कलाकार म्हणून सन्मानही मिळतो, तर काही ठिकाणी कमी किमतीसाठी घासाघीस करतांना कटू अनुभवही येतात.

सोळंकी यांनी वयाची ६५ वर्षे पूर्ण केली असली तरी काचेपासून मंदिर तयार करण्यात त्यांचा हातखंडा आहे. मंदिर बनविण्यासाठी आकारानुसार वेळ लागतो. मोठे मंदिर बनविताना दोन दिवस लागतात. याउलट दिवसाला दोन लहान मंदिर होतात. भोपाळ (मध्यप्रदेश) येथील सोळंकी यांची नातेवाईकांसह आठ महिने महाराष्ट्रासह अन्य राज्यात भटकंती सुरू असते. पावसाळ्यात गावी मोलमजुरी करून उपजीविका करावी लागते. सरकारने दिलेल्या जागेवर बांधलेल्या घरात चार महिने मुक्काम असतो.मंदिर बनविण्यासाठी काच, फेविकॉल, कटर हे तीन घटक महत्त्वाचे आहेत. भटकंतीच्या काळात सोळंकी यांना या वस्तू स्थानिक बाजारपेठेत सहज उपलब्ध होतात.

मंदिर किती आकाराचे बनवावे?, याचा आराखडा मनात तयार होतो. त्यानंतर काच कटरच्या सहाय्याने कापून सांगाडा तयार केला जातो. काचेवर आकर्षक तुकडे जोडले जातात. त्यामुळे सुबक मंदिर तयार होण्याचा मार्ग मोकळा होतो.

मंदिर बनविण्यासाठी घरातील महिला व मुलेही तरबेज आहेत. दिवसभर मंदिर बनविण्याचे काम सुरू असते. मंदिर तयार झाले की शहर अथवा गावात त्याची विक्री केली जाते. घरोघरी भटकंती करतांना तयार केलेल्या मंदिराला चांगली किंमत मिळेल, याची अपेक्षा असते.दिलदार ग्राहक कलेची कदर करीत योग्य मोबदला देतात. याउलट घासाघीस करणारे ग्राहक अत्यल्प मोबदला देतात.

दोन हजार पेक्षा अधिक गावांमध्ये सोळंकी यांनी भटकंती करीत मंदिरांची विक्री केली. सोळंकी यांच्याबरोबर भाचा मनू राठोड, गंगाराम राठोड, शंकर राठोड यांचेही कुटुंब भटकंती करते. एकूणच सोलंकी सारखा अवलिया कलाकार आपल्या काचेच्या मंदिरामुळे मुलखावेगळा ठरतो नाही का?

■ ■ ■

आयरस टेक्नोलोजीच्या एआय बॅटरीमुळे Jouletap चा इव्ही फ्लीट अधिक सक्षम

एआय संचालित बॅटरी विश्लेषण आणि ऊर्जा बुद्धिमत्ता उपायांमध्ये आघाडीवर असलेल्या आयरस टेक्नोलोजीने घोषणा केली की त्यांनी Jouletap सोबत एक वर्ष यशस्वीरित्या काम केले आहे. Jouletap हा इलेक्ट्रिक वाहनांसाठी लिथियम बॅटरी सोल्यूशन्सचा एक अव्वल प्रदाता आहे.

आयरसच्या प्रमुख प्रेक्षा प्लॅटफॉर्ममुळे या भागीदारीमुळे ऑपरेशन्समध्ये मोठी सुधारणा झाली आहे. यामुळे भारताच्या वेगाने वाढणाऱ्या इव्ही इकोसिस्टममध्ये बॅटरी मॅनेजमेंट सिस्टम उत्कृष्टतेसाठी नवीन मानके निश्चित होतात.

भारत त्याच्या इलेक्ट्रिक मोबिलिटी ध्येयांकडे वेगाने वाटचाल करत असताना, फ्लीट ऑपरेटर, उत्पादक आणि अंतिम वापरकर्ते अजूनही इव्ही बॅटरी किती विश्वासार्ह आणि दीर्घकाळ टिकणाऱ्या आहेत याबद्दल खूप चिंतेत आहेत. आयराससच्या प्रेक्षा तंत्रज्ञानाचा वापर करून, ज्युलेटॅप दाखवते की स्मार्ट बॅटरी विश्लेषण कसे ऑपरेशन्स अधिक सुरळीतपणे चालवू शकते आणि दररोजच्या वापरकर्त्यांसाठी इलेक्ट्रिक वाहतूक अधिक सुरक्षित आणि अधिक विश्वासार्ह बनवू शकते. ■ ■ ■

असा लागला मोबाईलचा शोध

भ्रमणध्वनी हे एक इलेक्ट्रॉनिक्स उपकरण (यंत्र) असून याचा दूरसंचारासाठी उपयोग केला जातो. याला इंग्रजीमध्ये मोबाईल फोन (मोबाईल) किंवा सेल्युलर फोन (सेल फोन) असे म्हणतात.

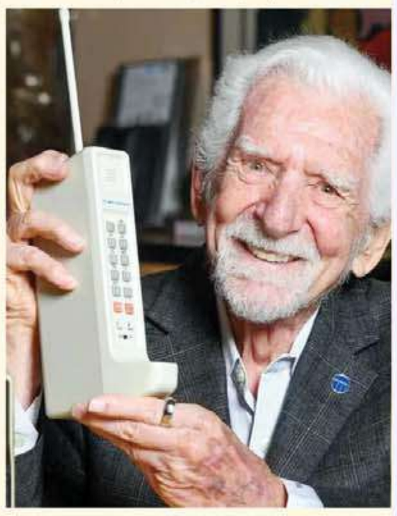

भ्रमणध्वनीच्या साहाय्याने संभाषणाची व माहितीची देवाणघेवाण करता येते. आज भ्रमणध्वनी माणसाच्या जीवनाचा एक महत्वाचा भाग बनलेला आहे.

पारंपरिक दूरध्वनी उपकरणे घरामध्ये एकाच जागी ठेवून वापरावी लागतात. जगातील पहिला मोबाईल फोन मोटोरोला कंपनीच्या मार्टिन कूपर ह्या व्यक्तीने १९७३ साली विकसित केला व वापरून दाखवला. १९९० साली जगभरात १.२४ कोटी मोबाईल फोन वापरकर्ते होते. २००९ सालाअखेरीस हा आकडा ४.६ अब्ज इतका आहे. सध्या विकसित देशांमधील १०० व्यक्तींपैकी ९७ तर जगातील १०० व्यक्तींपैकी ४५ व्यक्ती मोबाईल फोन वापरतात.आधुनिक काळातील मोबाईल फोन हे संभाषणाखेरीज महाजाल (इंटरनेट) न्याहाळणे, लेखी लघुसंदेशांची देवाणघेवाण, गाणी ऐकणे, छायाचित्र काढणे, रेडियो ऐकणे, जीपीएस वापरणे, पैसे देणे, काढणे इत्यादी कामांकरिता वापरले जातात.

नोकिया, मोटोरोला, ॲपल, सीमेन्स, सॅमसंग या मोबाईल फोन उत्पादक कंपन्यांपैकी काही सर्वात मोठ्या कंपन्या आहेत. दूरसंचारविषयक सेवांसाठी मोबाईल फोनमध्ये सिम कार्ड वापरणे आवश्यक असते. भ्रमणध्वनीमुळे माणसे जोडली गेली आहेत. मोबाईलमुळे सर्व जग जवळ आले आहे. मोबाईल स्थितीचे स्थान स्थान-आधारित सेवांसाठी वापरले जाऊ शकते. याला मोबाईल फोन ट्रॅकिंग असे म्हणतात.

■ ■ ■

: संकलन व संयोजन :
सुबोध रणशेवरे, ९८३३१४६३५६
subodh.ranshevre @rediffmail.com

रेल्वे रुळावर कोसळली पाण्याची जीर्ण टाकी

■ महासागर प्रतिनिधी
बुलढाणा, दि. २५ :
शेगाव परिसरातील जलंब रेल्वे स्थानक जवळील जीर्ण पाण्याची टाकी थेट रेल्वे रूळावर कोसळली तसेच विद्युत वाहक तारा क्षतिग्रस्त झाल्या. त्यामुळे खामगाव ते जलंब रेल्वेमार्गावरील वाहतूक विस्कळीत झाली.

दरम्यान रेल्वे प्रशासनाने युद्ध पातळीवर उपाय योजना केल्याने सोमवारी संध्याकाळी उशिरा वाहतूक व परिस्थिती पूर्व पदावर आली. सोमवारी, २४ नोव्हेंबरला सायंकाळी उशिरा हा अभूतपूर्व घटनाक्रम घडला.

शेगाव तालुक्यातील जलंब येथून मुंबई ते नागपूर लोहमार्ग गेला आहे. रजतनगरी असलेल्या खामगावला जलंब येथून रेल्वे मार्ग जोडला आहे. तेथील मालधक्क्यावर मालगाडी जाते. तसेच जलंब ते खामगाव शटल रेल्वे सेवादेखील सुरू असते. जलंब येथील रेल्वे स्थानक परिसरात असलेल्या रेल्वे कर्मचारी वसाहतीला पाणीपुरवठा करणारी जुनी पाण्याची टाकी होती.

ती मोडकळीस आल्याने व कालबाह्य झाल्याने ती पाडण्याचे काम एका ठेकेदाराकडे सोपविण्यात आले होते. टाकी पाडताना रेल्वे ट्रॅकवर पडणार नाही, याकरिता विरुद्ध बाजूला ताण लावण्यात आले होते. मात्र ठेकेदाराच्या हलगर्जीपणामुळे म्हणा वा दुदैर्वाने म्हणा त्या टाकीचा भार रेल्वे ट्रॅक (रुळा)कडे जास्त झुकल्यामुळे टाकी काही क्षणातच रेल्वे रुळावर कोसळली. टाकी कोसळताना विद्युत तार व देखील क्षतीग्रस्त झाले.

यामुळे रेल्वे ट्रॅकचे मोठ्या प्रमाणावर नुकसान झाले दरम्यान, खामगाव ते जलंब रेल्वे सेवा काही काळ विस्कळीत झाली .

या अनपेक्षित घटनेनंतर रेल्वे प्रशासनाने तातडीने दुरुस्तीचे काम हाती घेतले . खामगाव ते जलंब मार्गादरम्यान प्रवास करणाऱ्या प्रवाशांना काही काळ मनस्ताप सहन करावा लागला. त्यांना आपल्या गंतव्य स्थळी जाण्यासाठी अखेर अन्य मार्गाचा आधार घ्यावा लागला.

सुदैवाने टाकी लुप लाईन (रुळावर) पडल्याने आणि रेल्वे प्रवासी वाहतूक करणाऱ्या रुळावर न पडल्याने काल सोमवारी संध्याकाळी उशिरा परिस्थिती पूर्व पदावर आली. रेल्वे प्रशासनाचे आपत्कालीन यंत्रणा व नियोजन किती जलद व सक्षम असते हे या घटनेमुळे पुन्हा एकवार दिसून आले.

नागपूर शहरातून चारजण तडीपार

■ महासागर प्रतिनिधी
नागपूर, दि. २५ :
अवैधरीत्या दारू विकणाऱ्यांवर पोलिसांनी कारवाईचा बडगा उगारला असून परिमंडळ ५ चे पोलिस उपायुक्त निकेतन कदम यांनी तीन महिलांसह चौघांना तीन महिन्यांसाठी शहरातून तडीपार केले आहे.

रिता उर्फ शितल अर्जुन मोटघरे (३३) गोपाल वाटीकासमोर, पुनापूर रोड, संतोष उर्फ सरवन शंकर उईके (२८) कुंभार मोहल्ला, डिप्टी सिग्नल, सुनिता राजेश सोनकुसरे (२९) धरमनगर चौक आणि सरोज नरेश विश्वकर्मा (४०) डिप्टी सिग्नल या त्यांच्या परिसरात अवैधरीत्या दारू विक्री करीत होत्या.

कारवाई करून देखील त्यांचे अवैध धंदे सुरूच राहिल्याने त्यांना तीन महिन्यांसाठी शहरातून तडीपार करण्यात आले. अवैध व्यवसाय करणाऱ्यांविरोधात पोलिसांनी कंबर कसली आहे. २२२